

T.C.
KOCAELİ ÜNİVERSİTESİ
SAĞLIK BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ

**2005-2009 YILLARINDA
KOCAELİ ADLİYESİ'NDE GÖRÜLEN CİNSEL İSTİSMAR KONULU
DAVALARDA SANIK VE MAĞDUR ÇOCUKLARIN SOSYO
DEMOGRAFİK ÖZELLİKLERİ VE SUÇUN NİTELİĞİ**

Melek İNAN

Kocaeli Üniversitesi
Sağlık Bilimleri Enstitüsü Yönetmeliğinin
Ruhsal Travma Programı için Öngördüğü
BİLİM UZMANLIĞI (YÜKSEK LİSANS) TEZİ
Olarak Hazırlanmıştır.

KOCAELİ
2010

T.C.
KOCAELİ ÜNİVERSİTESİ
SAĞLIK BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ

**2005-2009 YILLARINDA
KOCAELİ ADLİYESİ'NDE GÖRÜLEN CİNSEL İSTİSMAR KONULU
DAVALARDA SANIK VE MAĞDUR ÇOCUKLARIN SOSYO
DEMOGRAFİK ÖZELLİKLERİ VE SUÇUN NİTELİĞİ**

Melek İNAN

Kocaeli Üniversitesi
Sağlık Bilimleri Enstitüsü Yönetmeliğinin
Ruhsal Travma Programı için Öngördüğü
BİLİM UZMANLIĞI (YÜKSEK LİSANS) TEZİ
Olarak Hazırlanmıştır.

Danışman: Doç. Dr. Psk. Ayşen Ufuk SEZGİN

KOCAELİ
2010

ÖZET

2005-2009 Yıllarında Kocaeli Adliyesi'nde Görülen Cinsel İstismar Konulu Davalarda Sanık ve Mağdur Çocukların Sosyo Demografik Özellikleri ve Suçun Niteliği

Amaç: Araştırmada Kocaeli Adliyesi'nde 2005-2009 yılları arasında açılan ve karara çıkan cinsel istismar konulu davalara bakılarak adalet sistemine yansımış vakalar üzerinde çocukluk çağında cinsel istismara maruz kalmanın cinsiyetlere göre dağılımını değerlendirmek, mağdur ve sanık çocukların sosyo-demografik özellikler açısından profilini çıkartmak, cinsel istismar suçlarının nitelikleri bakımından dağılımı ile ilgili bilgi edinmek amaçlanmaktadır. Sonuç olarak bu tür suçları önlemeye yönelik alınabilecek tedbirler ile ilgili bilgi edinmek amaçlanmaktadır. Araştırmanın cinsel istismarı önlemeye yönelik programlara katkıda bulunacağı düşünülmektedir.

Yöntem: Araştırma tanımlayıcı bir araştırma olarak planlanmıştır. Dosyalarının taranması ile elde edilen veriler araştırmacının kendisi tarafından hazırlanan bilgi formuna aktarılmış ve "SPSS 13.0 for Windows" programı ile değerlendirilmiştir.

Bulgular: Kocaeli Adliyesi'nde görülen cinsel istismar konulu 493 dosya incelenmiştir. Olayların %22,5'i sanığın evinde gerçekleşmiştir. %85,8'inde sanık ve mağdur birbirini tanımaktadır. %37,9'unda sanık mağdurun sevgilisidir. Mağdur çocukların %43,6'sı 15-18 yaş arasındadır. %81,0'ı kız çocuğudur. Mağdurların %6,3'ünün olay sonrasında psikolojisi bozulmuştur. Sanık çocukların %68,8'i 15-18 yaş arasındadır. 192 çocuk sanığın tamamı erkek çocuktur. %95,8'i olayın hukuki anlam ve sonuçlarını anlayabilecek durumdadır. %69,3'ü iddia edilen suçu kabul etmemektedir.

Sonuç: Kız çocukları erkek çocuklarından daha fazla cinsel istismara maruz kalmaktadır. Cinsel istismar sanıkları genellikle erkektir ve mağdurun tanıdığı bir kişidir. Sanıkların büyük kısmı mağdurdan yaşça büyüktür. Cinsel istismar olaylarını anlamak bu olayların özelliklerini bilmekle mümkündür. Cinsel istismar mağduru çocuklar ve sanık çocukların profilini çıkartarak ve cinsel istismar olaylarının niteliklerini belirleyerek risk altındaki grupların belirlenebileceği, bu gruplara yönelik çalışmalar ile cinsel istismar olaylarının azaltılabileceği, yeni vakaların önlenilebileceği düşünülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Cinsel istismar, sanık ve mağdur çocuklar

ABSTRACT

Accused and Victim Children's Socio Demographic Characteristics and the Characteristic of Crime at the Sexual Abuse Themed Cases That Seen at the Kocaeli Court Among the 2005-2009 Years

Aim: At the research, it is intended that to evaluate the distribution of gender of exposure to childhood sexual abuse, to define victim and accused children's profile in terms of socio-demographic characteristic, to learn about distribution of sexual abuse crimes in terms of nature with looking at sexual abuse themed cases that sued and resolved at Kocaeli Court among the 2005-2009 years and reflected in the justice system. As a result, it is intended that to learn about the measures which are prevent these types of crimes. It is thought to the research is contribute to sexual abuse preventive programs.

Method: Research is planned as a descriptive research. The datas that obtained by scanning of the files were transferred to the data sheet that prepared by the researcher itself, and evaluated with the "SPSS 13.0 for Windows" program.

Results: 493 files that sued at Kocaeli Court and themed about sexual abuse were examined. 22,5 percent of the events took place in the house of the accused. At the 85,8 percent of them, accused and victim had known each other. At the 37,9 percent of them, the accuseds were the boyfriends of the victims. 43,6 percent of victim children were among between 15-18 years. 81,0 percent of them were girls. The psychology of the 6,3 percent of victims were disturbed after event. 68,8 percent of accused children were among between 15-18 years. 192 accused children were all boys. 95,8 percent of them were able to understand that legal meaning and consequences of the event. 69,3 percent of them didn't accept the crime that maintained.

Conclusion: The girls are exposed to sexual abuse more than the boys. Generally accused of sexual abuse are men and familiar to the victim. Most of accuseds are older than victims. It is possible that to understand the events of sexual abuse with knowing the characteristics of these events. It is considered that the risk groups can be identified, incidents of sexual abuse can be reduced and new cases can be prevent with studies thought to these groups by defining sexual abused children's and accused children's profile and sexual abuse events's characteristics.

Key Words: Sexual abuse, accused and victim children.

TEŞEKKÜR

Tezimi hazırlarken bilgi ve deneyimleri ile bana yol gösteren, anlayışını benden esirgemeyen hocam ve tez danışmanım Doç. Dr. Psk. Ayşen Ufuk Sezgin'e çok teşekkür ederim.

Sorduğum her soruya bıkmadan ve sabırla cevap veren hocam Prof. Dr. A. Tamer Aker'e çok teşekkür ederim.

Tezimin hazırlanmasında kullandığım kaynaklar olan dava dosyaları üzerinde inceleme yapmama izin veren Adalet Bakanlığı'na, 1. Ağır Ceza Mahkemesi Başkanı Eyyüp Gümüştan'a, 2. Ağır Ceza Mahkemesi Başkanı Yusuf Coşkun'a, 1. Ağır Ceza Mahkemesi Üyesi Filiz Özer'e, Çocuk Mahkemesi Hakimi Yaşar Bedir'e, 1. Asliye Ceza Mahkemesi Hakimi Yılmaz Boyraz'a, 2. Asliye Ceza Mahkemesi Hakimi Yaşar Yavuz'a, 3. Asliye Ceza Mahkemesi Hakimi Adnan Tamçakır'a, 4. Asliye Ceza Mahkemesi Hakimi Mustafa Yılmazel'e, 5. Asliye Ceza Mahkemesi Hakimi Nusret Sefa Taner'e, 6. Asliye Ceza Mahkemesi Hakimi Murat Güven'e ve yardımları ve anlayışlarından dolayı mahkemelerin kalem personeline teşekkür ederim.

Her aradığımda yanımda bulduğum ve yardımlarını hiçbir zaman benden esirgemeyen, beni sakinleştiren ve iyiki varsın dediğim sevgili arkadaşım Nesligül Nihal Olgun'a, sık sık beni arayarak çalışmalarımın ne durumda olduğunu soran ve bana moral vermeye çalışan arkadaşlarım Aslı Yeşil ve Havva Kandış'e, ismini saymadığım diğer arkadaşlarıma, benden manevi desteğini hiçbir zaman esirgemeyen ve tezimin biteceğine dair sürekli telkinleri ile beni cesaretlendiren arkadaşlarım Filiz Küçükosmanoğlu ve Emine Demirbaş Çakır'a, yüksek lisans dersleri ve tez aşamamda bana gösterdikleri anlayış ve destek dolayısı ile mesai arkadaşlarıma teşekkür ederim.

İÇİNDEKİLER DİZİNİ

ÖZET	iv
ABSTRACT	v
TEŞEKKÜR	vi
İÇİNDEKİLER	vii
TABLolar DİZİNİ	ix
1. GİRİŞ	1
1.1. Amaç ve Kapsam	2
2. GENEL BİLGİLER	4
2.1. Çocuklara Yönelik Cinsel İstismar; Yaygınlık ve Sosyodemografik Özellikler	4
2.2. Ensest	6
2.3. Cinsel Suç Failleri	9
2.4. Ülkemizde Yapılan Cinsel İstismar Konulu Çalışmalar ve Sonuçları	9
2.5. Cinsel İstismarın Kısa ve Uzun Dönemli Etkileri	12
2.6. Cinsel İstismarın Türkiye Hukuk Sistemindeki Yeri	15
2.6.1. Türk Ceza Kanunu'nun Cinsel İstismara Yönelik Hükümleri	15
2.7. Türk Ceza Kanununun Cezaya İlişkin Bazı Hükümleri	21
2.8. Türkiye Hukuk Sisteminin Çocuklara Yönelik Hükümleri	28
2.8.1. Koruyucu ve Destekleyici Tedbirler	31
2.8.2. Çocuklara Özgü Güvenlik Tedbirleri	34
2.8.3. Dava Süreci	34
2.8.4. Çocuk Mahkemeleri ve Çocuklara Yönelik Oluşturulan Diğer Birimler	36
2.8.5. Sosyal Çalışma Görevlileri ve Sosyal İnceleme Raporları	38
2.8.6. Denetim Altına Alma	40
2.8.7. Tedbirlerde Sorumlu Kurumlar	42
2.9. Cinsel İstismar Konulu Davaların Görüldüğü Mahkemeler	42
2.10. Farik ve Mümeyyizlik	43
2.11. Adli Tıbbi Değerlendirme ve Fiziksel Bulguların Tespiti	45
2.12. Kanunda Mağdurun Beden ve Ruh Sağlığının Bozulmasına İlişkin Hükümler	46
2.13. Mağdur Çocukla Görüşme	46

2.14. Batı Hukukunda Çocuklara Yönelik Uygulamalar	47
2.15. Çocuk Mahkemeleri Hakkında Yapılan Uluslararası Çalışmalar	48
2.16. Kocaeli İli Nüfus Dağılımı, Eğitim Durumu ve Türkiye Genelinde Eğitim Durumu ve Gelir Dağılımına İlişkin Bilgiler	50
3. GEREÇ VE YÖNTEM	52
3.1. Araştırmanın Tipi	52
3.2. Araştırmanın Yeri ve Evreni	52
3.3. Araştırmada Kullanılan Terimler ve Sınıflandırma Kriterleri	52
3.3.1. Araştırmada Kullanılan Terimler	52
3.3.2. Araştırmada Kullanılan Sınıflandırma Kriterleri	54
3.4. Gereçler	55
3.4.1. Bilgi Formu	55
3.5. Uygulama	55
3.6. Analizler	56
3.7. Araştırmanın Sınırlılıkları	56
4. BULGULAR	58
4.1. Mahkemelere ve Mahkemelerde Görülen Davalara İlişkin Genel Bulgular	58
4.2. Araştırmaya Dahil Edilen Dava Dosyaları ve Dosya Konularına İlişkin Bulgular	60
4.3. Mağdur Çocukların Özelliklerine İlişkin Bulgular	62
4.4. Sanık Çocukların Özelliklerine İlişkin Bulgular	66
4.5. Cinsel İstismar Olayına İlişkin Bulgular	75
5. TARTIŞMA	80
6. SONUÇ VE ÖNERİLER	90
KAYNAKÇA	91
ÖZGEÇMİŞ	94
EK-1 . Bilgi Formu	95

TABLolar DİZİNİ

Tablo 4.1.1. Araştırmanın Gerçekleştirildiği Mahkemelerin Toplam Dosya Sayıları	58
Tablo 4.1.2. Araştırmanın Gerçekleştirildiği Mahkemelerin Toplam Dosyalar Üzerinden Konularına Göre Dağılımı	58
Tablo 4.1.3. Çocuk Mahkemelerinde Görülen Dosyaların Konularına Göre Dağılımı	58
Tablo 4.1.4. Sanık ve Mağdurlarının Çocuk ya da Yetişkin Olma Durumuna Göre Cinsel İstismar Konulu Dosyaların Dağılımı	59
Tablo 4.1.5. Cinsel İstismar Konulu Dosyalardaki Sanık ve Mağdurların Tamamının Çocuk ya da Yetişkin Olma Durumuna Göre Dağılımları	59
Tablo 4.1.6. Yetişkin Mağdur ve Sanıkların Cinsiyetlere Göre Dağılımları	60
Tablo 4.2.1. Davanın hangi mahkemede görüldüğü	60
Tablo 4.2.2. Dosyaların yıllara göre dağılımı	61
Tablo 4.2.3. Dosya konusu-cinsel istismarın türü	61
Tablo 4.3.1. Mağdurun doğum yeri	62
Tablo 4.3.2. Mağdurun olay anındaki yaşı	63
Tablo 4.3.3. Mağdurun cinsiyeti	63
Tablo 4.3.4. Mağdurun yerleşim yeri	63
Tablo 4.3.5. Mağdurun olay zamanında kiminle ya da nerede yaşadığı	64
Tablo 4.3.6. Mağdurun cinsel istismar konulu başka dosyasının, fiziksel engelinin, zihinsel engelinin, psikiyatrik rahatsızlığının olup olmadığı	65
Tablo 4.3.7. Mağdurun sanıktan şikayetçi olup olmadığı	65
Tablo 4.3.8. Mağdurun olay sırasında yara ve darbe alıp almadığı, fiziksel muayenede cinsel istismar olayına ilişkin fiziksel bulgunun olup olmadığı ve olay sonrasında mağdurun ruh sağlığının bozulup bozulmadığı	66
Tablo 4.4.1. Sanığın doğum yeri, olay anındaki yaşı ve cinsiyeti	67
Tablo 4.4.2. Sanığın eğitim durumu	67
Tablo 4.4.3. Sanığın yerleşim yeri	68
Tablo 4.4.4. Sanığın kiminle ve nerede yaşadığı	68
Tablo 4.4.5. Sanığın kendisi dahil kardeş sayısı	68
Tablo 4.4.6. Sanığın çalışıp çalışmadığı, çalışıyorsa mesleği, aylık geliri ve sağlık güvencesinin ne olduğu	69
Tablo 4.4.7. Sanığın ailesinin toplam geliri	70

Tablo 4.4.8. Sanığın anne ve babasının sağ olup olmadığı ve sanığın anne ve babasının birlikte yaşama durumu	70
Tablo 4.4.9. Sanığın anne ve babasının eğitim durumu	71
Tablo 4.4.10. Sanığın cinsel istismar konulu ya da başka konulu dosyasının olup olmadığı	71
Tablo 4.4.11. Sanığın ailesinde suç geçmişinin olup olmadığı, varsa kime ait olduğu ve konusunun ne olduğu	72
Tablo 4.4.12. Sanığın farik ve mümeyyizlik raporuna göre olayın hukuki anlam ve sonuçlarını anlayabilecek durumda olup olmadığı	72
Tablo 4.4.13. Sanığın fiziksel bir engelinin, zihinsel yetersizliğinin, psikiyatrik rahatsızlığının olup olmadığı	73
Tablo 4.4.14. Sanığın uyuşturucu-uyarıcı madde, alkol ve sigara kullanıp kullanmadığı	73
Tablo 4.4.15. Sanık hakkında mahkemece alınan kararın niteliği ve varsa tedbir kararının ne olduğu	74
Tablo 4.4.16. Sanığın üzerine atılı suçu kabul edip etmediği	75
Tablo 4.5.1. Olayın ortaya çıkması ve adliyeye yansımaya şekli	75
Tablo 4.5.2. Olay yeri	76
Tablo 4.5.3. Olay sırasında tehdit, şiddet kullanımı ve silah kullanımı olup olmadığı	77
Tablo 4.5.4. Olayın kaç kez yaşandığı, olay sırasındaki sanık sayısı ve mağdur sayısı	78
Tablo 4.5.5. Sanık ve mağdurun olay öncesinde birbirlerini tanıyıp tanımadıkları ve birbirleriyle tanışıklık dereceleri	79

1.GİRİŞ

Cinsel istismar, çocuk istismarı tipleri içerisinde saptanması en zor olandır. Çoğunlukla gizli kalan ve gün yüzüne çıkmayan cinsel istismar, özellikle kısa ve uzun dönemli etkileri açısından önemli bir olgudur. Cinsel saldırıların çocuk üzerinde çok büyük zararları vardır. İlk gözüken, çocuğun gelişiminin engellenmesi ve aksamasıdır. Normal bir çocukluk gelişimi, yerini saldırıya maruz kalmaktan dolayı incinmiş, zarar görmüş, kırılğan bir yapıya bırakmaktadır (Polat 2006, s.27-29).

Cocuk cinsel istismarı günümüzde çözümlenmemiş bir insanlık sorunu olarak önemini sürdürmektedir. Çocukların cinsel amaçlarla kullanılması, çocuk fuhuşu, pornografi ve seks turizmi kaygı verici boyutlarda artmakta ve giderek günümüz dünyasına yayılmaktadır. En kaba tahminlerle, dünyada milyonlarca çocuk ve gencin her şekildeki cinsel istismarın kurbanı olduğu ve bunların arasında 5 yaşından küçük çocukların dahi bulunduğu bildirilmektedir (Topçu 1997, s.XII).

Araştırmada kanunda ayrı başlıklar altında ele alınmakla birlikte "cinsel saldırı, cinsel istismar, sarkıntılık, cinsel taciz, reşit olmayanla cinsel ilişki, reşit olmayanla dini nikah kıymak, cinsel amaçlı olarak kişiyi hürriyetinden yoksun kılmak, kaçırmak ve alıkoymak" ile ilgili olayların tamamı cinsel istismar olarak kabul edilmiş ve araştırmaya dahil edilmiştir. Çocuğa yönelik cinsel istismar ile ilgili olarak çeşitli tanımlamalar şu şekildedir:

Taner ve Gökler'e (2004) göre çocuğa yönelik cinsel istismar, bir yetişkinin cinsel doyum sağlamak amacıyla bir çocuğa yaklaşması ve onu kullanmasıdır.

Cinsel istismar, cinsel doyum için çocuğu kullanmak ya da bir başkasının çocuğu bu amaçla kullanmasına izin vermektir. Bir yetişkinin cinsel haz duymak amacıyla çocuğun cinsel organlarını okşamaması, tecavüz etmesi, teşhircilik yapması, çocuğu pornografi aracı olarak kullanması şeklinde tanımlanabilen cinsel istismar, cinsel doyumunu çocuklarla ilişkide arayan cinsel açıdan yetersiz kişilerce başvurulan bir süreç çeşidi sayılmaktadır. Çocuğu soyunurken gözlemek, bunu kaydetmek, öpmek, cinsel içerikli söz söylemek, cinsel organına dokunmak, yetişkinin kendi cinsel organına dokunmasını istemesi, yetişkin cinsel eylemlerinin seyrettirilmesi, cinsel amaçla kucaklanması vb. cinsel istismar kapsamına girmektedir (Görpelioğlu 2008, s.60).

Çocuk ve erişkin arasındaki cinsel temas erişkinin cinsel uyarılması amacıyla gerçekleşmişse çocuğun cinsel istismara uğradığı kabul edilir. Cinsel istismar bir çocuğun bir başka çocuk üstüne belirgin bir gücü veya kontrolü söz konusuysa ya da bariz yaş farkı

varsa da gerçekleştirilebilir. Çocuğun kendisinden en az 6 yaş büyük bir kişi tarafından cinsel haz amacıyla zorla ya da ikna edilerek cinsel etkileşime maruz bırakılmasıdır. Ensestten, tecavüzdten, çocuğu pornografi ve fuhuş malzemesi yapmaktan; teşhirciliğe, cinselliği kışkırtan konuşmalara, cinsel ilişki ya da pornografik film seyrettirmeye, cinsel organları okşamaya, oral sekse kadar değişen eylemler cinsel istismar spektrumu içindedir (Görpelioğlu 2008, s.60).

Kutchinsky (1991), çocuk cinsel istismarını ‘çocuğun bir erişkin veya yaşça oldukça büyük bir kişi tarafından cinsel doyum elde etmek amacıyla istismar edilmesi’ olarak tanımlamaktadır. Bifulco ve arkadaşları (1991) yaptıkları bir çalışmada çocuk cinsel istismarını ‘gelişimini henüz tamamlamamış, bağımlı durumdaki çocukların ve ergenlerin tam olarak kavrayamadıkları veya bilerek kabul etmelerinin düşünölemeyeceği cinsel ilişkilere veya aile rollerine ilişkin sosyal tabulara zıt cinsel faaliyetlere karıştırılmaları’ olarak tanımlamışlardır (Kutchinsky 1991, Bifulco 1991 alıntı Topçu 1997, s.1-2).

Cinsel istismarda erotik arzuların ve cinsel doyum elde etme amacının yönlendirildiği uygunsuz, çarpık ve bencil davranış ve fiiller vardır. Cinsel istismar farklı nitelikteki davranışlardan oluşur. Bu fiil kapsamına, okşamaktan cinsel temasta bulunmaya kadar giden tüm davranışlar girer. Örneğin cinsel istismar bir çocuğa cinsel ilişkileri göstererek veya pornografi veya teşhircilik yoluyla yapılabilir. Çocuğun cinsel organını okşama, parmak yada başka nitelikteki nesnelere sokma veya erişkinin çocuktan cinsel organını okşamasını, ellemesini ya da kendisine mastürbasyon yaptırmayı istemesi de bu kapsama giren davranışlardır. Bu fiiller, aynı yaşdaki ergenler arasında cinsel nitelikte bir ilişki biçiminde olabildiği gibi, erişkin bir kimsenin kız veya erkek çocuğa sadistçe yönelttiği bir cinsel saldırı (tecavüz) veya aynı aile mensuplarının ya da yakın aile dostlarının birkaç yıl boyunca sürdürdükleri cinsel ilişkiler biçiminde de olabilir. Bu son cinsel istismar türü ensest (fücur) adı ile anılmaktadır. Cinsel istismar, sadece çocuğun bir kimse tarafından cinsel maksatlarla kullanılması olarak da görülmemelidir. Böyle bir ilişkinin teşvik edilmesi, buna izin verilmesi veya ilişkiye duyarsız kalınması ya da bundan bir çıkar sağlanması da bir istismardır ve bunu yapan ister tek bir birey, ister bir toplum olsun, istismarcı olarak nitelendirilmelidir (Topçu 1997, s.2-3).

1.1. Amaç ve Kapsam

Cinsel istismar sık rastlanan ve genelde yıllarca süren bir durum olmakla birlikte sıklıkla gizli kalmaktadır. Vakaların yalnızca %15’inin bildirildiği düşünülmektedir (Yates, 1997).

Çocuğun cinsel istismarı bireysel, ailesel, toplumsal boyutlarıyla tüm dünyada her cinsiyet, ırk, sosyal ve etnik kökenden çocuk ve gençleri etkileyen önemli bir sorundur. İstismarın her türü özellikle buna maruz kalan ya da tanık olan çocuk ve ergenlerde duygusal ve davranışsal gelişimi etkilemekte, pek çok ruhsal hastalığa neden olmakta, hatta istismarın kuşaktan kuşağa aktarımı riskine de yol açmaktadır (İşeri 2009, s.142).

Cinsel istismarın çocuğun ruhsal yaşantısına etkisi son derece karmaşıktır. Çoğu çocuk bu olayı kendisine inanılmayacağını düşündüğü için yada yakınlarını zor durumda bırakmamak kaygısıyla, çoğu kez de istismarcının tehdit ve korkutmasıyla istismarı gizli tutarken derin yaralar almaktadır. İstismar çocuğun duygusal ve cinsel gelişimini, kişiler arası ilişkilerini, özgüvenini sarsan akut ve kronik bir travmadır (İşeri 2009, s.142).

Cinsel istismarın önlenmesi bu olayların tanımlanması ile sağlanabilir. Bu amaçla bu çalışmada Kocaeli İlinde 2005-2009 yılları arasında adalet sistemine yansımış olan cinsel istismar vakalarının genel özellikleri değerlendirilmiştir. Cinsel istismar vakalarının özelliklerinin belirlenmesinin ve bu bilginin paylaşımının toplumdaki cinsel istismar olaylarının erken dönemde tanımlanmasını sağlamaya katkıda bulunacağı, vakalara erken dönemde ulaşılmasını ve destek sistemlerinin erken harekete geçirilmesini sağlayacağı düşünülmektedir. Ayrıca olayın özelliklerinin tanımlanmasının, yeni vakaların önlenmesi için yapılacak çalışmalara kaynak olacağı düşünülmektedir.

Çocuk cinsel istismarını önleme ve istismar mağdurları ile bu tür suçlara karışan çocuklara yönelik rehabilitasyon çalışmaları toplumsal yapı açısından büyük önem taşımaktadır. Bu amaçla var olan vakaların araştırılması da büyük önem taşımaktadır.

2. GENEL BİLGİLER

2.1. Çocuklara Yönelik Cinsel İstismar; Yaygınlık ve Sosyodemografik Özellikler

Ülkemizde yapılan çalışmalarda, mahkemelere yansıyan cinsel suçlar ile ilgili davaların sayısı bölgelere göre farklılık göstermektedir. Aydın'da %7.6, Gaziantep'te %11.8, Samsun 1. Ağır Ceza Mahkemesi davalarının %12.4'ünün, Adana'da 3. Ağır Ceza Mahkemesi davalarının %13.5'inin cinsel suçlar ile ilgili olduğu bildirilmektedir (Arslan ve ark. 2008).

Adalet Bakanlığı'nın 2008 yılına ait istatistiklerine göre "Cinsel Dokunulmazlığa Karşı Suçlar" ile ilgili olarak bu yılda 17151 dava görülmüştür. Toplam 861550 dava içerisinde bu suçlara ilişkin davaların oranı %2,0'dır. 12-15 yaş arasındaki sanıkların 1052'si erkek, 48'i kadın, 16-18 yaş arasındaki sanıkların 2129'u erkek, 71'i kadın, 18 yaş ve üzerindeki 19062 sanık erkek ve 999'u kadındır. Toplamda 22243 erkek (%95,21) ve 1118 (%4,78) kadın olmak üzere 23361 sanık vardır. Bu davalardaki mağdur sayısı 23300'dür. Tüm davalar dahilinde 1316732 sanık ve 861993 mağdur bulunmaktadır. "Cinsel Dokunulmazlığa Karşı Suçlar" kapsamında karara bağlanan 15366 davada toplam 21701 sanık ile ilgili olarak %40,6 (8800) mahkumiyet, %20,7 (4499) beraat ve %38,7 (8402) diğer kararlar çıkmıştır.

Cinsel istismarda suçlular ve mağdurlar erkek ya da kadın olabilirler, ancak suçlunun erkek, mağdurun kadın olduğu en sık rastlanan durumdur. İstismarcı genellikle çocuğun güvendiği ve düzenli görüştüğü tanıdık, bildik bir kişidir. Cinsel saldırıya uğrayan çocukların yaş ortalaması 11-12 olup; on kıza karşı bir erkek çocuk istismar edilmektedir. Her üç-dört kızdan biri ve altı erkekten biri, 18 yaşından önce cinsel istismara maruz kalmaktadır. Ülkemizde ise kız/erkek oranı birbirine yakındır (Taner ve Gökler, 2004).

Cinsel suç işleyen saldırganların büyük bölümünün 11-30 yaş arasında olduğu, en büyük grubun 21-25 yaş aralığında bulunduğu (Dirlik ve ark., 2002) , benzer şekilde bir başka çalışmada da ırza geçme faili olan kişilerin yaklaşık %45'inin 25 yaşın altında, %30'unun ise 18-23 yaş arasında yer aldığı bildirilmektedir (Soysal ve Eke, 1999).

Irza tecavüz suçlarının bir özelliğini de faille mağdurun önceden birbirini tanımaları teşkil etmektedir. Bir çalışmada bu oran %64 olarak tanımlanmıştır. Amerika'daki araştırmalar cinsel saldırı olgularının dörtte birinde fail ile mağdurun daha önceden birbirini tanıdıklarını göstermektedir. Bir çalışmada cinsel saldırı mağdurları arasında ensest oranının %10,8 olduğu belirtilmiştir. Literatürde kadın mağdurların baba ve yakın akraba tarafından cinsel saldırıya uğrama oranının erkeklere göre çok daha fazla olduğu

belirtilmektedir (Barutçu ve ark., 1999).

2003 yılında ‘Yeniden’ derneğinin yaptığı bir araştırmaya göre saldırıya uğradıkları için evden kaçmış ve Sosyal Hizmetler Çocuk Esirgeme Kurumu’nun İstanbul’daki kız yurduna gelerek orada kalan 11-18 yaş grubundaki kızlarda yapılan bir araştırmaya göre %26 oranında cinsel istismara maruz kaldığı için çocuklar evden kaçmaktadır. Bu cinsel saldırıyı gerçekleştirenlere bakıldığında, cinsel taciz olgularında babanın %24, üvey babanın %5, ağabeyin %5, bir akrabanın tacizi gerçekleştirme oranının ise %19 olduğu görülmektedir. Tecavüz olaylarındaysa saldırganların %4’ünün baba, %4’ünün ağabey olduğu, %14’ünün ise aile çevresinden birisi olduğu görülmektedir (Polat 2006, s.95).

Çocukların cinsel istismarı çok yaygın ve ciddi bir sorundur. Yaş, cinsiyet, sosyo-ekonomik sınıf ve coğrafi bölge farkı gözetmeksizin herkesi etkileyebilir. Her yaş grubundan çocuk istismar kurbanı olabilsede ortalama olarak bildirilen yaş grubu 8-11’dir. Diğer araştırmacılar, 4-9 yaş arası çocukların cinsel istismar için daha büyük bir risk grubu oluşturduğunu söylemektedirler. Rapor edilen olguların, bilinen tüm olguların sadece bir bölümünü oluşturduğu bilinmektedir. Amerika’da bu konuda çalışmalar yapan Ulusal Çocuk Merkezi NCCAN (National Center on Child Abuse and Neglect), çocuk kurban sayısını yılda 200.000’den fazla olarak tahmin etmektedir (Polat 2006, s.87).

Cinsel istismara maruz kalan çocukların yaşa göre dağılımları incelendiğinde; %30’unun 2-5, %40’ının 6-10, %30’unun 11-17 yaş grubunda olduğunu görüyoruz. İstismara maruz kalan çocuklarda kız/erkek oranı 1/3’tür. Yurt içi yayınlarda ise kız/erkek oranı birbirine yakın bulunmuştur. İstismarcıların %96’sı erkek, %80’i de çocuğun tanıdığı birisidir (Görpelioğlu 2008, s.61).

Amerika’da yapılan bir çalışmada, erkeklerin %30’unun, kadınların %40’ının çocukken cinsel istismara maruz kaldığı ve bu olguların yarısının ensest ilişki olduğu görülmektedir. Bu ensest ilişkilerin yarısı aile bireyleri ile gerçekleşirken, diğer yarısının çocukların yakından tanıdıkları, evde yaşayan diğer kişiler, bakıcılar, aile dostları ve komşular tarafından gerçekleştirildiği belirtilmektedir. Araştırmacılar eldeki istatistiksel bilgilerin yetersiz olduğunu ve istismarın büyük bölümünün gizli kaldığını, ensest olgularının ise yalnızca %10’unun bildirildiğini düşünmektedirler (Polat 2006, s.88).

İngiltere’de kadın hastalarla yapılan bir çalışmada çalışmaya katılanların %42’sinin çocukluklarında bir yetişkinle cinsel ilişki yaşadıkları, %22’sinin ise fiziksel temasın olduğu cinsel bir deneyim yaşadıkları rapor edilmiştir. Bir çalışmada olguların %76’sında çocuğun saldırganı tanıdığı, %60’ında olgunun pek çok defa tekrarlandığı bildirilmiştir (Polat 2006, s.89-91).

Araştırmacıların, çocuk cinsel istismarının yaygınlığı ve sıklığına dair buldukları sayılar kaygı vericidir. Yapılan bilimsel çalışmalar, Amerika Birleşik Devletleri'nde 40 milyon insanın ve Kanada'da 3 kadından birinin çocuk iken cinsel istismara uğradıkları yönünde veriler ortaya koymuştur. Birleşik Amerika'da her yıl 100.000 çocuğun cinsel istismara uğradığı tahmin edilmektedir (Topçu 1997, s.XII-XIII).

Cinsel istismarın herhangi bir sosyodemografik grupla bağlantısı saptanmamış ve her sosyoekonomik düzeyde görülebileceği belirtilmiştir (Hedin, 2000).

Shaw (2004) Amerika'da yıllar içerisinde çocuklara yönelik cinsel istismar olaylarının azalmakla birlikte araştırmalara göre 18 yaş öncesinde istenmeyen cinsel deneyim yaşama oranlarının kadınlarda %12-35 arasında ve erkeklerde %4-9 arasında olduğunu tahmin edildiğini bildirmiştir.

Maker ve arkadaşları da Amerika'da gerçekleştirdikleri bir araştırmada ankete katılan 126 kadının %46'sının 16 yaş öncesinde istenmediği bir cinsel davranışa maruz kaldığını bildirdiğini rapor etmiştir (Maker ve ark. 2001).

Amerika'da; cinsel saldırıya en sık maruz kalanların 16-19 yaş grubu olduğu, tecavüze maruz kalma oranlarının kadınlarda 2,1/1000, erkeklerde 0,1/1000 olduğu belirtilmektedir (Girardin ve ark., 2003).

Carlstendt ve arkadaşları (2001) 1993-1997 yılları arasında İsveç'te gerçekleştirdikleri bir araştırmada 496 cinsel istismar olayının 203'ünün (%40,8) çocuğa yönelik cinsel istismar olduğunu, bu olaylarda 283 mağdur ve 196 failin bulunduğunu, failerin tamamının erkek olduğunu ve mağdurların %85'inin kız çocuk olduğunu, %54,5'inde penetrasyonun gerçekleştiğini, failerin %72'sinin çocuk tarafından tanınan biri olduğunu bildirmiştir.

Şimdiye kadar gelişmiş ülkelerde yapılan çalışmalarda istismarcıların genellikle erkek olduğu, kadın istismarcı oranının ise oldukça düşük olduğu gözlenmiştir. Klinik olmayan çalışmalarda istismarcıların büyük oranda yakın çevreden tanıdık birisi olduğu gösterilmiştir (Erdoğan 2009, s.141).

Salaçin ve arkadaşları (1995) bir çalışmada mahkemeye yansıyan olgular içerisinde kadın mağdurların %95,64'ünün 12-18 yaş arasında olduğunu ve %32,9'unun suç sayılan cinsel içerikli davranışa rıza gösterdiğini bildirilmektedir.

2.2. Ensest

Çocuklar genellikle kendilerini tanıyan biri tarafından cinsel olarak istismar edilmekte olup istismar eden kişi çocuğun ailesinden ya da akrabalarından biri

olabilmektedir. Çocukluk dönemi cinsel istismarlarının büyük bir bölümünü çocuğun aile içindeki cinsel istismarı olan ensest oluşturmaktadır. Dünyanın başka ülkelerinde olduğu gibi Türkiye’de de ensest olaylarının çoğunluğu gizli kalmaktadır (Bozbeyoğlu, 2009).

Amerikan Sağlık, Eğitim ve Koruma Bölümü’nün 1980’deki tanımına göre ensest aile içinde ana-baba figürüne, gücüne ve otoritesine sahip kişilerin çocuğu cinsel anlamda istismar etmesi olarak kabul edilmiştir. Son çalışmalarda üzerinde birleşilen tanıma göre ensest birbiriyle evli olanlar dışındaki aile üyeleri arasında sözlü-sözsüz, fiziksel, görsel her türlü erotik davranıştır (Bozbeyoğlu, 2009).

Ensest için kan bağı gerekmemektedir. Buna göre üveylik ilişkisi, evlatlık alınma, çocuğun bakımından sorumlu olma, ailenin güvendiği bir kişi olma (anne-baba, amca, dayı, kuzen, hala, teyze, yakın aile dostları) ve bu kişilerin baştan çıkarıcı konuşma, temas, teşhircilik, öpme, okşama gibi cinsel içerikli davranışlarının tümü ensest kapsamında değerlendirilmektedir (Teerney ve Corwin 1983, alıntı Polat 2006, s.35-36).

Güç, cinsiyet ve yaş hiyerarşisinden beslenerek zeminini sağlamlaştıran ensest ilişkilerde her yaştan kız ve erkek çocuk taciz ve tecavüze maruz kalabilmektedir. Ancak mağdurun kız çocuk olduğu olaylar daha fazladır. Aynı evde birden çok kız ve erkek çocuk, aynı zamanda ya da farklı zamanlarda istismar edilebilmekte; saldırgan çocuklar büyüdükçe, büyük çocuktan küçüğüne yönelerek cinsel istismarın uzun yıllar gizli kalmasını sağlayabilmektedir. Ensestte istismar genellikle dokunma, okşama gibi tacizlerle başlamaktadır. Bazı vakalar uzun süre bu şekilde tacizlerle devam ederken, bazılarında taciz artarak devam etmekte ve anal ve vajinal tecavüze varabilmektedir. Kimi vakalarda ise cinsel saldırının doğrudan tecavüzle başladığı görülmektedir. Saldırganlar genellikle mağdurun direncini ortadan kaldırmak için ödüllendirme yada tehdit yollarını kullanmaktadırlar. Saldırganlar öncelikle baba, ardından dede, ağabey, amca, dayı gibi erkek akrabalar olabilmekte, her yaşta ve farklı sosyo ekonomik özelliklere sahip olabilmektedirler. Saldırganların çoğu pedofil olmayıp, her zaman fiziksel şiddete başvuran kişiler değillerdir. En sık yaşanan baba-kız ve baba-oğul arasındaki istismar ilişkisidir. Bu babalar dışarıdan bakıldığında birbirlerine benzer özelliklere sahip değillerdir. Dede-torun ve kardeşler arasındaki ensest ilişkiye de sık rastlanmaktadır. Bazı durumlarda çocuklar aile içerisinde baba ve ağabey, birkaç ağabey, amca ve ağabey, dayı ve ağabey gibi birden fazla kişi tarafından istismar edilebilmektedir. Ensest olaylarında karşılaşılabilen bir durum da saldırganın kendisinin de daha önce ailesi tarafından taciz edilmiş bir kişi olmasıdır. Saldırganlar istismar ettikleri kişileri nesneleştirebilmekte, istismarı normalleştirerek bir suç-kötülük olarak kabul etmeyip, istismarı tüm kanıtlarına

rağmen red edebilmektedirler. Her türlü aile yapısında ve tüm sosyoekonomik gruplardan ailelerde ensest yaşanabilmektedir. Ensest saldırganının çocuğun güvendiği bir yakını olması ve olayın genellikle çocuğun kendini güvende hissetmesi beklenen evinde, hatta kendi yatağında yaşanması, mağdurun istismarı ifade etmesini zorlaştıran bir durumdur. Mağdurun bu çemberden çıkması için kendisini güvende hissedeceği başka ilişkilere ya da ortamlara ihtiyacı vardır. Çocuk yaşadığı şeyden rahatsız da olsa yaşadıklarının yanlışlığını bilemeyecek ve bunu ifade edemeyecek kadar küçük bir yaşta olabilir. Çocuk kendisini suçluyor, bu durumun sadece kendisinin başına geldiğini sanıyor ve bu durum karşısında kendisini yalnız ve çaresiz hissediyor olabilir. Ensestin ortaya çıkmamasında bir neden de saldırganın çocuğu diğer yakınlarına, özellikle de annelerine ve kardeşlerine zarar vermekle tehdit ediyor olmasıdır. Fiziksel tehditlerin yanında olayın ortaya çıkmasının kendisi ve ailesi üzerinde oluşturacağı toplumsal baskı da çocukların sessiz kalmasına neden olmaktadır. Saldırganların ailede sahip oldukları otorite de ensestin uzun süre ortaya çıkmamasının nedenlerinden biridir. Ensestin ortaya çıkmasını güçleştiren diğer bir durum ise aile fertlerinin mağdura ihtiyacı olan desteği verememesi ya da bu desteğin geç kalmasıdır. Cinsel istismar kardeşler arasında olduğunda ebeveynler, hem mağdurun hem saldırganın kendi çocukları olması nedeniyle ikilem yaşayabilirler. Ebeveynin saldırgan çocuğunu korumaya yönelik davranışı, bazı durumlarda cinsel saldırının ortaya çıkmasına engel olabilir (Bozbeyoğlu, 2009).

Baba-kız ensestinde olguların genellikle erkeğin orta yaşlarında başladığı, saldırganların 30-45 yaşları arasında oldukları, kız çocuklarının ise yaşlarının 5-16 arasında değişim gösterdiği, cinsel istismar olayının, maruz kalan kız çocuğunun sosyalleşmesi, toplum içine çıkması ile genellikle sona erdiği, ilişkilerin ortalama 8 yıl sürdüğü, evdeki tek çocukta görülme olasılığının düşük olduğu, genellikle evdeki en büyük kız çocuğu ile başlayan ilişkinin, bu kızın yaşının büyümesi ve toplumsallaşması ile başkalarına anlatma olasılığı belirince ilişkinin bittiği ve yerini de evdeki daha küçük yaştaki kızların aldığı görülmektedir (Polat 2006, s. 46-47).

Baba-oğul ensestinde yer alan babalar eşcinsel, biseksüel, genelde heteroseksüel ve pedofil olabilmektedir. Bu tür ensest olgularında genellikle babanın oğluya, kendisiyle babasının yapmış olduğu cinsel faaliyetleri aynı yaşta yaptığı tespit edilmiştir (Polat 2006, s.61).

Sezgin (2003) Güney Doğu Anadolu Bölgesi'nde yaşayan travma sonrası stres bozukluğu tanısı almış veya ağır travma sonrası stres bozukluğu semptomları olan 33 kadın ile yaptığı "Travma Yaşantısı Olan Kadınlarda Grup Psikoterapisinin Etkinliği" konulu

çalışmasında, aile içi fiziksel-cinsel şiddet, aile dışı fiziksel-cinsel şiddet, savaş ortamında bulunma, işkence, kayıp, felaket gibi farklı travma yaşantılarına sahip olan kadınlardan oluşan çalışma grubundaki kadınların %15'ine abi veya baba tarafından cinsel tacizde bulunulduğunu belirtmektedir.

2.3. Cinsel Suç Failleri

Kanada'da yapılan bir araştırmada saldırganların genellikle yalnız olmayı tercih ettikleri, %37,7'sinin daha önce herhangi bir suç kaydının olmadığı, %90'ının kendi evlerinde doğal ebeveynleri ile büyüdüğü ve kardeşlerinin olduğu, tutuklanmış saldırganların %60'ının evli olduğu ve %40'ının düzenli olarak tam gün bir işte çalıştığı bildirilmiştir (Polat 2006, s.93).

İstismarcıların aile bireyleri ve sosyal ilişkileri sınırlı, içe kapanık, psikopatik, psikoseksüel ve sosyal açıdan immatür (tam gelişmemiş) kişilik yapısına sahip oldukları gösterilmiştir. Yapılan araştırmalar çocuğa cinsel istismarda bulunan kişilerin büyük oranda kendilerinin de çocuklukta cinsel ve fiziksel istismara uğradıklarını göstermiştir. Aynı çalışmalarda bu kişilerin çoğunluğunun düşük eğitim ve sosyoekonomik düzeye sahip çevrelerden oldukları bildirilmektedir (Erdoğan 2009, s.141).

Birleşik Amerika'da cinsel istismar suçu nedeniyle mahkum olmuş 68 pedofil üzerinde yapılan bir araştırmada, bunların %57'sinin çocukluklarında cinsel istismara maruz kaldıklarını bildirdikleri saptanmıştır. Aynı araştırmada, cinsel saldırı suçu işlemiş kimselerle karşılaştırılan pedofillerin, daha çok kronik tıbbi sorunlara ve daha düşük zeka bölümüne sahip oldukları bulunmuştur (Ames ve Houston 1990 alıntı Topçu 1997, s.60-61).

2.4. Ülkemizde Yapılan Cinsel İstismar Konulu Çalışmalar ve Sonuçları

Kütük ve arkadaşları (2008, s.101) Mersin Üniversitesi Tıp Fakültesi Çocuk Psikiyatrisi polikliniğine 2001-2007 tarihleri arasında baş vuran 114 cinsel istismar olgusu ile yaptıkları "Cinsel İstismara Uğramış Çocukların Biyopsikososyal Özellikleri" konulu çalışmada olguların %69,6'sının kız (n=80), %30,4'ünün erkek (n=34), kızların yaş ortalamalarının 13.11 ± 3.85 , erkeklerin yaş ortalamalarının ise 11.09 ± 3.63 olduğunu, olguların %80,9'unun (n=93) psikiyatrik bozukluk tanısı aldığını belirtmektedir. En sık alınan tanılar akut, kronik ve travma sonrası stres bozuklukları ile depresyondur. Cinsel istismara uğrayan çocuklardan elde edilen bilgilere göre, çocukların istismara uğradığı kişilerin sadece %20,9'u tanımadığı kişilerden oluşmaktadır. Aynı çalışmada kız olguların

erkek olgulara göre daha fazla şiddete maruz kaldıkları belirtilmektedir.

2000-2008 tarihleri arasında "Gaziantep Üniversitesi Tıp Fakültesi Adli Tıp Ana Bilim Dalına Yansıyan Cinsel İstismar Olgularında Çocuk İstismarı ve Mental Retardasyonun Değerlendirilmesi" konulu araştırmanın sonuçlarına göre kliniğe baş vuran 205 cinsel istismar vakasının yaş ortalamasının $18.9+7.555$, en küçük vakanın 5, en büyük vakanın ise 58 yaşında olduğu, vakaların %38'inin erkek, %62'sinin kadın olduğu belirtilmektedir. Vakaların %50.2'si çocuktur. Çocuk vakaların yaş ortalamasının 14.03 ± 3.56 , %46,6'sının erkek, %53.4'inin kadın olduğu, %7.8'inin anne-babası alkolik iken, %40.8'inde post travmatik stres bozukluğu tespit edildiği, %95.1'inin istismar zanlılarının yabancı olduğu, okul çağına gelmiş çocukların %23.3'ünün okuma-yazma bilmediği, %25.2'sinde aynı zamanda darp-cebir izlerinin de görüldüğü, %2.9'unun madde kullandığı, %15.5'inin hafif mental retarde olduğu belirtilmektedir. Mental retarde çocukların %43.8'inin erkek, %56.2'sinin kadın, yaş ortalamalarının 16.25 ± 2.543 olduğu, sadece 1 mental retarde çocukta post travmatik stres bozukluğu tespit edildiği, mental retarde çocuklarının hiç birinin madde kötüye kullanımı söz konusu olmadığı, %37.5'inde fiziksel istismar da tespit edildiği, %18.8'inin ailesinin parçalanmış olduğu, %12.5'inin ise aile içi şiddete maruz kaldığı, tamamının yabancılar tarafından istismar edildiği belirlenmiştir. (Isır ve ark., 2008).

Büken ve arkadaşları (2008) tarafından gerçekleştirilen "2000-2005 Yılları Arasında Düzce Tıp Fakültesi Adli Tıp Anabilim Dalına Başvuran Cinsel Saldırı Olgularının Muayene Süreçlerinin Değerlendirilmesi" konulu araştırmada tamamı mağdur konumunda olan 53 olgunun %83,1'inin kadın olduğu belirtilmektedir. Saldırıları 59 erkek saldırgan tarafından gerçekleştirilmiştir. Mağdurların yaş ortalaması $17,11 \pm 6,74$ saldırganların ise $27,09 \pm 11,24$ 'dir. Mağdurların %18,9'u 11 yaş ve altında, %69,8'i 18 yaşın altındadır. 1 mağdur olgu üniversite, 6 mağdur olgu lise mezunudur. Okuma yazması olmayan 3 olguda zeka geriliği saptanmıştır. %52,8 olgu birden fazla sayıda cinsel saldırıya maruz kaldığını belirtmiştir. Saldırganlardan %43,4'ü tanıdık, %13,2'si daha önceki sevgili, %7,5'i biyolojik baba, %7,5'i yakın erkek akraba, %11,3'ü eş, %11,84'ü yabancıdır. Mağdur ile saldırgan arasındaki yaş farkı $10,56 \pm 10,43$ olup, olguların %43,8'inde fark 5 yaş ve altındadır. Olguların %22,6'sı saldırganla ilk ilişkilerinin kendi isteği ile olduğunu, daha sonra cinsel ilişkiye zorlandıklarını belirtmişlerdir. Kadın olguların %62,2'si evde, erkeklerin %66,7'si açık alanda cinsel saldırıya uğramışlardır.

Pınarbaşı ve arkadaşları (2003) tarafından Adnan Menderes Üniversitesi Adli Tıp Anabilim Dalı polikliniğine 2003 yılında 'livata eylemine maruz kalma' iddiası ile

gönderilen toplam 25 erkek olgu ile yaptıkları "Aydın'da Erkeklerde Cinsel İstismar" konulu araştırmada yaş ortalamasının 16.1 ± 7.7 , ilk cinsel istismara uğrama yaşı ortalamasının ise 15.6 ± 7.5 olduğu, cinsel istismar olayının daha çok açık alan veya ıssız bir yerde gerçekleştiği, mağdurların %88'inin sanığı tanıdığı, bir defadan daha çok cinsel saldırıya maruz kalan olguların çoğunda sanığın her defasında aynı kişi olduğu, olguların %60'ının olaydan sonra ailesi veya yakınları olayı fark ettiği için şikayette bulunduğu, yapılan muayenede %60'ında anüste herhangi bir bulguya rastlanmadığı belirtilmiştir.

Güleç ve arkadaşlarının (2002, s.353-368) T.C. Başbakanlık Devlet İstatistik Enstitüsü'nün 1998 yılına ait güvenlik birimine gelen çocuk ve gençlerle ilgili istatistiklerini değerlendirerek yaptıkları "Çocuk Suçluluğunda Sosyodemografik Özellikler" konulu çalışmasında, 25483 çocuğun %6,1'i (1570) cinsel suçlar ile ilgili olarak güvenlik birimine getirilmişlerdir. Cinsel suçlar ile güvenlik birimine getirilen bu çocukların %81,2'si erkek, %18,8'i kız çocuğudur. %1,8'i 12 yaşın altında, %24,0'ı 12-15 yaş arasında ve %74,2'si 16-18 yaş arasındadır (n=1447). %16'sı eğitimine devam etmekte, %12'si mezun olmadan okulu terk etmiş, %72'si mezun olmuş durumdadır (n=1492). %72,8'i ilkökul ve altı eğitim durumuna sahipken, %21,6'sı ortaokul mezunu ve %5,6'sı lise mezunudur (n=1551). %71,6'sı öz anne ve babası ile birlikte yaşarken %2,5'inde ebeveynlerden biri üvey, %10,2'sinde ebeveynlerden birinden yoksun ve %15,7'sinde de her 2 ebeveyninden de yoksun olduğu görülmüştür (n=1555). Ayrıca çalışmada %11,3'ünün kırdı ve %88,7'sinin de kentte yaşadığı, %9,8'inin bağımlılık yapan madde kullandığı, %90,2'sinin kullanmadığı, %42'sinin olay sırasında tek başına olduğu, %58'inin tek başına olmadığı, %88,6'sının güvenlik birimine ilk defa getirildiği ve %11,4'ünün daha önce de güvenlik birimine getirildiği belirtilmektedir (n=1570).

"Yeni Türk Ceza Kanunu Sonrası Değerlendirilen Cinsel Suç Olguları; Eskişehir Deneyimi" konulu çalışmada 29 cinsel istismar olgusu değerlendirilmiş, olguların 3'ünün erkek, 26'sının kadın, %55,2'sinin 18 yaş ve altında olduğu, 3'ünün köyde, 16'sının ilçede, 10'unun da il merkezinde ikamet ettiği, mağdurların hepsinin kendilerinden yaşça büyük kişiler tarafından cinsel dokunulmazlığa karşı suçlara maruz kaldıkları, %75'inde cinsel eylemi gerçekleştiren kişiyi tanıdığı, 9 olguda cinsel eylemin eş yada nişanlı tarafından gerçekleştirildiği belirlenmiştir. Olguların 5'inde anal, 11'inde vajinal penetrasyon bulgularına rastlanmış, oral penetrasyon öyküsü olan hiç bir olguya rastlanmamıştır. Mağdurların 2'sinde genital bölge dışında basit tıbbi müdahale ile giderilebilecek derecede travmatik bulgular saptanmıştır. Araştırmada ayrıca psikiyatrik muayene sonucu, bilinen 24 olgunun 11'inde travma sonrası stres bozukluğu (bunların 2'sinde aynı zamanda

depresyon bulguları da saptanmıştır), 6'sında akut stres bozukluğu saptanmış olup, 7 olgu psikiyatrik açıdan normal olarak değerlendirilmiştir (Karbeyaz ve ark., 2009).

"Hatay Ağır Ceza Mahkemesi'nde Karara Bağlanan Cinsel Suçların Analizi" konulu çalışmada araştırmanın yapıldığı yıl içinde karara bağlanan dava dosyalarının %5.76'sının cinsel suçlar ile ilgili olduğu görülmüş, 2006-2007 yıllarında karara bağlanan cinsel suçlar ile ilgili olan 60 dosyada cinsel saldırı mağdurlarının en küçüğü 5, en büyüğü 38 yaşında olup olguların %78.34'ünün kadın olduğu, %51.66'sının 11-15 yaş aralığında olduğu, 10 yaş ve altındaki 10 olgudan 9'unun erkek çocuk olduğu, 11-15 yaş aralığında olanların sadece 1'inin erkek olduğu, 3 sanığın yaşının mağdurdan küçük olduğu, bunlardan birinde evlilik gerçekleştiği, 1'inde mağdurun akıl hastası olduğu, diğerinde ise cinsel saldırı delillerinin bulunmadığı tespit edilmiştir. Diğer 59 sanığın yaşlarının mağdur ile aynı veya daha büyük olduğu, sanıkların 6'sının sabikasının olduğu, 62 sanıktan %29'unun dava sonucunda ceza aldığı ve bu ceza verilenlerin 12'sinin fiili livata sanıkları oldukları, 5 sanığın cezasının evlilik veya ceza miktarının düşüklüğü nedeniyle ertelendiği, diğer davaların beraat ile sonuçlandığı saptanmıştır. 58 davada tek sanık mevcuttur (Arslan ve ark. 2008).

Barutçu ve arkadaşlarının çalışmasında (1999) saldırganların %65,9 unun mağdurun yakın çevrelerindeki kişiler olduğu, %14,6'sının baba, %9,8'inin yakın akraba, %8,5 inin yabancı konumunda buldukları belirtilmektedir.

2.5. Cinsel İstismarın Kısa ve Uzun Dönemli Etkileri

Çocukluk yaşantılarında ihmal ve istismar öyküsü bulunan yetişkinler ruhsal sorunlar açısından daha yüksek risk altındadırlar. Ayrıca bu kişiler sosyal ilişkilerde de çekingen, korkak, anti-sosyal davranışlar sergilemektedirler. Burgess ve arkadaşları (1995) çocukları örseleyici yaşantı durumlarında travmaya özgün davranış kalıpları (çabuk tepki verme, kaçınma, çaresizlik, yıkıcı davranışlar) geliştirdiğini ve bunların oluşan bilişsel şemalar yoluyla yetişkin yaşama taşındığını ileri sürmekte, bu çocukların erişkin dönemdeki ilişkilerinde çocuklukta kötüye kullanma, saldırıya uğrama, şiddet ve örselenme sahnelerini yineleyici biçimde yaşadıklarını ifade etmektedir.

Cinsel istismar yaşamış çocuklarda yüksek oranda depresyon gözlenmekte ve kurbanın benlik saygısı ciddi hasara uğramaktadır (Pelcovitz ve ark., 1994). Bu çocuklarda intihar düşünceleri ve girişimleri sık görülmektedir (Livingston, 1987). Erişkin yaşta başlayan majör depresyon, çocuklukta cinsel istismarla ilişkili bulunmuştur (Weiss ve ark., 1997).

Kişiler arası ilişki kurma ve sosyal ilişkileri sürdürebilme becerisi, cinsel istismardan olumsuz olarak etkilenmektedir. Bu kişilerin ya ilişki kurmaktan kaçındıkları ya da aşırı yakınlık gereksinimi duyup çok sayıda, fazla beklentili ve kontrol edici ilişki kurdukları gözlenmektedir. Her iki tip ilişki de işlevsellikten uzak olmakta ve genellikle yalnızlıkla sonlanmaktadır (Tackett, 2002).

Yüksek riskli cinsel eylemler, cinsel istismara uğramış insanlarda daha sık görülmektedir. Cinsel taciz öyküsü olan kadınlarda daha erken başlangıçlı cinsel yaşam, daha fazla oranda ergenlik çağında gebe kalma, birden fazla cinsel eş, korunmasız cinsel ilişki ve cinsel yolla bulaşan hastalıkların sıklığında artma saptanmıştır (Fergusson ve ark., 1997).

Cinsel istismara özgü tek bir belirti yoktur, belirtiler çocuktan çocuğa değişirken aynı çocukta gelişim ile birlikte zaman içinde de değişimler olabilir. İstismara uğrayan çocukların yaklaşık üçte biri akut dönemde herhangi bir belirti vermeyebilirler ancak olası riskler düşünülerek düzenli takip altında bulundurulmaları son derece önemlidir. Olguların %20-50'sinde psikiyatrik belirti olmadığı bildirilmiştir. Ancak izleme dayalı veriler asemptomatik çocuklarda 12-18 ay içinde çok daha yoğun sorunlar başlayabileceğini ortaya koymuştur. Dolayısıyla çocuğun ya da ergenin böylesi bir travmatik yaşantıdan yara almadan kurtulması mümkün olmamaktadır. Ancak cinsel istismara uğrayan çocuklarda istismarın dışı vurumu farklılıklar göstermekte, çoğu çocukta davranışsal ve dolaylı belirtiler görülmektedir. İlk tepki olarak korku, kaygı, kaçınma, çökkünlük, öfke, kızgınlık ve uygunsuz cinsel söz ve davranışlar gözlenebilir. Gizli olmayan mastürbasyon, aşırı cinsel merak ve sık olarak özel bölgelerini gösterme gibi dışı vuran cinsel davranışlar, cinsel içerikli konuşmalar ve oyunlar birer ipucu olabilir. Cinsel istismara uğrayan çocuklarda kısa dönem etkilerin incelendiği araştırmalarda bu çocukların istismara uğramamış çocuklara göre bu tür uygunsuz cinsel davranışları daha fazla gösterdikleri, cinsel konularda daha fazla ve yaşlarına uygun olmayan bilgileri olduğu, özellikle ergenlerde eşcinsel temasların arttığı, riskli cinsel davranışlara atıldıkları bildirilmektedir. Cinsel istismarın orta ve uzun dönem etkilerine bakıldığında korku, kabus görme, fobiler, bedensel yakınmalar ve travma sonrası stres bozukluğu gibi kaygı bozukluklarının, amnezi, trans hali, çoğul kişilik bozukluğu gibi disosiyatif ve histerik belirti ve bozuklukların, cinsel aşırı uyarılmışlık, agresif cinsel davranışlar gibi cinsel davranış bozukluklarının görülebileceği üzerinde durulmaktadır. İstismara uğrayan ergenlerde şiddet içerikli davranışlara yönelme, fiziksel şiddet, cinsel şiddet gösterme, okuldan kaçma, evi terk etme gibi davranış sorunları görülebilmektedir. Uyku ve yeme bozuklukları, erken yaşta alkol

kullanımı, yasa dışı ilaç alımı, 15 yaştan önce anlaşmalı cinsel birliktelik istismara uğramış kızlarda fazladır. Öğrencilerle karşılaştırıldığında okula devam etmeyen ergen kızlarda cinsel istismar daha fazla görülmektedir (İşeri 2009, s.142).

Çocukluk yaşantılarında ihmal ve istismar öyküsü bulunan yetişkinler ruhsal sorunlar açısından daha yüksek risk altındadırlar. Ayrıca bu kişiler sosyal ilişkilerde de çekingen, korkak, anti-sosyal davranışlar sergilemektedirler. Burgess ve arkadaşları (1995) çocukları örseleyici yaşantı durumlarında travmaya özgün davranış kalıpları (çabuk tepki verme, kaçınma, çaresizlik, yıkıcı davranışlar) geliştirdiğini ve bunların oluşan bilişsel şemalar yoluyla yetişkin yaşama taşındığını ileri sürmekte, bu çocukların erişkin dönemdeki ilişkilerinde çocuklukta kötüye kullanma, saldırıya uğrama, şiddet ve örselenme sahnelerini yineleyici biçimde yaşadıklarını ifade etmektedir.

Cinsel istismar yaşamış çocuklarda yüksek oranda depresyon gözlenmekte ve kurbanın benlik saygısı ciddi hasara uğramaktadır (Pelcovitz ve ark., 1994). Bu çocuklarda intihar düşünceleri ve girişimleri sık görülmektedir (Livingston, 1987). Erişkin yaşta başlayan majör depresyon, çocuklukta cinsel istismarla ilişkili bulunmuştur (Weiss ve ark. 1997).

Cinsel istismara uğrayan çocuklar çok sayıda güçlük yaşar. Yaygın olarak görülen belirtilerden bazıları kabuslar, depresyon, içe kapanma, saldırganlık (agresyon) ve gerileme (regresyon) davranışlarıdır. Bazı çocuklarda çok sayıda belirti görülürken, bazıları sadece birkaç belirti sergilemekte, bazen belirtiler sonradan ortaya çıkmakta, bazen de zamanla ortadan kalkmaktadır. Cinsel istismarın etkileri kısa dönemde travma sonrası stres bozukluğu, depresyon, cinsel içerikli uygunsuz davranışlar, kaygı, korku, utanma, güvensizlik, kızgınlık, düşmanlık, suçlama, utanma duyguları, kabuslar, saldırganlık, okul problemleri, hiperaktivite, gerileme davranışları, içe kapanma, kendine zarar verme davranışları, bedensel şikayetler, yasadışı davranışlar, evden kaçma, madde kötüye kullanımı olarak sıralanabilir. Çocuklukta maruz kalınan cinsel istismarın etkileri yetişkinliğe de aktarılabilir. Çocukluklarında cinsel istismar yaşamış yetişkinlerin ortaya koydukları belirtiler, çoğunlukla çocukluk döneminde geliştirilen işlevini yapamayan başa çıkma mekanizmalarının mantıksal bir devamıdır. Cinsel istismarın uzun dönemdeki etkilerini travma sonrası stres bozukluğu, depresyon, kaygı, öfke, dünyanın tehlikeli olduğu, kendisinin güçsüz, çaresiz, savunmasız olduğu şeklindeki saptırılmış düşünceler, benlik hissinin bozulması, kendini korumada güçlükler, kaçınma, uyuşturucu madde ve alkol kullanımı, intihar düşünceleri ve teşebbüsleri, kendine zarar verme davranışları, gelişigüzel cinsel davranışlar, kişiler arası ilişkilerde güçlükler, başkalarından kaçınma ya

da aşırı sokulma davranışı, düşük benlik saygısı, utanç, suçluluk, değersizlik ve yalnızlık duyguları, bedensel şikayetler olarak sıralanabilir. Ensestin psikolojik etkilerinin şiddeti, kurbanın yaşı, ekonomik durumu, sosyal destekleri, tacizin süresi gibi pek çok değişkenle ilgili olabilir. Olaya maruz kalan mağdurun yaşı ne kadar ufaksa ve maruz kaldığı tacizin süresi ne kadar uzunsa, hasarlanmanın şiddeti de o denli yüksek olacaktır. Buna karşın olaya maruz kalan mağdur, yaşadıklarından sonra bunu sorgulayabilir ve üzerine giderse o zaman yaşayacağı psikolojik etkilerin de daha az olacağı görülecektir (Polat 2006, s.153-158).

Ensest ilişki yaşayan çocuklar bu olaydan farklı biçimlerde etkilenirler. Yapılan geniş kapsamlı bir araştırmada, kız olguların yalnızca %23'ü açıkça bir hastalık belirtisi göstermezken, %77'si çeşitli semptomlar geliştirmişlerdir. Çocukluklarında ensest ilişki yaşayan kız çocukların bu olaydan sonra %42'sinin sekse aşırı düşkünlük gösterdikleri veya psikopatik davranışlara sahip oldukları, %19'unun frijit, %15'inin ise çeşitli psikiyatrik hastalıkları olduğu belirlenmiştir (Polat 2006, s.94).

2.6. Cinsel İstismarın Türkiye Hukuk Sistemindeki Yeri

Fiziksel, cinsel veya duygusal istismara uğramış veya ihmal edilmiş çocuğun korunması özel önem taşımaktadır. Bu durumdaki çocukta maruz kaldığı fiiller nedeniyle oluşan zarar kadar belki de daha fazlası çocuğun korunmasına veya ceza yargılamasına ilişkin süreç içerisinde söz konusu olmaktadır. İhmal ve istismara uğramış bir çocuğun korunmasında her şeyden önce 'çocuk odaklı' yaklaşım temel alınmalı, çocuğun korunması için gerekli önlemlerin neler olduğunun ve nasıl uygulanacağını farkında olunmalıdır. Aile içi şiddet veya cinsel istismara maruz kalmış çocuğun korunması daha da büyük bir önem taşımaktadır. Bu gün kabul edilen ve uygulanmakta olan ceza hukuk sistemimizde çocuk mahkemeleri suçun failinin çocuk olduğu durumlarda ceza yargılamasını yapmaktadırlar. Bir yetişkinin bir çocuğa yönelik olarak suç işlemesi halinde çocuğun korunmasına ilişkin koruyucu ve destekleyici tedbirleri yukarıda açıklandığı üzere çocuk hakimi karara bağlamakta ise de yetişkinin çocuğa karşı işlediği suça ilişkin ceza yargılaması genel ceza mahkemelerinde görülmektedir (Aydın 2008, s.13-19).

2.6.1. Türk Ceza Kanunu'nun Cinsel İstismara Yönelik Hükümleri

Cinsel İstismar suçları Türk Ceza Kanunu'nda (Kanun Numarası; 5237, Kanun Kabul Tarihi; 26/09/2004, Resmi Gazete Tarihi; 12/10/2004, Resmi Gazete Sayısı; 25611) tanımlanmıştır. Cinsel istismar ile ilgili olarak Türk Ceza Kanunu hükümleri şu şekildedir:

Cinsel saldırı; Madde 102. (1) Cinsel davranışlarla bir kimsenin vücut dokunulmazlığını ihlâl eden kişi, mağdurun şikâyeti üzerine, iki yıldan yedi yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır.

(2) Fiilin vücuda organ veya sair bir cisim sokulması suretiyle işlenmesi durumunda, yedi yıldan oniki yıla kadar hapis cezasına hükmolunur. Bu fiilin eşe karşı işlenmesi hâlinde, soruşturma ve kovuşturmanın yapılması mağdurun şikâyetine bağlıdır.

(3) Suçun;

a) Beden veya ruh bakımından kendisini savunamayacak durumda bulunan kişiye karşı,

b) Kamu görevinin veya hizmet ilişkisinin sağladığı nüfuz kötüye kullanılmak suretiyle,

c) Üçüncü derece dahil kan veya kayın hısımlığı ilişkisi içinde bulunan bir kişiye karşı,

d) Silâhla veya birden fazla kişi tarafından birlikte,

İşlenmesi hâlinde, yukarıdaki fıkralara göre verilen cezalar yarı oranında artırılır.

(4) Suçun işlenmesi sırasında mağdurun direncinin kırılmasını sağlayacak ölçünün ötesinde cebir kullanılması durumunda kişi ayrıca kasten yaralama suçundan dolayı cezalandırılır.

(5) Suçun sonucunda mağdurun beden veya ruh sağlığının bozulması hâlinde, on yıldan az olmamak üzere hapis cezasına hükmolunur.

(6) Suç sonucu mağdurun bitkisel hayata girmesi veya ölümü hâlinde, ağırlaştırılmış müebbet hapis cezasına hükmolunur.

Çocukların cinsel istismarı; Madde 103. (1) Çocuğu cinsel yönden istismar eden kişi, üç yıldan sekiz yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır. Cinsel istismar deyiminden;

a) Onbeş yaşını tamamlamamış veya tamamlamış olmakla birlikte fiilin hukukî anlam ve sonuçlarını algılayamamış veya gelişmemiş olan çocuklara karşı gerçekleştirilen her türlü cinsel davranış,

b) Diğer çocuklara karşı sadece cebir, tehdit, hile veya iradeyi etkileyen başka bir nedene dayalı olarak gerçekleştirilen cinsel davranışlar,

Anlaşılır.

(2) Cinsel istismarın vücuda organ veya sair bir cisim sokulması suretiyle

gerçekleştirilmesi durumunda, sekiz yıldan onbeş yıla kadar hapis cezasına hükmolunur.

(3) Cinsel istismarın üstsoy, ikinci veya üçüncü derecede kan hısmı, üvey baba, evlat edinen, vasi, eğitici, öğretici, bakıcı, sağlık hizmeti veren veya koruma ve gözetim yükümlülüğü bulunan diğer kişiler tarafından ya da hizmet ilişkisinin sağladığı nüfuz kötüye kullanılmak suretiyle gerçekleştirilmesi hâlinde, yukarıdaki fıkralara göre verilecek ceza yarı oranında artırılır.

(4) Cinsel istismarın, birinci fıkranın (a) bendindeki çocuklara karşı cebir veya tehdit kullanmak suretiyle gerçekleştirilmesi hâlinde, yukarıdaki fıkralara göre verilecek ceza yarı oranında artırılır.

(5) Cinsel istismar için başvuru olan cebir ve şiddetin kasten yaralama suçunun ağır neticelerine neden olması hâlinde, ayrıca kasten yaralama suçuna ilişkin hükümler uygulanır.

(6) Suçun sonucunda mağdurun beden veya ruh sağlığının bozulması hâlinde, on beş yıldan az olmamak üzere hapis cezasına hükmolunur.

(7) Suçun mağdurun bitkisel hayata girmesine veya ölümüne neden olması durumunda, ağırlaştırılmış müebbet hapis cezasına hükmolunur.

Reşit olmayanla cinsel ilişki; Madde 104. (1) Cebir, tehdit ve hile olmaksızın, on beş yaşını bitirmiş olan çocukla cinsel ilişkide bulunan kişi, şikâyet üzerine, altı aydan iki yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır.

(2) Fail mağdurdan beş yaştan daha büyük ise, şikâyet koşulu aranmaksızın, cezası iki kat artırılır.

Cinsel taciz; Madde 105. (1) Bir kimseyi cinsel amaçlı olarak taciz eden kişi hakkında, mağdurun şikâyeti üzerine, üç aydan iki yıla kadar hapis cezasına veya adli para cezasına hükmolunur.

(2) Bu fiiller, hiyerarşi veya hizmet ilişkisinden kaynaklanan nüfuz kötüye kullanılmak suretiyle ya da aynı işyerinde çalışmanın sağladığı kolaylıktan yararlanılarak işlendiği takdirde, yukarıdaki fıkra göre verilecek ceza yarı oranında artırılır. Bu fiil nedeniyle mağdur işi terk etmek mecburiyetinde kalmış ise, verilecek ceza bir yıldan az olamaz.

Kişiyi hürriyetinden yoksun kılma; Madde 109. (1) Bir kimseyi hukuka aykırı olarak bir yere gitmek veya bir yerde kalmak hürriyetinden yoksun bırakan kişiye, bir yıldan beş yıla kadar hapis cezası verilir.

(2) Kişi, fiili işlemek için veya işlediği sırada cebir, tehdit veya hile kullanırsa, iki yıldan yedi yıla kadar hapis cezasına hükmolunur.

(3) Bu suçun;

a) Silâhla,

b) Birden fazla kişi tarafından birlikte,

c) Kişinin yerine getirdiği kamu görevi nedeniyle,

d) Kamu görevinin sağladığı nüfuz kötüye kullanılmak suretiyle,

e) Üstsoy, altsoy veya eşe karşı,

f) Çocuğa ya da beden veya ruh bakımından kendini savunamayacak durumda bulunan kişiye karşı,

İşlenmesi hâlinde, yukarıdaki fıkralara göre verilecek ceza bir kat artırılır.

(4) Bu suçun mağdurun ekonomik bakımdan önemli bir kaybına neden olması hâlinde, ayrıca bin güne kadar adlî para cezasına hükmolunur.

(5) Suçun cinsel amaçla işlenmesi hâlinde, yukarıdaki fıkralara göre verilecek cezalar yarı oranında artırılır.

(6) Bu suçun işlenmesi amacıyla veya sırasında kasten yaralama suçunun neticesi sebebiyle ağırlaşmış hâllerinin gerçekleşmesi durumunda, ayrıca kasten yaralama suçuna ilişkin hükümler uygulanır.

Hayasızca hareketler; Madde 225. (1) Alenen cinsel ilişkide bulunan veya teşhircilik yapan kişi, altı aydan bir yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır.

Müstehcenlik; Madde 226. (1) a) Bir çocuğa müstehcen görüntü, yazı veya sözleri içeren ürünleri veren ya da bunların içeriğini gösteren, okuyan, okutan veya dinleten,

b) Bunların içeriklerini çocukların girebileceği veya görebileceği yerlerde ya da alenen gösteren, görülebilecek şekilde sergileyen, okuyan, okutan, söyleyen, söyleten,

c) Bu ürünleri, içeriğine vakıf olunabilecek şekilde satışa veya kiraya arz eden,

d) Bu ürünleri, bunların satışına mahsus alışveriş yerleri dışında, satışa arz eden, satan veya kiraya veren,

e) Bu ürünleri, sair mal veya hizmet satışları yanında veya dolayısıyla bedelsiz olarak veren veya dağıtan,

f) Bu ürünlerin reklamını yapan,

Kişi, altı aydan iki yıla kadar hapis ve adlî para cezası ile cezalandırılır.

(2) Müstehcen görüntü, yazı veya sözleri basın ve yayın yolu ile yayınlayan veya yayınlamasına aracılık eden kişi altı aydan üç yıla kadar hapis ve beş bin güne kadar adli para cezası ile cezalandırılır.

(3) Müstehcen görüntü, yazı veya sözleri içeren ürünlerin üretiminde çocukları kullanan kişi, beş yıldan on yıla kadar hapis ve beş bin güne kadar adli para cezası ile cezalandırılır. Bu ürünleri ülkeye sokan, çoğaltan, satışa arz eden, satan, nakleden, depolayan, ihraç eden, bulunduran ya da başkalarının kullanımına sunan kişi, iki yıldan beş yıla kadar hapis ve beş bin güne kadar adli para cezası ile cezalandırılır.

(4) Şiddet kullanılarak, hayvanlarla, ölmüş insan bedeni üzerinde veya doğal olmayan yoldan yapılan cinsel davranışlara ilişkin yazı, ses veya görüntüleri içeren ürünleri üreten, ülkeye sokan, satışa arz eden, satan, nakleden, depolayan, başkalarının kullanımına sunan veya bulunduran kişi, bir yıldan dört yıla kadar hapis ve beş bin güne kadar adli para cezası ile cezalandırılır.

(5) Üç ve dördüncü fıkralardaki ürünlerin içeriğini basın ve yayın yolu ile yayınlayan veya yayınlamasına aracılık eden ya da çocukların görmesini, dinlemesini veya okumasını sağlayan kişi, altı yıldan on yıla kadar hapis ve beş bin güne kadar adli para cezası ile cezalandırılır.

(6) Bu suçlardan dolayı, tüzel kişiler hakkında bunlara özgü güvenlik tedbirlerine hükmolunur.

(7) Bu madde hükümleri, bilimsel eserlerle; üçüncü fıkra hariç olmak ve çocuklara ulaşması engellenmek koşuluyla, sanatsal ve edebi değeri olan eserler hakkında uygulanmaz.

Fuhuş; Madde 227. (1) Çocuğu fuhşa teşvik eden, bunun yolunu kolaylaştıran, bu maksatla tedarik eden veya barındıran ya da çocuğun fuhşuna aracılık eden kişi, dört yıldan on yıla kadar hapis ve beş bin güne kadar adli para cezası ile cezalandırılır. Bu suçun işlenişine yönelik hazırlık hareketleri de tamamlanmış suç gibi cezalandırılır.

(2) Bir kimseyi fuhşa teşvik eden, bunun yolunu kolaylaştıran ya da fuhuş için aracılık eden veya yer temin eden kişi, iki yıldan dört yıla kadar hapis ve üç bin güne kadar adli para cezası ile cezalandırılır. Fuhşa sürüklenen kişinin kazancından yararlanılarak kısmen veya tamamen geçimin sağlanması, fuhşa teşvik sayılır.

(3) Fuhuş amacıyla ülkeye insan sokan veya insanların ülke dışına çıkmasını sağlayan kişi hakkında yukarıdaki fıkralara göre cezaya hükmolunur.

(4) Cebir veya tehdit kullanarak, hile ile ya da çaresizliğinden yararlanarak bir kimseyi fuhşa sevk eden veya fuhuş yapmasını sağlayan kişi hakkında yukarıdaki fıkralara göre verilecek ceza yarısından iki katına kadar artırılır.

(5) Yukarıdaki fıkralarda tanımlanan suçların eş, üstsoy, kayın üstsoy, kardeş, evlât edinen, vasi, eğitici, öğretici, bakıcı, koruma ve gözetim yükümlülüğü bulunan diğer kişiler tarafından ya da kamu görevi veya hizmet ilişkisinin sağladığı nüfuz kötüye kullanılmak suretiyle işlenmesi hâlinde, verilecek ceza yarı oranında artırılır.

(6) Bu suçların, suç işlemek amacıyla teşkil edilmiş örgüt faaliyeti çerçevesinde işlenmesi hâlinde, yukarıdaki fıkralara göre verilecek ceza yarı oranında artırılır.

(7) Bu suçlardan dolayı, tüzel kişiler hakkında bunlara özgü güvenlik tedbirlerine hükmolunur.

(8) Fuhşa sürüklenen kişi, tedavi veya terapiye tabi tutulur.

Kaçırmak, alıkoymak kapsamına giren suçlar halen yürürlükte olan 26/09/2004 tarih ve 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu'nda Hürriyete Karşı Suçlar arasında yer alan Kişiyi Hürriyetinden Yoksun Kılma suçu kapsamında ele alınmaktadır. 01/06/2005 tarihi itibari ile yürürlükten kaldırılmış olan eski Türk Ceza Kanunu'nda ise bu suçlardan "Kız ve Kadın ve Erkek Kaçırmak" şeklinde bahsedilmektedir. Buna göre:

Madde 430. Her kim cebir ve şiddet veya tehdit veya hile ile şehvet hissi veya evlenme maksadıyla reşit olmayan bir kimseyi kaçıır veya bir yerde alıkoyarsa beş seneden on seneye kadar ağır hapis cezası ile cezalandırılır.

Eğer reşit olmayan kimse, cebir ve şiddet veya tehdit veya hile olmaksızın kendi rızası ile şehvet hissi veya evlenme maksadıyla kaçırılmış veya bir yerde alıkonulmuş ise ceza altı aydan üç seneye kadar hapistir.

Madde 431. Kaçırılan kimse on iki yaşını doldurmamış ise fail cebir ve şiddet veya tehdit veya hile kullanmamış olsa dahi cezası beş sene ağır hapisten aşağı olamaz.

Madde 432. Yukarıdaki maddelerde yazılı cürümlerden birinin faili, kaçırdığı veya alıkoymadığı kimseyi hiçbir şehvî harekette bulunmaksızın kendiliğinden, kaçırıldığı eve veya ailesinin evine iade eder ve yahut ailesi tarafından alınması mümkün olan emniyetli diğer bir yere getirip serbest bırakırsa 429'uncu maddede yazılı halde bir aydan bir seneye kadar, 430'uncu maddenin birinci fıkrasında yazılı halde altı aydan üç seneye, ikinci

fıkrasında yazılı halde bir aydan altı aya kadar, 431'inci maddede yazılı halde bir seneden beş seneye kadar hapis cezasıyla cezalandırılır.

2.7. Türk Ceza Kanununun Cezaya İlişkin Bazı Hükümleri

Yaş küçüklüğü; Madde 31. (1) Fiili işlediği sırada on iki yaşını doldurmamış olan çocukların ceza sorumluluğu yoktur. Bu kişiler hakkında, ceza kovuşturması yapılamaz; ancak, çocuklara özgü güvenlik tedbirleri uygulanabilir.

(2) Fiili işlediği sırada on iki yaşını doldurmuş olup da on beş yaşını doldurmamış olanların işlediği fiilin hukukî anlam ve sonuçlarını algılayamaması veya davranışlarını yönlendirme yeteneğinin yeterince gelişmemiş olması hâlinde ceza sorumluluğu yoktur. Ancak bu kişiler hakkında çocuklara özgü güvenlik tedbirlerine hükmolunur. İşlediği fiili algılama ve bu fiille ilgili olarak davranışlarını yönlendirme yeteneğinin varlığı hâlinde, bu kişiler hakkında suç, ağırlaştırılmış müebbet hapis cezasını gerektirdiği takdirde dokuz yıldan on iki yıla; müebbet hapis cezasını gerektirdiği takdirde yedi yıldan dokuz yıla kadar hapis cezasına hükmolunur. Diğer cezaların üçte ikisi indirilir ve bu hâlde her fiil için verilecek hapis cezası altı yıldan fazla olamaz.

(3) Fiili işlediği sırada on beş yaşını doldurmuş olup da on sekiz yaşını doldurmamış olan kişiler hakkında suç, ağırlaştırılmış müebbet hapis cezasını gerektirdiği takdirde on dört yıldan yirmi yıla; müebbet hapis cezasını gerektirdiği takdirde dokuz yıldan on iki yıla kadar hapis cezasına hükmolunur. Diğer cezaların yarısı indirilir ve bu hâlde her fiil için verilecek hapis cezası sekiz yıldan fazla olamaz.

Akıl hastalığı; Madde 32. (1) Akıl hastalığı nedeniyle, işlediği fiilin hukukî anlam ve sonuçlarını algılayamayan veya bu fiille ilgili olarak davranışlarını yönlendirme yeteneği önemli derecede azalmış olan kişiye ceza verilmez. Ancak, bu kişiler hakkında güvenlik tedbirine hükmolunur.

(2) Birinci fıkrada yazılı derecede olmamakla birlikte işlediği fiille ilgili olarak davranışlarını yönlendirme yeteneği azalmış olan kişiye, ağırlaştırılmış müebbet hapis cezası yerine yirmi beş yıl, müebbet hapis cezası yerine yirmi yıl hapis cezası verilir. Diğer hâllerde verilecek ceza, altıda birden fazla olmamak üzere indirilebilir. Mahkûm olunan ceza, süresi aynı olmak koşuluyla, kısmen veya tamamen, akıl hastalarına özgü güvenlik tedbiri olarak da uygulanabilir.

Suçta teşebbüs; Madde 35. (1) Kişi, işlemeyi kastettiği bir suçu elverişli hareketlerle doğrudan doğruya icraya başlayıp da elinde olmayan nedenlerle tamamlayamaz ise teşebbüsten dolayı sorumlu tutulur.

(2) Suçta teşebbüs hâlinde fail, meydana gelen zarar veya tehlikenin ağırlığına göre, ağırlaştırılmış müebbet hapis cezası yerine on üç yıldan yirmi yıla kadar, müebbet hapis cezası yerine dokuz yıldan on beş yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır. Diğer hâllerde verilecek cezanın dörtte birinden dörtte üçüne kadarı indirilir.

Gönüllü vazgeçme; Madde 36. (1) Fail, suçun icra hareketlerinden gönüllü vazgeçer veya kendi çabalarıyla suçun tamamlanmasını veya neticenin gerçekleşmesini önlerse, teşebbüsten dolayı cezalandırılmaz; fakat tamam olan kısım esasen bir suç oluşturduğu takdirde, sadece o suça ait ceza ile cezalandırılır.

Cezalar; Madde 45. (1) Suç karşılığında uygulanan yaptırım olarak cezalar, hapis ve adli para cezalarıdır.

Hapis cezaları; Madde 46. (1) Hapis cezaları şunlardır:

- a) Ağırlaştırılmış müebbet hapis cezası.
- b) Müebbet hapis cezası.
- c) Süreli hapis cezası.

Ağırlaştırılmış müebbet hapis cezası; Madde 47. (1) Ağırlaştırılmış müebbet hapis cezası hükümlünün hayatı boyunca devam eder, kanun ve tüzükte belirtilen sıkı güvenlik rejimine göre çektirilir.

Müebbet hapis cezası; Madde 48. (1) Müebbet hapis cezası, hükümlünün hayatı boyunca devam eder.

Süreli hapis cezası; Madde 49. (1) Süreli hapis cezası, kanunda aksi belirtilmeyen hâllerde bir aydan az, yirmi yıldan fazla olamaz.

(2) Hükmedilen bir yıl veya daha az süreli hapis cezası, kısa süreli hapis cezasıdır.

Kısa süreli hapis cezasına seçenek yaptırımlar; Madde 50. (1) Kısa süreli hapis cezası, suçlunun kişiliğine, sosyal ve ekonomik durumuna, yargılama sürecinde duyduğu pişmanlığa ve suçun işlenmesindeki özelliklere göre;

- a) Adli para cezasına,
- b) Mağdurun veya kamunun uğradığı zararın aynen iade, suçtan önceki hâle getirme veya tazmin suretiyle, tamamen giderilmesine,

c) En az iki yıl süreyle, bir meslek veya sanat edinmeyi sağlamak amacıyla, gerektiğinde barınma imkânı da bulunan bir eğitim kurumuna devam etmeye,

d) Mahkûm olunan cezanın yarısından bir katına kadar süreyle, belirli yerlere gitmekten veya belirli etkinlikleri yapmaktan yasaklanmaya,

e) Sağladığı hak ve yetkiler kötüye kullanılmak suretiyle veya gerektirdiği dikkat ve özen yükümlülüğüne aykırı davranılarak suç işlenmiş olması durumunda; mahkûm olunan cezanın yarısından bir katına kadar süreyle, ilgili ehliyet ve ruhsat belgelerinin geri alınmasına, belli bir meslek ve sanatı yapmaktan yasaklanmaya,

f) Mahkûm olunan cezanın yarısından bir katına kadar süreyle ve gönüllü olmak koşuluyla kamuya yararlı bir işte çalıştırılmaya,

Çevrilebilir.

(2) Suç tanımında hapis cezası ile adlî para cezasının seçenek olarak öngörüldüğü hallerde, hapis cezasına hükmedilmişse; bu ceza artık adlî para cezasına çevrilmez.

(3) Daha önce hapis cezasına mahkûm edilmemiş olmak koşuluyla, mahkûm olunan otuz gün ve daha az süreli hapis cezası ile fiili işlediği tarihte on sekiz yaşını doldurmamış veya altmış beş yaşını bitirmiş bulunanların mahkûm edildiği bir yıl veya daha az süreli hapis cezası, birinci fıkrada yazılı seçenek yaptırımlardan birine çevrilir.

(4) Taksirli suçlardan dolayı hükmolunan hapis cezası uzun süreli de olsa; bu ceza, diğer koşulların varlığı hâlinde, birinci fıkranın (a) bendine göre adlî para cezasına çevrilebilir. Ancak, bu hüküm, bilinçli taksir hâlinde uygulanmaz.

(5) Uygulamada asıl mahkûmiyet, bu madde hükümlerine göre çevrilen adlî para cezası veya tedbirdir.

(6) Hüküm kesinleştikten sonra Cumhuriyet savcılığınca yapılan tebligata rağmen otuz gün içinde seçenek yaptırımın gereklerinin yerine getirilmesine başlanmaması veya başlanıp da devam edilmemesi hâlinde, hükmü veren mahkeme kısa süreli hapis cezasının tamamen veya kısmen infazına karar verir ve bu karar derhâl infaz edilir. Bu durumda, beşinci fıkra hükmü uygulanmaz.

(7) Hükmedilen seçenek tedbirin hükümlünün elinde olmayan nedenlerle yerine getirilememesi durumunda, hükmü veren mahkemece tedbir değiştirilir.

Hapis cezasının ertelenmesi; Madde 51. (1) İşlediği suçtan dolayı iki yıl veya daha az süreyle hapis cezasına mahkûm edilen kişinin cezası ertelenebilir. Bu sürenin üst

sınırı, fiili işlediği sırada on sekiz yaşını doldurmamış veya altmış beş yaşını bitirmiş olan kişiler bakımından üç yıldır. Ancak, erteleme kararının verilebilmesi için kişinin;

a) Daha önce kasıtlı bir suçtan dolayı üç aydan fazla hapis cezasına mahkûm edilmemiş olması,

b) Suçu işledikten sonra yargılama sürecinde gösterdiği pişmanlık dolayısıyla tekrar suç işlemeyeceği konusunda mahkemede bir kanaatin oluşması,

Gerekir.

(2) Cezanın ertelenmesi, mağdurun veya kamunun uğradığı zararın aynen iade, suçtan önceki hâle getirme veya tazmin suretiyle tamamen giderilmesi koşuluna bağlı tutulabilir. Bu durumda, koşul gerçekleşinceye kadar cezanın infaz kurumunda çektirilmesine devam edilir. Koşulun yerine getirilmesi hâlinde, hâkim kararıyla hükümlü infaz kurumundan derhâl salıverilir.

(3) Cezası ertelenen hükümlü hakkında, bir yıldan az, üç yıldan fazla olmamak üzere, bir denetim süresi belirlenir. Bu sürenin alt sınırı, mahkûm olunan ceza süresinden az olamaz.

(4) Denetim süresi içinde;

a) Bir meslek veya sanat sahibi olmayan hükümlünün, bu amaçla bir eğitim programına devam etmesine,

b) Bir meslek veya sanat sahibi hükümlünün, bir kamu kurumunda veya özel olarak aynı meslek veya sanatı icra eden bir başkasının gözetimi altında ücret karşılığında çalıştırılmasına,

c) On sekiz yaşından küçük olan hükümlülerin, bir meslek veya sanat edinmelerini sağlamak amacıyla, gerektiğinde barınma imkânı da bulunan bir eğitim kurumuna devam etmesine,

Mahkemece karar verilebilir.

(5) Mahkeme, denetim süresi içinde hükümlüye rehberlik edecek bir uzman kişiyi görevlendirebilir. Bu kişi, kötü alışkanlıklardan kurtulmasını ve sorumluluk bilinciyle iyi bir hayat sürmesini temin hususunda hükümlüye öğütte bulunur; eğitim gördüğü kurum yetkilileri veya nezdinde çalıştığı kişilerle görüşerek, istişarelerde bulunur; hükümlünün davranışları, sosyal uyumu ve sorumluluk bilincindeki gelişme hakkında üçer aylık sürelerle rapor düzenleyerek hâkime verir.

(6) Mahkeme, hükümlünün kişiliğini ve sosyal durumunu göz önünde bulundurarak, denetim süresinin herhangi bir yükümlülük belirlemeden veya uzman kişi görevlendirmeden geçirilmesine de karar verebilir.

(7) Hükümlünün denetim süresi içinde kasıtlı bir suç işlemesi veya kendisine yüklenen yükümlülüklerle, hâkimin uyarısına rağmen, uymamakta ısrar etmesi hâlinde; ertelenen cezanın kısmen veya tamamen infaz kurumunda çektirilmesine karar verilir.

(8) Denetim süresi yükümlülüklerle uygun veya iyi hâlli olarak geçirildiği takdirde, ceza infaz edilmiş sayılır.

Adli para cezası; Madde 52. (1) Adlî para cezası, beş günden az ve kanunda aksine hüküm bulunmayan hâllerde yedi yüz otuz günden fazla olmamak üzere belirlenen tam gün sayısının, bir gün karşılığı olarak takdir edilen miktar ile çarpılması suretiyle hesaplanan meblağın hükümlü tarafından Devlet Hazinesine ödenmesinden ibarettir.

(2) En az yirmi ve en fazla yüz Türk Lirası olan bir gün karşılığı adlî para cezasının miktarı, kişinin ekonomik ve diğer şahsî hâlleri göz önünde bulundurularak takdir edilir.

(3) Kararda, adlî para cezasının belirlenmesinde esas alınan tam gün sayısı ile bir gün karşılığı olarak takdir edilen miktar ayrı ayrı gösterilir.

(4) Hâkim, ekonomik ve şahsî hâllerini göz önünde bulundurarak, kişiye adlî para cezasını ödemesi için hükmün kesinleşme tarihinden itibaren bir yıldan fazla olmamak üzere mehil verebileceği gibi, bu cezanın belirli taksitler hâlinde ödenmesine de karar verebilir. Taksit süresi iki yılı geçemez ve taksit miktarı dörtten az olamaz. Kararda, taksitlerden birinin zamanında ödenmemesi hâlinde geri kalan kısmın tamamının tahsil edileceği ve ödenmeyen adlî para cezasının hapse çevrileceği belirtilir.

Çocuklara özgü güvenlik tedbirleri; Madde 56. (1) Çocuklara özgü güvenlik tedbirlerinin neler olduğu ve ne suretle uygulanacakları ilgili kanunda gösterilir.

Akıl hastalarına özgü güvenlik tedbirleri; Madde 57. (1) Fiili işlediği sırada akıl hastası olan kişi hakkında, koruma ve tedavi amaçlı olarak güvenlik tedbirine hükmedilir. Hakkında güvenlik tedbirine hükmedilen akıl hastaları, yüksek güvenliqli sağlık kurumlarında koruma ve tedavi altına alınırlar.

(2) Hakkında güvenlik tedbirine hükmedilmiş olan akıl hastası, yerleştirildiği kurumun sağlık kurulunca düzenlenen raporda toplum açısından tehlikeliliğinin ortadan kalktığı veya önemli ölçüde azaldığının belirtilmesi üzerine mahkeme veya hâkim kararıyla serbest bırakılabilir.

(3) Sağlık kurulu raporunda, akıl hastalığının ve işlenen fiilin niteliğine göre, güvenlik bakımından kişinin tıbbî kontrol ve takibinin gerekip gerekmediği, gerekiyor ise, bunun süre ve aralıkları belirtilir.

(4) Tıbbî kontrol ve takip, raporda gösterilen süre ve aralıklarla, Cumhuriyet savcılığınca bu kişilerin teknik donanımı ve yetkili uzmanı olan sağlık kuruluşuna gönderilmeleri ile sağlanır.

(5) Tıbbî kontrol ve takipte, kişinin akıl hastalığı itibarıyla toplum açısından tehlikeliliğinin arttığı anlaşıldığında, hazırlanan rapora dayanılarak, yeniden koruma ve tedavi amaçlı olarak güvenlik tedbirine hükmedilir. Bu durumda, bir ve devamı fıkralarda belirlenen işlemler tekrarlanır.

(6) İşlediği fiille ilgili olarak hastalığı yüzünden davranışlarını yönlendirme yeteneği azalmış olan kişi hakkında birinci ve ikinci fıkra hükümlerine göre yerleştirildiği yüksek güvenlikli sağlık kuruluşunda düzenlenen kurul raporu üzerine, mahkûm olduğu hapis cezası, süresi aynı kalmak koşuluyla, kısmen veya tamamen, mahkeme kararıyla akıl hastalarına özgü güvenlik tedbiri olarak da uygulanabilir.

(7) Suç işleyen alkol ya da uyuşturucu veya uyarıcı madde bağımlısı kişilerin, güvenlik tedbiri olarak, alkol ya da uyuşturucu veya uyarıcı madde bağımlılarına özgü sağlık kuruluşunda tedavi altına alınmasına karar verilir. Bu kişilerin tedavisi, alkol ya da uyuşturucu veya uyarıcı madde bağımlılığından kurtulmalarına kadar devam eder. Bu kişiler, yerleştirildiği kurumun sağlık kurulunca bu yönde düzenlenecek rapor üzerine mahkeme veya hâkim kararıyla serbest bırakılabilir.

Suçta tekerrür ve özel tehlikeli suçlar; Madde 58. (1) Önceden işlenen suçtan dolayı verilen hüküm kesinleştikten sonra yeni bir suçun işlenmesi hâlinde, tekerrür hükümleri uygulanır. Bunun için cezanın infaz edilmiş olması gerekmez.

(5) Fiili işlediği sırada on sekiz yaşını doldurmamış olan kişilerin işlediği suçlar dolayısıyla tekerrür hükümleri uygulanmaz.

Dava zaman aşımı; Madde 66. (1) Kanunda başka türlü yazılmış olan hâller dışında kamu davası;

- a) Ağırlaştırılmış müebbet hapis cezasını gerektiren suçlarda otuz yıl,
- b) Müebbet hapis cezasını gerektiren suçlarda yirmi beş yıl,
- c) Yirmi yıldan aşağı olmamak üzere hapis cezasını gerektiren suçlarda yirmi yıl,
- d) Beş yıldan fazla ve yirmi yıldan az hapis cezasını gerektiren suçlarda on beş yıl,

e) Beş yıldan fazla olmamak üzere hapis veya adli para cezasını gerektiren suçlarda sekiz yıl,

Geçmesiyle düşer.

(2) Fiili işlediği sırada on iki yaşını doldurmuş olup da on beş yaşını doldurmamış olanlar hakkında, bu sürelerin yarısının; on beş yaşını doldurmuş olup da on sekiz yaşını doldurmamış olan kişiler hakkında ise, üçte ikisinin geçmesiyle kamu davası düşer.

(3) Dava zamanaşımı süresinin belirlenmesinde dosyadaki mevcut deliller itibarıyla suçun daha ağır cezayı gerektiren nitelikli hâlleri de göz önünde bulundurulur.

(4) Yukarıdaki fıkralarda yer alan sürelerin belirlenmesinde suçun kanunda yer alan cezasının yukarı sınırı göz önünde bulundurulur; seçimlik cezaları gerektiren suçlarda zamanaşımı bakımından hapis cezası esas alınır.

(5) Aynı fiilden dolayı her ne suretle olursa olsun tekrar yargılanması gereken hükümlünün, sonradan yargılanan suça ait üçüncü fıkrada yazılı esasa göre belirlenecek zamanaşımı göz önünde bulundurulur.

(6) Zamanaşımı, tamamlanmış suçlarda suçun işlendiği günden, teşebbüs hâlinde kalan suçlarda son hareketin yapıldığı günden, kesintisiz suçlarda kesintinin gerçekleştiği ve zincirleme suçlarda son suçun işlendiği günden, çocuklara karşı üstsoy veya bunlar üzerinde hüküm ve nüfuzu olan kimseler tarafından işlenen suçlarda çocuğun on sekiz yaşını bitirdiği günden itibaren işlemeye başlar.

(7) Bu Kanunun İkinci Kitabının Dördüncü Kısımında yazılı ağırlaştırılmış müebbet veya müebbet veya on yıldan fazla hapis cezalarını gerektiren suçların yurt dışında işlenmesi hâlinde dava zamanaşımı uygulanmaz.

Ceza zamanaşımı; Madde 68. (1) Bu maddede yazılı cezalar aşağıdaki sürelerin geçmesiyle infaz edilmez:

- a) Ağırlaştırılmış müebbet hapis cezalarında kırk yıl.
- b) Müebbet hapis cezalarında otuz yıl.
- c) Yirmi yıl ve daha fazla süreli hapis cezalarında yirmi dört yıl.
- d) Beş yıldan fazla hapis cezalarında yirmi yıl.
- e) Beş yıla kadar hapis ve adli para cezalarında on yıl.

(2) Fiili işlediği sırada on iki yaşını doldurmuş olup da on beş yaşını doldurmamış olanlar hakkında, bu sürelerin yarısının; on beş yaşını doldurmuş olup da on sekiz yaşını doldurmamış olan kişiler hakkında ise, üçte ikisinin geçmesiyle ceza infaz edilmez.

(3) Bu Kanunun İkinci Kitabının Dördüncü Kısımında yazılı yurt dışında işlenmiş suçlar dolayısıyla verilmiş ağırlaştırılmış müebbet hapis veya müebbet hapis veya on yıldan fazla hapis cezalarında zamanaşımı uygulanmaz.

(4) Türleri başka başka cezaları içeren hükümler, en ağır ceza için konulan sürenin geçmesiyle infaz edilmez.

(5) Ceza zamanaşımı, hükmün kesinleştiği veya infazın herhangi bir suretle kesintiye uğradığı günden itibaren işlemeye başlar ve kalan ceza miktarı esas alınarak süre hesaplanır.

Soruşturulması ve kovuşturulması şikâyete bağlı suçlar, uzlaşma; Madde 73.

(1) Soruşturulması ve kovuşturulması şikâyete bağlı olan suç hakkında yetkili kimse altı ay içinde şikâyette bulunmadığı takdirde soruşturma ve kovuşturma yapılamaz.

(2) Zamanaşımı süresini geçmemek koşuluyla bu süre, şikâyet hakkı olan kişinin fiili ve failin kim olduğunu bildiği veya öğrendiği günden başlar.

(3) Şikâyet hakkı olan birkaç kişiden birisi altı aylık süreyi geçirirse bundan dolayı diğerlerinin hakları düşmez.

(4) Kovuşturma yapılabilmesi şikâyete bağlı suçlarda kanunda aksi yazılı olmadıkça suçtan zarar gören kişinin vazgeçmesi davayı düşürür ve hükmün kesinleşmesinden sonraki vazgeçme cezanın infazına engel olmaz.

(5) İştirak hâlinde suç işlemiş sanıklardan biri hakkındaki şikâyetten vazgeçme, diğerlerini de kapsar.

(6) Kanunda aksi yazılı olmadıkça, vazgeçme onu kabul etmeyen sanığı etkilemez.

(7) Kamu davasının düşmesi, suçtan zarar gören kişinin şikâyetten vazgeçmiş olmasından ileri gelmiş ve vazgeçtiği sırada şahsî haklarından da vazgeçtiğini ayrıca açıklamış ise artık hukuk mahkemesinde de dava açamaz.

(8) Suçtan zarar göreni gerçek kişi veya özel hukuk tüzel kişisi olup, soruşturulması ve kovuşturulması şikâyete bağlı bulunan suçlarda, failin suçu kabullenmesi ve doğmuş olan zararın tümünü veya büyük bir kısmını ödemesi veya gidermesi koşuluyla mağdur ile fail özgür iradeleri ile uzlaştıklarında ve bu husus Cumhuriyet savcısı veya hâkim tarafından saptandığında kamu davası açılmaz veya davanın düşürülmesine karar verilir.

2.8. Türkiye Hukuk Sisteminin Çocuklara Yönelik Hükümleri

5395 sayılı Çocuk Koruma Kanunu (ÇKK) 15.07.2005 tarihli Resmi Gazetede

yayınlanarak yürürlüğe girdi. Bu kanunun yürürlüğe girmesiyle çocukların korunmasında yeni bir yapı ve sistem kabul edilmiştir. ÇKK'nun amacı; korunma ihtiyacı olan veya suça sürüklenen çocukların korunmasına, haklarının ve esenliklerinin güvence altına alınmasına ilişkin usul ve esasları düzenlemektir. ÇKK'nun kabul ettiği sistemde; suç işleyen çocuklar “suça sürüklenen çocuk” olarak tanımlanmış, böylece çocuğun suç işleminde kendisinden başka etkenlerin de rol oynadığı, suç işleyen çocuğun suç işleme konusunda tercihte bulunan bir kişi olmadığı, onu suça iten (sürükleyen) nedenlerin var olduğu vurgulanmıştır. Suç işleyen çocuğa yaklaşım bu şekilde olunca onun yargılanması, değerlendirilmesi, korunması, verilecek ise ceza yaptırımının belirlenmesinde farklı yaklaşımlarda bulunmak gerekmiştir. ÇKK bundan önceki düzenlemelerden farklı olarak; çocukları suç işleyen, suç mağduru olan, suçun tanığı olan, suçla herhangi bir ilgisi olmadığı halde korunması gereken çocuk olduklarına bakmaksızın hepsi için aynı koruma sistemini öngörmüştür. Böylece 'çocuk odaklı yaklaşım' esası belirlenmiş, çocuğun korunması bakımından içinde bulunduğu statüye değil korunma ihtiyacının olup olmadığına bakılması gerektiği kabul edilmiştir (Aydın 2008, s.13).

Çocuk mahkemeleri; genel ceza mahkemeleri gibi suçluluğu tespit ettikten sonra çocuğu, cezaevine gönderen yargısal kurumlar değildir. Bu mahkemeler,suç işlemek suretiyle sosyal sapma gösteren çocuklar hakkında; tıp, psikiyatri, psikoloji,sosyoloji ilimlerinin verilerini göz önüne alınarak, davranış bozukluğuna neden olan unsuru ve çocuğun tedavisi hususunda gereken tedbirleri saptamaya çalışan ve tedbirlerle onu ıslah etmeyi hedef alan kuruluşlardır (Onur 1983, Kunter 1949, alıntı Yelesdağ, 2006).

Korunma ihtiyacı olan veya suça sürüklenen çocukların korunması, haklarının ve esenliklerinin güvence altına alınması amacı ile korunma ihtiyacı olan çocuklar hakkında alınacak tedbirler ile suça sürüklenen çocuklar hakkında uygulanacak güvenlik tedbirlerinin usul ve esasları ile çocuk mahkemelerinin kuruluş, görev ve yetkilerine ilişkin hükümleri kapsayan Çocuk Koruma Kanunu (Kanun Numarası; 5395, Kanun Kabul Tarihi; 03/07/2005, Resmi Gazete Tarihi; 15/07/2005, Resmi Gazete Sayısı; 25876) hükümleri özetle şu şekildedir:

Amaç; Madde 1. (1) Bu Kanunun amacı, korunma ihtiyacı olan veya suça sürüklenen çocukların korunmasına, haklarının ve esenliklerinin güvence altına alınmasına ilişkin usul ve esasları düzenlemektir.

Kapsam; Madde 2. (1) Bu Kanun, korunma ihtiyacı olan çocuklar hakkında alınacak tedbirler ile suça sürüklenen çocuklar hakkında uygulanacak güvenlik

tedbirlerinin usûl ve esaslarına, çocuk mahkemelerinin kuruluş, görev ve yetkilerine ilişkin hükümleri kapsar.

Tanımlar; Madde 3. (1) Bu Kanunun uygulanmasında;

a) Çocuk: Daha erken yaşta ergin olsa bile, on sekiz yaşını doldurmamış kişiyi; bu kapsamda,

1. Korunma ihtiyacı olan çocuk: Bedensel, zihinsel, ahlaki, sosyal ve duygusal gelişimi ile kişisel güvenliği tehlikede olan, ihmal veya istismar edilen ya da suç mağduru çocuğu,

2. Suça sürüklenen çocuk: Kanunlarda suç olarak tanımlanan bir fiili işlediği iddiası ile hakkında soruşturma veya kovuşturma yapılan ya da işlediği fiilden dolayı hakkında güvenlik tedbirine karar verilen çocuğu,

b) Mahkeme: Çocuk mahkemeleri ile çocuk ağır ceza mahkemelerini,

c) Çocuk hâkimi: Hakkında kovuşturma başlatılmış olanlar hariç, suça sürüklenen çocuklarla korunma ihtiyacı olan çocuklar hakkında uygulanacak tedbir kararlarını veren çocuk mahkemesi hâkimini,

d) Kurum: Bu Kanun kapsamındaki çocuğun bakılıp gözetildiği, hakkında verilen tedbir kararlarının yerine getirildiği resmî veya özel kurumları,

e) Sosyal çalışma görevlisi: Psikolojik danışmanlık ve rehberlik, psikoloji, sosyal hizmet alanlarında eğitim veren kurumlardan mezun meslek mensuplarını,

İfade eder.

Temel İlkeler; Madde 4. (1) Bu Kanunun uygulanmasında, çocuğun haklarının korunması amacıyla;

a) Çocuğun yaşama, gelişme, korunma ve katılım haklarının güvence altına alınması,

b) Çocuğun yarar ve esenliğinin gözetilmesi,

c) Çocuk ve ailesinin herhangi bir nedenle ayrımcılığa tâbi tutulmaması,

d) Çocuk ve ailesi bilgilendirilmek suretiyle karar sürecine katılımlarının sağlanması,

e) Çocuğun, ailesinin, ilgililerin, kamu kurumlarının ve sivil toplum kuruluşlarının işbirliği içinde çalışmaları,

f) İnsan haklarına dayalı, adil, etkili ve süratli bir usûl izlenmesi,

g) Soruşturma ve kovuşturma sürecinde çocuğun durumuna uygun özel ihtimam gösterilmesi,

h) Kararların alınmasında ve uygulanmasında, çocuğun yaşına ve gelişimine uygun eğitimini ve öğrenimini, kişiliğini ve toplumsal sorumluluğunu geliştirmesinin desteklenmesi,

i) Çocuklar hakkında özgürlüğü kısıtlayıcı tedbirler ile hapis cezasına en son çare olarak başvurulması,

j) Tedbir kararı verilirken kurumda bakım ve kurumda tutmanın son çare olarak görülmesi, kararların verilmesinde ve uygulanmasında toplumsal sorumluluğun paylaşılmasının sağlanması,

k) Çocukların bakılıp gözetildiği, tedbir kararlarının uygulandığı kurumlarda yetişkinlerden ayrı tutulmaları,

l) Çocuklar hakkında yürütülen işlemlerde, yargılama ve kararların yerine getirilmesinde kimliğinin başkaları tarafından belirlenememesine yönelik önlemler alınması,

İlkeleri gözetilir.

2.8.1. Koruyucu ve Destekleyici Tedbirler

Madde 5. (1) Koruyucu ve destekleyici tedbirler, çocuğun öncelikle kendi aile ortamında korunmasını sağlamaya yönelik danışmanlık, eğitim, bakım, sağlık ve barınma konularında alınacak tedbirlerdir. Bunlardan;

a) Danışmanlık tedbiri, çocuğun bakımından sorumlu olan kimselere çocuk yetiştirme konusunda; çocuklara da eğitim ve gelişimleri ile ilgili sorunlarının çözümünde yol göstermeye,

b) Eğitim tedbiri, çocuğun bir eğitim kurumuna gündüzlü veya yatılı olarak devamına; iş ve meslek edinmesi amacıyla bir meslek veya sanat edinme kursuna

gitmesine veya meslek sahibi bir ustanın yanına yahut kamuya ya da özel sektöre ait işyerlerine yerleştirilmesine,

c) Bakım tedbiri, çocuğun bakımından sorumlu olan kimsenin herhangi bir nedenle görevini yerine getirememesi hâlinde, çocuğun resmî veya özel bakım yurdu ya da koruyucu aile hizmetlerinden yararlandırılması veya bu kurumlara yerleştirilmesine,

d) Sağlık tedbiri, çocuğun fiziksel ve ruhsal sağlığının korunması ve tedavisi için gerekli geçici veya sürekli tıbbî bakım ve rehabilitasyonuna, bağımlılık yapan Maddeleri kullananların tedavilerinin yapılmasına,

e) Barınma tedbiri, barınma yeri olmayan çocuklu kimselere veya hayatı tehlikede olan hamile kadınlara uygun barınma yeri sağlamaya,

Yönelik tedbirdir.

(2) Hakkında, birinci fıkranın (e) bendinde tanımlanan barınma tedbiri uygulanan kimselerin, talepleri hâlinde kimlikleri ve adresleri gizli tutulur.

(3) Tehlike altında bulunmadığının tespiti ya da tehlike altında bulunmakla birlikte veli veya vasisinin ya da bakım ve gözetiminden sorumlu kimsenin desteklenmesi suretiyle tehlikenin bertaraf edileceğinin anlaşılması hâlinde; çocuk, bu kişilere teslim edilir. Bu fıkranın uygulanmasında, çocuk hakkında birinci fıkrada belirtilen tedbirlerden birisine de karar verilebilir.

Kuruma Başvuru; Madde 6. (1) Adlî ve idarî merciler, kolluk görevlileri, sağlık ve eğitim kuruluşları, sivil toplum kuruluşları, korunma ihtiyacı olan çocuğu Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumuna bildirmekle yükümlüdür. Çocuk ile çocuğun bakımından sorumlu kimseler çocuğun korunma altına alınması amacıyla Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumuna başvurabilir.

(2) Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumu kendisine bildirilen olaylarla ilgili olarak gerekli araştırmayı derhâl yapar.

Koruyucu ve Destekleyici Karar Alınması; Madde 7. (1) Çocuklar hakkında koruyucu ve destekleyici tedbir kararı; çocuğun anası, babası, vasisi, bakım ve gözetiminden sorumlu kimse, Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumu ve Cumhuriyet savcısının istemi üzerine veya re'sen çocuk hâkimi tarafından alınabilir.

(2) Tedbir kararı verilmeden önce çocuk hakkında sosyal inceleme yaptırılabilir.

(3) Tedbirin türü kararda gösterilir. Bir veya birden fazla tedbire karar verilebilir.

(4) Hâkim, hakkında koruyucu ve destekleyici tedbire karar verdiği çocuğun denetim altına alınmasına da karar verebilir.

(5) Hâkim, çocuğun gelişimini göz önünde bulundurarak koruyucu ve destekleyici tedbirin kaldırılmasına veya değiştirilmesine karar verebilir. Bu karar acele hâllerde, çocuğun bulunduğu yer hâkimi tarafından da verilebilir. Ancak bu durumda karar, önceki kararı alan hâkim veya mahkemeye bildirilir.

(6) Tedbirin uygulanması, on sekiz yaşın doldurulmasıyla kendiliğinden sona erer. Ancak hâkim, eğitim ve öğrenimine devam edebilmesi için ve rızası alınmak suretiyle tedbirin uygulanmasına belli bir süre daha devam edilmesine karar verebilir.

(7) Mahkeme, korunma ihtiyacı olan çocuk hakkında, koruyucu ve destekleyici tedbir kararının yanında 22.11.2001 tarihli ve 4721 sayılı Türk Medenî Kanunu hükümlerine göre velayet, vesayet, kayyım, nafaka ve kişisel ilişki kurulması hususlarında da karar vermeye yetkilidir.

Tedbirlerde Yetki; Madde 8. (1) Korunma ihtiyacı olan çocuklar hakkında koruyucu ve destekleyici tedbirler, çocuğun menfaatleri bakımından kendisinin, ana, baba, vasisi veya birlikte yaşadığı kimselerin bulunduğu yerdeki çocuk hâkimince alınır.

(2) Tedbir kararlarının uygulanması, kararı veren hâkim veya mahkemece en geç üçer aylık sürelerle incelettirilir.

(3) Hâkim veya mahkeme; denetim memurları, çocuğun velisi, vasisi, bakım ve gözetimini üstlenen kimselerin, tedbir kararını yerine getiren kişi ve kuruluşun temsilcisi ile Cumhuriyet savcısının talebi üzerine veya re'sen çocuğa uygulanan tedbirin sonuçlarını inceleyerek kaldırabilir, süresini uzatabilir veya değiştirebilir.

Acil Koruma Kararı Alınması; Madde 9. (1) Derhâl korunma altına alınmasını gerektiren bir durumun varlığı hâlinde çocuk, Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumu tarafından bakım ve gözetim altına alındıktan sonra acil korunma kararının alınması için Kurum tarafından çocuğun kuruma geldiği tarihten itibaren en geç beş gün içinde çocuk hâkimine müracaat edilir. Hâkim tarafından, üç gün içinde talep hakkında karar verilir. Hâkim, çocuğun bulunduğu yerin gizli tutulmasına ve gerektiğinde kişisel ilişkinin tesisine karar verebilir.

(2) Acil korunma kararı en fazla otuz günlük süre ile sınırlı olmak üzere verilebilir. Bu süre içinde Kurumca çocuk hakkında sosyal inceleme yapılır. Kurum, yaptığı inceleme sonucunda, tedbir kararı alınmasının gerekmediği sonucuna varırsa bu yöndeki görüşünü ve sağlayacağı hizmetleri hâkime bildirir. Çocuğun, ailesine teslim edilip edilmeyeceğine veya uygun görülen başkaca bir tedbire hâkim tarafından karar verilir.

(3) Kurum, çocuk hakkında tedbir kararı alınması gerektiği sonucuna varırsa hâkimden koruyucu ve destekleyici tedbir kararı verilmesini talep eder.

Bakım ve Barınma Kararlarının Yerine Getirilmesi; Madde 10. (1) Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumu tarafından, kendisine intikal eden olaylarda gerekli önlemler derhâl alınarak çocuk, resmî veya özel kuruluşlara yerleştirilir.

2.8.2. Çocuklara Özgü Güvenlik Tedbirleri

Madde 11. (1) Bu Kanunda düzenlenen koruyucu ve destekleyici tedbirler, suçta sürüklenen ve ceza sorumluluğu olmayan çocuklar bakımından, çocuklara özgü güvenlik tedbiri olarak anlaşılır.

Akıl Hastalığı; Madde 12. (1) Suçta sürüklenen çocuğun aynı zamanda akıl hastası olması hâlinde, 26.9.2004 tarihli ve 5237 sayılı Türk Ceza Kanununun 31 inci Maddesinin birinci ve ikinci fıkraları kapsamına giren çocuklar hakkında, çocuklara özgü güvenlik tedbirleri uygulanır.

Tedbir Kararlarında Usûl; Madde 13. (1) Bu Kanunun 7 nci Maddesinin yedinci fıkrasında öngörülen durumlar hariç olmak üzere, suçta sürüklenen ve ceza sorumluluğu olmayan çocuklarla korunma ihtiyacı olan çocuklar hakkında duruşma yapılmaksızın tedbir kararı verilir. Ancak, hâkim zaruret gördüğü hâllerde duruşma yapılabilir.

(2) Tedbir kararının verilmesinden önce yeterli idrak gücüne sahip olan çocuğun görüşü alınır, ilgililer dinlenebilir, çocuk hakkında sosyal inceleme raporu düzenlenmesi istenebilir.

2.8.3. Dava Süreci

Soruşturma; Madde 15. (1) Suçta sürüklenen çocuk hakkındaki soruşturma çocuk bürosunda görevli Cumhuriyet savcısı tarafından bizzat yapılır.

(2) Çocuğun ifadesinin alınması veya çocuk hakkındaki diğer işlemler sırasında, çocuğun yanında sosyal çalışma görevlisi bulundurulabilir.

(3) Cumhuriyet savcısı soruşturma sırasında gerekli görüldüğünde çocuk hakkında koruyucu ve destekleyici tedbirlerin uygulanmasını çocuk hâkiminden isteyebilir.

Çocuğun Göz Altında Tutulması; Madde 16. (1) Gözaltına alınan çocuklar, kolluğun çocuk biriminde tutulur.

(2) Kolluğun çocuk biriminin bulunmadığı yerlerde çocuklar, gözaltına alınan yetişkinlerden ayrı bir yerde tutulur.

İştirak Halinde İşlenen Suçlar; Madde 17. (1) Çocukların yetişkinlerle birlikte suç işlemesi hâlinde, soruşturma ve kovuşturma ayrı yürütülür.

(2) Bu hâlde de çocuklar hakkında gerekli tedbirler uygulanmakla beraber, mahkeme lüzum gördüğü takdirde çocuk hakkındaki yargılamayı genel mahkemedeki davanın sonucuna kadar bekletebilir.

(3) Davaların birlikte yürütülmesinin zorunlu görülmesi hâlinde, genel mahkemelerde, yargılamanın her aşamasında, mahkemelerin uygun bulması şartıyla birleştirme kararı verilebilir. Bu takdirde birleştirilen davalar genel mahkemelerde görülür.

Çocuğun Nakli; Madde 18. (1) Çocuklara zincir, kelepçe ve benzeri aletler takılamaz. Ancak; zorunlu hâllerde çocuğun kaçmasını, kendisinin veya başkalarının hayat veya beden bütünlükleri bakımından doğabilecek tehlikeleri önlemek için kolluk tarafından gerekli önlem alınabilir.

Kamu Davasının Açılmasının Ertelenmesi; Madde 19. (Değişik madde: 06/12/2006 - 5560 S.K.39.md) (1) Çocuğa yüklenen suçtan dolayı Ceza Muhakemesi Kanunundaki koşulların varlığı halinde, kamu davasının açılmasının ertelenmesi kararı verilebilir. Ancak, bu kişiler açısından erteleme süresi üç yıldır.

Adli Kontrol; Madde 20. (1) Suça sürüklenen çocuklar hakkında soruşturma veya kovuşturma evrelerinde adli kontrol tedbiri olarak Ceza Muhakemesi Kanununun 109'uncu Maddesinde sayılanlar ile aşağıdaki tedbirlerden bir ya da birkaçına karar verilebilir:

- a) Belirlenen çevre sınırları dışına çıkmamak.
- b) Belirlenen bazı yerlere gidememek veya ancak bazı yerlere gidebilmek.
- c) Belirlenen kişi ve kuruluşlarla ilişki kurmamak.

(2) Ancak bu tedbirlerden sonuç alınamaması, sonuç alınamayacağıın anlaşılması veya tedbirlere uyulmaması durumunda tutuklama kararı verilebilir.

Tutuklama Yasağı; Madde 21. (1) On beş yaşını doldurmamış çocuklar hakkında üst sınırı beş yılı aşmayan hapis cezasını gerektiren filllerinden dolayı tutuklama kararı verilemez.

Duruşma; Madde 22. (1) Çocuk, velisi, vasisi, mahkemece görevlendirilmiş sosyal çalışma görevlisi, çocuğun bakımını üstlenen aile ve kurumda bakılıyorsa kurumun temsilcisi duruşmada hazır bulunabilir.

(2) Mahkeme veya hâkim, çocuğun sorgusu veya çocuk hakkındaki diğer işlemler sırasında çocuğun yanında sosyal çalışma görevlisi bulundurabilir.

(3) Duruşmalarda hazır bulunan çocuk, yararı gerektirdiği takdirde duruşma salonundan çıkarılabileceği gibi sorgusu yapılmış çocuğun duruşmada hazır bulundurulmasına da gerek görülmeyebilir.

Hükmün Açıklanmasının Geri Bırakılması; Madde 23. (Değişik madde: 06/12/2006 - 5560 S.K.40.md) (1) Çocuğa yüklenen suçtan dolayı yapılan yargılama sonunda, Ceza Muhakemesi Kanunundaki koşulların varlığı halinde, mahkemece hükmün açıklanmasının geri bırakılmasına karar verilebilir. Ancak, bu kişiler açısından denetim süresi üç yıldır.

Uzlaşma; Madde 24. (Değişik madde: 06/12/2006 - 5560 S.K.41.md) (1) Ceza Muhakemesi Kanununun uzlaşmaya ilişkin hükümleri suça sürüklenen çocuklar bakımından da uygulanır.

2.8.4. Çocuk Mahkemeleri ve Çocuklara Yönelik Oluşturulan Diğer Birimler

Mahkemelerin Kuruluşu; Madde 25. (1) Çocuk mahkemesi, tek hâkimden oluşur. Bu mahkemeler her il merkezinde kurulur. Ayrıca, bölgelerin coğrafi durumları ve iş yoğunluğu göz önünde tutularak belirlenen ilçelerde Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulu'nun olumlu görüşü alınarak kurulabilir. İş durumunun gerekli kıldığı yerlerde çocuk mahkemelerinin birden fazla dairesi oluşturulabilir. Bu daireler numaralandırılır. Çocuk mahkemelerinde yapılan duruşmalarda Cumhuriyet savcısı bulunmaz. Mahkemelerin bulunduğu yerlerdeki Cumhuriyet savcılarını, çocuk mahkemeleri kararlarına karşı kanun yoluna başvurabilirler.

(2) Çocuk ağır ceza mahkemelerinde bir başkan ile yeteri kadar üye bulunur ve mahkeme bir başkan ve iki üye ile toplanır. Bu mahkemeler bölgelerin coğrafi durumları ve iş yoğunluğu göz önünde tutularak belirlenen yerlerde Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulu'nun olumlu görüşü alınarak kurulur. İş durumunun gerekli kıldığı yerlerde çocuk ağır ceza mahkemelerinin birden fazla dairesi oluşturulabilir. Bu daireler numaralandırılır.

Hâkimlerin Atanmaları; Madde 28. (1) Mahkemelere, atanacakları bölgeye veya bir alt bölgeye hak kazanmış, adlî yargıda görevli, tercihan çocuk hukuku alanında uzmanlaşmış, çocuk psikolojisi ve sosyal hizmet alanlarında eğitim almış olan hâkimler ve Cumhuriyet savcılarını arasından Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulunca atama yapılır.

Cumhuriyet Savcılığı ve Çocuk Bürosu; Madde 29. (1) Cumhuriyet başsavcılıklarında bir çocuk bürosu kurulur. Cumhuriyet başsavcısınınca 28 inci Maddenin birinci fıkrasında öngörülen nitelikleri haiz olanlar arasından yeterli sayıda Cumhuriyet savcısı, bu büroda görevlendirilir.

Çocuk Bürosunun Görevleri; Madde 30. (1) Çocuk bürosunun görevleri;

- a) Suça sürüklenen çocuklar hakkındaki soruşturma işlemlerini yürütmek,
- b) Çocuklar hakkında tedbir alınması gereken durumlarda, gecikmeksizin tedbir alınmasını sağlamak,
- c) Korunma ihtiyacı olan, suç mağduru veya suça sürüklenen çocuklardan yardıma, eğitime, işe, barınmaya ihtiyacı olan veya uyum güçlüğü çekenlere ihtiyaç duydukları destek hizmetlerini sağlamak üzere, ilgili kamu kurum ve kuruluşları ve sivil toplum kuruluşlarıyla işbirliği içinde çalışmak, bu gibi durumları çocukları korumakla görevli kurum ve kuruluşlara bildirmek,
- d) Bu Kanunla ve diğer kanunlarla verilen görevleri yerine getirmektir.

(2) Gecikmesinde sakınca bulunan hâllerde, bu görevler çocuk bürosunda görevli olmayan Cumhuriyet savcılarını tarafından da yerine getirilebilir.

Kolluğun Çocuk Birimi; Madde 31. (1) Çocuklarla ilgili kolluk görevi, öncelikle kolluğun çocuk birimleri tarafından yerine getirilir.

(2) Kolluğun çocuk birimi, korunma ihtiyacı olan veya suça sürüklenen çocuklar hakkında işleme başladığında durumu, çocuğun veli veya vasisine veya çocuğun bakımını üstlenen kimseye, baroya ve Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumuna, çocuk resmî

bir kurumda kalıyorsa ayrıca kurum temsilcisine bildirir. Ancak, çocuğu suçta azmettirdiğinden veya istismar ettiğinden şüphelenilen yakınlarına bilgi verilmez.

(3) Çocuk, kollukta bulunduğu sırada yanında yakınlarından birinin bulunmasına imkân sağlanır.

(4) Kolluğun çocuk birimlerindeki personeline, kendi kurumları tarafından çocuk hukuku, çocuk suçluluğunun önlenmesi, çocuk gelişimi ve psikolojisi, sosyal hizmet gibi konularda eğitim verilir.

(5) Çocuğun korunma ihtiyacı içinde bulunduğu bildirimi ya da tespiti veya hakkında acil korunma kararı almak için beklemenin, çocuğun yararına aykırı olacağını gösteren nedenlerin varlığı hâlinde kolluğun çocuk birimi, durumun gerektirdiği önlemleri almak suretiyle çocuğun güvenliğini sağlar ve mümkün olan en kısa sürede Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumu'na teslim eder.

Görevlilerin Eğitimleri; Madde 32. (1) Mahkemelerde görevlendirilecek hâkimler ve Cumhuriyet savcılarını ile sosyal çalışma görevlilerine ve denetimli serbestlik ve yardım merkezi şube müdürlüğünde görevli denetim görevlilerine, adaylık dönemlerinde Adalet Bakanlığınca belirlenen esaslara uygun çocuk hukuku, sosyal hizmet, çocuk gelişimi ve psikolojisi gibi konularda eğitim verilir.

(2) Mahkemelere atananların, görevleri süresince, alanlarında uzmanlaşmalarını sağlama ve kendilerini geliştirmelerine yönelik hizmet içi eğitim almaları sağlanır.

(3) Hizmet öncesi ve hizmet içi eğitimin usûl ve esasları yönetmelikle belirlenir.

2.8.5. Sosyal Çalışma Görevlileri ve Sosyal İnceleme Raporları

Sosyal Çalışma Görevlileri; Madde 33. (1) Adalet Bakanlığı'nca mahkemelere, en az lisans öğrenimi görmüş olanlar arasından yeterli sayıda sosyal çalışma görevlisi atanır. Atamada; çocuk ve aile sorunları ile çocuk hukuku ve çocuk suçluluğunun önlenmesi alanlarında lisansüstü eğitim yapmış olanlar tercih edilir.

(2) Mahkemelere atanan ve bu Kanun kapsamındaki tedbirleri uygulayan Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumu'nda görevli sosyal çalışma görevlilerine almakta oldukları aylıklarının brüt tutarının yüzde ellisi oranında ödenek verilir.

(3) Bu görevlilerin bulunmaması, görevin bunlar tarafından yapılmasında fiilî veya hukukî bir engel bulunması ya da başka bir uzmanlık dalına ihtiyaç duyulması gibi durumlarda, diğer kamu kurum ve kuruluşlarında çalışanlar ile serbest meslek icra eden birinci fıkrada öngörülen nitelikleri haiz kimseler de sosyal çalışma görevlisi olarak görevlendirilebilirler.

(4) Hakkında sosyal inceleme yapılacak çocuğun, incelemeye tâbi tutulacak çevresi mahkemenin yetki alanı dışında ise, davayı gören mahkemenin talimatına bağlı olarak çocuğun bulunduğu yerdeki mahkemece inceleme yaptırılır. Büyükşehir belediye sınırları içinde kalan yerlerde bu inceleme, davayı gören mahkemeye bağlı olarak çalışan sosyal çalışma görevlilerince yapılabilir.

Sosyal Çalışma Görevlilerinin Görevleri; Madde 34. (1) Sosyal çalışma görevlilerinin görevi;

a) Görevlendirildikleri çocuk hakkında derhâl sosyal inceleme yapmak, hazırladıkları raporları kendilerini görevlendiren merciye sunmak,

b) Suça sürüklenen çocuğun ifadesinin alınması veya sorgusu sırasında yanında bulunmak,

c) Bu Kanun kapsamında mahkemeler ve çocuk hâkimleri tarafından verilen diğer görevleri yerine getirmektir.

(2) İlgililer, sosyal çalışma görevlilerinin çalışmaları sırasında kendilerine yardımcı olmak ve çocuk hakkında istenen bilgileri vermek zorundadır.

(3) Sosyal çalışma görevlilerinin, görevleri sırasında yaptıkları ve hâkim tarafından takdir edilen masrafları Cumhuriyet başsavcılığının suçüstü ödeneğinden ödenir.

Sosyal İnceleme; Madde 35. (1) Bu Kanun kapsamındaki çocuklar hakkında mahkemeler, çocuk hâkimleri veya Cumhuriyet savcılarınca gerektiğinde çocuğun bireysel özelliklerini ve sosyal çevresini gösteren inceleme yaptırılır. Sosyal inceleme raporu, çocuğun, işlediği fiilin hukukî anlam ve sonuçlarını algılama ve bu fiille ilgili olarak davranışlarını yönlendirme yeteneğinin mahkeme tarafından takdirinde göz önünde bulundurulur.

(2) Derhâl tedbir alınmasını gerektiren durumlarda sosyal inceleme daha sonra da yaptırılabilir.

(3) Mahkeme veya çocuk hâkimi tarafından çocuk hakkında sosyal inceleme yaptırılmaması hâlinde, gerekçesi kararda gösterilir.

2.8.6. Denetim Altına Alma

Madde 36. (1) Hakkında koruyucu ve destekleyici tedbir kararı verilen, kamu davasının açılmasının ertelenmesi kararı onanan, hükmün açıklanmasının geri bırakılması kararı verilen çocuğun denetim altına alınmasına karar verilebilir.

Denetim Görevlisinin Görevlendirilmesi; Madde 37. (1) Denetim altına alınan çocukla ilgili olarak denetimli serbestlik ve yardım merkezi şube müdürlüğü tarafından bir denetim görevlisi görevlendirilir. Ancak, korunma ihtiyacı olan çocuklar veya suç tarihinde oniki yaşını bitirmemiş suça sürüklenen çocuklar ile çocuğun aileye teslimi yönünde karar verilmesi hâlinde, bu çocuklar hakkında denetim görevi gözetim esaslarına göre Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumu tarafından yerine getirilir.

(2) Görevlendirme sırasında çocuğun kişisel özellik ve ihtiyaçları dikkate alınır ve çocuğa kolay ulaşabilecek olanlar tercih edilir.

Denetim Görevlisinin Görevleri; Madde 38. (1) Denetim görevlisinin görevleri şunlardır:

a) Kararla ulaşılmak istenen amacın gerçekleşmesi için çocuğun eğitim, aile, kurum, iş ve sosyal çevreye uyumunu sağlamak üzere onu desteklemek, yardımcı olmak, gerektiğinde önerilerde bulunmak.

b) Çocuğa eğitim, iş, destek alabileceği kurumlar, hakları ve haklarını kullanma konularında rehberlik etmek.

c) İhtiyaç duyacağı hizmetlerden yararlanmasında çocuğa yardımcı olmak.

d) Kaldığı yerleri ve ilişki kurduğu kişileri ziyaret ederek çocuğun içinde yaşadığı şartları, ailesi ve çevresiyle ilişkilerini, eğitim ve iş durumunu, boş zamanlarını değerlendirme faaliyetlerini yerinde incelemek.

e) Alınan kararın uygulanmasını, bu uygulamanın sonuçlarını ve çocuk üzerindeki etkilerini izlemek, tâbi tutulduğu yükümlülüklerin yerine getirilmesini denetlemek.

f) Çocuğun gelişimi hakkında, üçer aylık sürelerle Cumhuriyet savcısı veya mahkemeye rapor vermek.

(2) Denetim görevlisi, görevini yerine getirirken gerektiğinde çocuğun ana ve babası, vasisi, bakım ve gözetiminden sorumlu kimse ve öğretmenleriyle işbirliği yapar.

(3) Çocuğun ana ve babası, vasisi, bakım ve gözetiminden sorumlu kimse çocuğun devam ettiği okul, işyeri veya çocukla ilgili bilgiye sahip kurumların yetkilileri, denetim görevlisine yardımcı olmak, görevi gereğince istediği bilgileri vermek zorundadırlar.

(4) Çocuğun yakınları denetim görevlisinin yetkilerine müdahale edemezler.

Denetim Planı ve Raporu; Madde 39. (1) Çocuğa uygulanacak denetimin yöntemi, denetim görevlisince, sosyal incelemeyi yapan uzman veya mahkeme nezdindeki sosyal çalışma görevlisi ile birlikte, görevlendirmeyi takip eden on gün içinde hazırlanacak bir plânla belirlenir.

(2) Denetim plânı hazırlanırken;

a) Çocuk hakkında alınan tedbirin amacı, niteliği ve süresi,

b) Çocuğun ihtiyaçları,

c) Çocuğun içinde bulunduğu tehlike hâlinin ciddiyeti,

d) Çocuğun ana ve babası, vasisi, bakım ve gözetiminden sorumlu kimse tarafından çocuğa verilen desteğin derecesi,

e) Suça sürüklenmesi sebebiyle tedbir alınmış ise suç teşkil eden fiilin mahiyeti,

f) Çocuğun görüşü,

Dikkate alınır.

(3) Denetim plânı, mahkeme veya çocuk hâkimince onaylandıktan sonra derhâl uygulanır. Denetim görevlisi, kararın uygulama biçimi, çocuk üzerindeki etkileri ile çocuğun ana ve babası, vasisi, bakım ve gözetiminden sorumlu kimselerin veya kurumların çocuğa karşı sorumluluklarını gereğince yerine getirip getirmediği, kararın değiştirilmesini gerektirir bir durum olup olmadığı ve istenen diğer hususlarda her ay, ayrıca talep hâlinde mahkeme veya çocuk hâkimine rapor verir.

Denetimin Sona Ermesi; Madde 40. (1) Denetim, kararda öngörülen sürenin dolmasıyla sona erer. Tedbirden beklenen yararın elde edilmesi hâlinde denetim, sürenin dolmasından önce de kaldırılabilir.

(2) Denetim, çocuğun başka bir suçtan dolayı tutuklanması veya cezasının yerine getirilmesine başlanmakla sona erer.

2.8.7. Tedbirlerde Sorumlu Kurumlar

Kurumlar; Madde 45. (1) Bu Kanunun 5'inci Maddesinde yer alan koruyucu ve destekleyici tedbirlerden;

a) (a) ve (e) bentlerinde yazılı danışmanlık ve barınma tedbirleri Milli Eğitim Bakanlığı, Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumu ve yerel yönetimler,

b) (b) bendinde yazılı eğitim tedbiri Milli Eğitim Bakanlığı ve Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı,

c) (c) bendinde yazılı bakım tedbiri Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumu,

d) (d) bendinde yazılı sağlık tedbiri Sağlık Bakanlığı,

Tarafından yerine getirilir.

(2) Bakım ve barınma tedbirlerinin yerine getirilmesi sırasında ihtiyaç duyulan kolluk hizmetlerinin yerine getirilmesi, çocukların rehabilitasyonu, eğitimi ve diğer bakanlıkların görev alanına giren diğer hususlarla ilgili olarak Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumu tarafından yapılan her türlü yardım ve destek talepleri Milli Eğitim Bakanlığı, İçişleri Bakanlığı, Sağlık Bakanlığı, ilgili diğer bakanlıklar ile kamu kurum ve kuruluşları tarafından geciktirilmeksizin yerine getirilir.

(3) Bu tedbirlerin yerine getirilmesinde kurumların koordinasyonu Adalet Bakanlığınca sağlanır.

2.9. Cinsel İstismar Konulu Davaların Görüldüğü Mahkemeler

Türkiye hukuk sistemi içerisinde cinsel istismar ve cinsel taciz konulu davalar, Sulh Ceza Mahkemeleri, Asliye Ceza Mahkemeleri, Ağır Ceza Mahkemeleri ve suça sürüklenenin çocuk olması halinde Çocuk Mahkemeleri'nde görülmektedir. Bu mahkemelerin kuruluş, görev ve yetkileri 26.09.2004 tarih ve 5235 sayılı "Adli Yargı İlk Derece Mahkemeleri ile Bölge Adliye Mahkemelerinin Kuruluş, Görev ve Yetkileri Hakkında Kanun" çerçevesinde belirlenmiştir. Bu kanunun ilgili bazı hükümleri şu şekildedir:

Ceza Mahkemeleri; Madde 8. Ceza mahkemeleri, sulh ceza, asliye ceza ve ağır ceza mahkemeleri ile özel kanunlarla kurulan diğer ceza mahkemeleridir.

Sulh Ceza Mahkemesinin Görevi; Madde 10. Kanunların ayrıca görevli kıldığı haller saklı kalmak üzere, iki yıla kadar (iki yıl dahil) hapis cezaları ve bunlara bağlı adli para cezaları ile bağımsız olarak hükmedilecek adli para cezalarına ve güvenlik tedbirlerine ilişkin hükümlerin uygulanması, sulh ceza mahkemelerinin görevi içindedir.

Asliye Ceza Mahkemesinin Görevi; Madde 11. Kanunların ayrıca görevli kıldığı haller saklı kalmak üzere, sulh ceza ve ağır ceza mahkemelerinin görevleri dışında kalan dava ve işlere asliye ceza mahkemelerince bakılır.

Ağır Ceza Mahkemesinin Görevi; Madde 12. (Değişik madde: 31/03/2005 - 5328 S.K./10.madde) Kanunların ayrıca görevli kıldığı haller saklı kalmak üzere, Türk Ceza Kanununda yer alan yağma (m.148), irtikap (m. 250/1 ve 2), resmi belgede sahtecilik (m.204/2), nitelikli dolandırıcılık (m. 158), hileli iflas (m. 161) suçları ile ağırlaştırılmış müebbet hapis, müebbet hapis ve on yıldan fazla hapis cezalarını gerektiren suçlarla ilgili dava ve işlere bakmakla ağır ceza mahkemeleri görevlidir.

Diğer Ceza Mahkemelerinin Görevleri; Madde 13. Diğer ceza mahkemeleri, özel kanunlarla belirlenen dava ve işleri görür.

Burada bahsedilen diğer ceza mahkemeleri arasında kalan Çocuk Mahkemesi ve Çocuk Ağır Ceza Mahkemesi'nin kuruluş, görev ve yetkileri Çocuk Koruma Kanunu'nda şu şekilde belirtilmiştir:

Madde 26 - (1) Çocuk mahkemesi, asliye ceza mahkemesi ile sulh ceza mahkemesinin görev alanına giren suçlar bakımından, suça sürüklenen çocuklar hakkında açılacak davalara bakar.

(2) Çocuk ağır ceza mahkemesi, çocuklar tarafından işlenen ve ağır ceza mahkemesinin görev alanına giren suçlarla ilgili davalara bakar.

(3) Mahkemeler ve çocuk hâkimi, bu Kanunda ve diğer kanunlarda yer alan tedbirleri almakla görevlidir.

2.10. Farik ve Mümeyyizlik

Türk Ceza Kanunu'nun 31. maddesinin 2. fıkrasında "işlediği fiili algılama ve bu fiille ilgili olarak davranışlarını yönlendirme yeteneğinin varlığı " ifadesi yer alır. Burada bahsedilen "farik ve mümeyyizlik" kavramıdır. Farik ve mümeyyizlik ile ilgili olarak Adli Tıp Kurumu'nun düzenlediği rapora baş vurulmakta ve hüküm buna göre kurulmaktadır.

Çocuk sanıklar hakkında ceza ve tedbirler uygulanmadan önce, sanığın işlediği suçun anlam ve sonuçlarını kavrayabilme durumu uzmanlarca tespit edilir. Bu tespit küçüğün akli, bedeni ve ruhi durumu göz önüne alınarak uzman tarafından yapılmalıdır. Bu tespitin uzmanı adli tabiptir. Rapor gerekçeli ve açık bir şekilde yazılmalıdır. Çünkü küçük, farik ve mümeyyiz olsa dahi hakim küçük hakkında tedbir uygulayabilir ve raporda yazılan özel durumlar ve uzmanın yazdığı gerekçeler bu tedbirin verilmesinde hakime çok önemli ölçüde yardımcı olabilir (Bolaç 2004, s.73).

Bir çocukta zeka geriliği ya da çocukluk devresi herhangi bir psikiyatrik sendrom belirtisi yoksa, yani çocuğun akli başında ise o çocuk mümeyyizdir. Farik olmada ise birbirine çok yakın ve aynı doğrultuda oluşmuş olaylar, davranışlar, duyular, duygular, heyecanlar, değer ölçüleri arasındaki ince ayrımı yapabilme ve bunlar arasında içinde bulunduğu koşullar altında doğru olanını, suç mahiyetinde olmayanını, toplumca makbul olanını ayırt edebilme, seçebilme ve uygulayabilme yeteneği söz konusudur. Bu konunun tayini için, ruhsal ve cinsel gelişimi, sosyal çevresi, suç işleniş sırasında içinde bulunduğu ve karşılaştığı koşullarında, doğup büyüdüğü çevre ile o çevreden almış olduğu duygusal yükler ve değer ölçüleri, yaşı gibi çok yönlü ve tayini ancak bir hekim tarafından yapılabilen birçok etmenin değerlendirilmesi gerekmektedir. Burada; suçun cinsi ve işleniş koşulları, çocuğun göstermekte olduğu zeka gelişmesi ve ruhsal sağlık derecesi, etkisi altında bulunduğu sosyo kültürel ortam tüm olarak değerlendirilir (Dinçmen, 1984).

Türk Ceza Kanunu'nun 53. maddesine göre; 11 yaşını bitirmemiş bir çocuk herhangi bir suç işlediği takdirde, hakkında herhangi bir ceza tayin edilemez. 12-15 yaşları bir çocuğun suçunun farik ve mümeyyizi addedilebilmesi için suçunu ve suçunun mahiyet ve sonuçlarını ayırt etmesine mani olacak derecede ve nitelikte herhangi bir zeka geriliği ya da çocukluk devresi psikiyatrik sendrom belirtisi göstermemesi gerekir (Cantürk, 2005).

15 yaşını bitirmiş ve 16 yaşından gün almış bir kişinin, herhangi bir suç işlediği sırada, bir akıl hastalığı ya da zeka geriliği belirtisi göstermediği takdirde, sanığı bulunduğu suça karşı tam ceza ehliyetine sahip olduğu kabul edilmektedir (Cantürk, 2005).

Çocuklarda, özellikle ergenlik dönemine giriş ile birlikte psikoseksüel olgunlaşma dönemi de başladığından, çocuğun toplum tarafından suç olarak kabul edilen bir takım seksüel eylemlerde bulunması beklenebilir. Çoğunlukla bilinçdışı dürtüler bazen de özentisi sonucu yapılan bu girişimler genel anlamda cinsel suç niteliğindedir . Bu nedenle çocuklar tarafından işlenen cinsel suçlarda, çocuğun sanığı bulunduğu suçun farik ve mümeyyizi olup olmadığının belirlenmesinde çok dikkatli olunmalıdır (Cantürk, 2005).

Türkiye'de farik ve mümeyyizlik konusunda yapılmış çalışmalarda özellikle 14

yaşın en çok suç işlenen yaş grubu olduğu bildirilmektedir. Suç işlediği bildirilen erkek çocukların oranı yapılmış çalışmalarda %88.4-%99.2'lik oranlar arasında bildirilmiştir. En çok rastlanan suç türünün hırsızlık olduğu saptanmıştır. Çocukların işledikleri iddia edilen suçların farik ve mümeyyizi oldukları olguların oranı Elazığ'da yapılan çalışmada %97.6, Antalya'da %98.8, İzmir'de %99.8, Sivas'ta %97, Samsun'da %100, Kocaeli'de %94.7, Elazığ'daki diğer çalışmada %94, Bursa'da %99.2, Ankara'da %50 olarak bulunmuştur (Cantürk, 2005).

2.11. Adli Tıbbi Değerlendirme ve Fiziksel Bulguların Tespiti

Genital muayene; TCK Madde 287. (1) Yetkili hâkim ve savcı kararı olmaksızın, kişiyi genital muayeneye gönderen veya bu muayeneyi yapan fail hakkında üç aydan bir yıla kadar hapis cezasına hükmolunur.

Cinsel istismara uğradığı iddia edilen çocukta, cinsel istismarın varlığının tespit edilmesi yargılama sürecinin en önemli aşamasıdır. Bu aşamanın başlangıcında cinsel istismara uğramış çocuğun genital muayenesinin yapılabilmesi için mutlaka Türk Ceza Kanunu madde 287 kapsamında karar gereklidir. Genital muayene kararı mümkün olduğu kadar kısa sürede çıkarılmalı ve muayene uzman bir hekim tarafından yapılmalıdır. Böylece hem yargının işi kolaylaşacak hem de mağdurun birden fazla muayenesini önleyerek çocuğun hatırlamak istemediği geçmişini yeniden yaşayarak ruhsal yönden yeniden travmatize olması önlenecektir. Cinsel istismar olgusunda olay hakkında çocuk tarafından verilen bilgiler, çocuğun cinsel istismar ile ilgili söyleyeceği her şey çok önemlidir (Kök 2006, s.7-8).

Fizik muayenede, öncelikle cinsel istismarın gelişim sürecinde çocuğun bedeninde oluşmuş fiziksel şiddet bulguları anatomik yerleşimlerine göre vücut şeması üzerinde kaydedilmektedir. İkinci aşamada uygun bir aydınlatma ortamında mağdur çocuğun vücudunun tüm bölgeleri haricen muayene edilerek cinsel istismar bulguları araştırılır. Mağdurun genital muayenesinin kolposkopla desteklenmesi olayın aydınlatılması açısından önemlidir. Mağdurun olayın gerçekleştiği sırada üzerinde bulunan giysilerinde ve dış ve iç muayenesinde, faile ait izler (biyolojik materyal) mutlaka araştırılarak elde edilmelidir. Faile ait biyolojik materyaller (kan, tükürük, kıl, sperm gibi) hem suç niteliğindeki olayın gerçekleştiğini ortaya koyarken hem de failin kimliğinin belirlenmesini sağlayacaktır. Bu muayene sonucu elde edilen örnekler usulüne uygun bir biçimde

paketlenerek kriminal inceleme yapılmak üzere yetkililere teslim edilmelidir (Kök 2006, s.8-11).

Cinsel istismara uğrama öyküsü ile bağ vuran çocukların genital ve anal bölge muayenelerinde %60-80 oranında hiçbir bulguya rastlanılmaz ya da özgül olmayan bulguya rastlanır. Olguların ancak %20-30'unda anüs ve vajende yırtık ve ekimoz biçiminde bulgulara rastlanmaktadır. Bu nedenle çoğunlukla tek somut bulgu, psikiyatrik muayene sonucunda tanımlanabilen klinik tablo olmaktadır (Demirel 2006, s.19).

2.12. Kanunda Mağdurun Beden ve Ruh Sağlığının Bozulmasına İliğkin Hükümler

Adli Tıp Kurumu'nun ilgili ihtisas dairesi tarafından düzenlenen rapor ile mağdurun olay sonrasında beden ve ruh sağlığının bozulup bozulmadığına iliğkin bilgi verilir. Bu konu ile ilgili olarak Türk Ceza Kanunu'nun " ocukların cinsel istismarı" ile ilgili bölümünde 103. maddesinin 6. fıkrasında "Suçun sonucunda mağdurun beden veya ruh sağlığının bozulması halinde, onbeğ yıldan az olmamak üzere hapis cezasına hükmolunur." ifadesi yer almaktadır. Fizik muayene ile öncelikle cinsel istismar sonucunda çocuğun bedeninde oluğmuğ fiziksel Şiddet bulguları tespit edilir ve uzman tarafından, mağdurun beden sağlığının bozulup bozulmadığına iliğkin g r ğ ne yer verilir. Bu raporda ayrıca uzmanın değerlendirmesi sonucunda mağdurun olayın ardından ruh sağlığının bozulup bozulmadığına iliğkin g r ğ  yer alır.

Cinsel istismara uğrayan  ocuk bu eylem sonucunda çeşitli davranığ modelleri içerisine girebilir. Özellikle toplumsal değer yargılarının baskısı altında daha yalın hissettiği travmayı, nadiren savuğturma yoluna gidebilen  ocuk kendisini toplumsal hayattan soyutlama, suçlayarak cezalandırma yolunu seçip tüm savunma mekanizmalarını kaybederek ruhsal bozukluk tabloları çizebilmektedir. Sıklıkla travma sonrası stres bozukluğu olarak adlandırılan bu tablo kısa süreli olabileceği gibi uzun süreli ve kalıcı da olabilmektedir.

2.13. Mağdur  ocukla G r ğme

Çocuklar genelde tehdit ve cezalar nedeniyle olayları gizlemek eğilimindedirler. Çocuğun cinsel istismar ile ilgili söylediği her Şey ciddiye alınmalı, fakat çocuğu tekrar tekrar sorguya çekmekten kaçınılmalıdır. Konuşma sırasında  ocuk için rahat bir ortam sağlanmalı, sesli ya da görüntülü kayıt yapılmalıdır. G r ğme sırasında uygun bir dil ve teknik geliŐtirilmeli, g r ğmenin zorlayıcı bir nitelik almasını önlemek için çocuğa yeterli zaman tanınmalı,  ocuk ile güven iliğkisi kurulmalıdır. Spontan, d ğ n lmeden doğal

cevaplara olanak vermek için can alıcı sorular direkt olmamalı, yönettici sorulardan kaçınılmalıdır. Çocuğun anlattıkları tekrarlanmalı, olayı canlandırabilmesi için anatomik bebekler ve resim çizdirme gibi projektif tekniklerden yararlanılmalıdır. Görüşmeyi yapan kişi çocuğun bilgilerini, güvenilirliğini ve doğruyu yanlıştan ayırma yeteneğini dikkatlice değerlendirmelidir. Anlatım sırasında mağdurun ani heyecana kapılması, korkması gibi değişen duyguları da kaydedilmelidir. Bilgiler çocuğun kendi sözleriyle ve dikkatle kaydedilmelidir (Polat 2006, s.198-201).

Mümkünse çocukla yalnız görüşülmeli, sorular ve çocuğun yanıtları teybe veya videoya kaydedilmelidir. Böylece yinelenen görüşmelerden, çocuğun şahit olarak dinlenmesi zorunluluğundan kurtulunmuş ve çocuğun yeniden travmatize edilmesinden kaçınılmış olunur. Görüşmenin sessiz ve tehdit edici olmayan bir ortamda, nötral ses tonuyla konuşarak yapılması önerilmektedir. Öncelikle çocuğun anlayabileceği bir dille görüşmenin amacı anlatılmalıdır. Çocuğun gözüyle aynı hizaya gelecek şekilde oturulmalı, çocukla görüşmeci arasında herhangi bir engel olmamalıdır. İstismarı kimin yaptığının, istismarın nasıl ve ne zaman yapıldığının sorgulanmasının çocuğa zarar vermekten başka bir işe yaramayacağı bilinmelidir. Çocuğa açık uçlu sorular sorulması, çocuğun anlattıkları karşısında şok veya inanamamazlık gibi duyguların yaşandığının gösterilmemesi ve soruların ‘Birşeyler daha söylemek ister misin?’ veya ‘Daha sonra ne oldu?’ şeklinde yapılandırılması önerilmektedir. Bu tip sorgulama kanuni açıdan da daha kabul edilebilirdir. Öykü alırken çocuğun spontan reaksiyonları da kaydedilmelidir. Çocukla ilişkisi olan kişilerle ayrı ayrı görüşülmelidir (Jain 1999, Kairys ve ark. 1999, Tercier 1998, J Am Acad Child Adolesc Psychiatry 1997, alıntı Kara ve ark. 2004, s.144).

2.14. Batı Hukukunda Çocuklara Yönelik Uygulamalar

Alman Ceza Kanununda yapılan 10.03.1987 tarihli bir değişiklik ile suç işlediği sırada 14 yaşını doldurmamış küçüklere ceza verilememektedir. Eğer fail suçu işlediği sırada 14 yaşını doldurmuş olup da 18 yaşını doldurmamışsa failin fiili işlediği sırada ahlaki ve ruhi gelişme seviyesi bakımından yaptıkları eylemin hukuka aykırılıklarını anlayabilecek ve bu iradesi doğrultusunda hareket edebilecek kadar olgun olup olmadığı hususu tespit edilmektedir. Bu yaş grubundaki kişiler fiili işledikleri zaman ahlaki ve fikri gelişimleri itibariyle fiilin hukuka aykırı olduğunu kavrayabiliyorlarsa ve buna göre hareket edebiliyorlarsa sorumludurlar. 18–21 yaşları arasında olanlar normal cezalandırmaya tabi olacaklar fakat yargılanmaları gençlerin yargılanması usulüne göre yapılacaktır. Yine kanuna göre Almanya’da tüm gençler için ölüm, müebbet hapis ve hapis

cezaları kaldırılmıştır (İçel 1969 , Yenisey 1997 alıntı Yelesdağ 2006).

Federal Almanya ocuk Mahkemeleri Kanunu ocuk ve genç yetişkin olmak üzere iki kavrama yer vermiştir. Buna göre 18 yaşını doldurmamış olan kişi ocuk olarak kabul edilirken, 18 yaş ile 21 yaş arasındaki kişiler genç yetişkinler olarak kabul edilmektedir. Alman Hukukunda gençler hakkında uygulanan hukuki müeyyidelerde zaman içerisindeki değişim “ceza yerine eğitim” ilkesi yerine “lüzumu olan yerde ceza vererek eğitim” ilkesi ana fikir olarak kabul edildiğini göstermektedir. Alman hukukunda küçüklerin yargılmasında gizlilik ilkesi kabul edilmiştir. Buna göre ocuk suçluların yargılanması ve hükmün açıklanması gizli olur ancak genç yetişkinler için bu husus hakim takdirine bırakılmış ve kural olarak yargılamanın açık olacağı kabul edilmiştir. Federal Alman Genç Mahkemeleri Kanunu genç suçlular için kefaret amacının yani yapılan kötülüğün etkisini gidermek için kötülüğü ödetmeyi değil terbiye ve eğitim amacını güttüğünden çok suçta tek sorumluluk ilkesini kabul etmiştir. Federal Alman Genç Mahkemeleri Kanununun 31. maddesinde bir gencin bir çok suç işlemesi halinde dahi hakim tarafından yalnızca tek bir terbiye tedbiri, disiplin aracı veya hürriyeti bağlayıcı cezaya karar verebileceği belirtilmiştir. Gençlerin işlemiş oldukları birden fazla suç olsa dahi hakim gençler için bir terbiye tedbiri, disiplin aracı veya hürriyeti bağlayıcı ceza tayin edilir (Keskin 1999, Yenisey 1997 alıntı Yelesdağ, 2006).

Fransa Ceza hukukunda sorumsuzluk yaşı 13’tür. Bu dönemde çocuğa ceza verilemez, 13-18 yaş grubundaki çocukların kişisel durumu ve koşullar gerektiğinde, ceza uygulamasını gerektiriyorsa ceza verilir ancak bu ceza tedbir niteliğindedir. Yaş küçüklüğünün hafifletici mazeret sayılması 16 yaşın altındakiler için zorunlu, 16-18 yaş arasındakiler için ise ihtiyaridir (Kıray 1970, Onursal 1994 alıntı Yelesdağ, 2006).

İtalyan Ceza Hukukuna göre 14 yaşına kadar olan çocuklara ceza verilememekte, 14 ile 18 yaşları arasındaki dönemde küçüğün, anlama ve isteme yeteneğinin bulunup bulunmamasına göre indirim, hatta bir defaya mahsus olmak üzere ilk defa suç işleyen küçüğün cezasını hakim hal ve şarta göre kaldırabilmektedir ki, buna “adli af” denmektedir (Bilgen 1981, alıntı Yelesdağ 2006).

2.15. ocuk Mahkemeleri Hakkında Yapılan Uluslararası alışmalar

ocuk mahkemeleri hakkında ilk uluslar arası çalışma 1910 yılında Washington Kongresi’nde yapılmıştır. Bu kongrede çocuklar için yetişkinlerden ayrı bir yargılama kurumunun kurulması gerektiği sonucuna varılmıştır. İkinci alışma 1911 yılında Paris’te “Birinci Uluslar Arası ocuk Hakları Kongresi’nde” olmuştur. ocuk mahkemeleri konusu

üçüncü olarak 1931’de “Uluslararası Prag Ceza Kongresi’nde” ele alınmıştır. Bu kongrede esas olarak çocuk mahkemelerinin nasıl oluşacağı ve yardımcı hizmetlerin ne şekilde teşkilatlandırılacağı konuları görülmüştür. Ayrıca mahkemelerin yanında, devamlı yardımcı servisler bulunacak ve bunlar hükümden önce ve sonraki evrelerde önleyici ve tedavi edici faaliyetler göstereceklerdir. Bu kongrede, son olarak küçük hakkında alınacak tedbir ve tedbirin değişikliği, tedbirin tescili ya da büsbütün ortadan kaldırılması, mahkemenin yetkisine bırakılmış ve küçükler için alınacak tedbirlerin infazını sağlayacak kurumların kurulması gerektiği de belirtilmiştir (Şensoy 1949, alıntı Yelesdağ, 2006).

Çocuk mahkemeleri hakkında en kapsamlı çalışmanın Milletler Cemiyeti tarafından yapıldığı görülmektedir. 1925’te başlatılan çalışmalar sonucunda 1936 yılında çocuk mahkemelerinde uygulanması gereken prensiplerin yer aldığı ayrıntılı bir rapor yayınlanmıştır. Bu raporda, Çocuk mahkemelerinin teşkilatlanması, yetki ve görevleri, yargılama usulü, küçük hakkında alabileceği tedbirler ve yardımcı kuruluşların nitelikleri ayrıntılı bir biçimde yer almaktadır. 15 Aralık 1951 tarihinde yapılan Birleşmiş Milletler Avrupa Semineri çalışmalarında da suçlu küçüğün durumu incelenmiştir. Amaç, suça itilen çocuğun cezai sorumluluk derecesini ve buna göre uygulanacak tedavi usulünü belirlemek ve onu topluma iyi bir kişi olarak kazandırmaktır. 1985 yılında Birleşmiş Milletler Kongresi tarafından Küçükler İçin Adalet Sistemine Dair Birleşmiş Milletler Asgari Standart Kuralları (Beijing Kuralları) kabul edilmiştir (Doğru 1998, alıntı Yelesdağ, 2006).

Ülkemizde 09.12.2004 tarihinde 4058 sayılı ‘Çocuk Haklarına Dair Sözleşmenin Uygun Bulunduğuna Dair Kanun’ ile onaylanması uygun bulunan “Çocuk Haklarına Dair Sözleşme” yürürlükteki çocuk haklarına ilişkin kanuni düzenlemelerin yeni bir anlayışla ele alınmasını zorunlu kılmıştır. Sözleşme yasama, yürütme ve yargı organları tarafından çocukla ilgili olarak yürütülen bütün faaliyetlerde çocuğun yararının ön planda tutulması esasının benimsenmesi ve sözleşmeye taraf olan devletlere sözleşmede tanınan hakların uygulanması amacıyla tüm uygun yasal ve idari önlemleri alma yükümlülüğünü düzenlemiştir (Hacıoğlu 1998, alıntı Yelesdağ, 2006).

Çocuk mahkemeleri ilk olarak XIX. yy’ın sonunda ABD’nde ortaya çıkmıştır (Bilgen, 1981 alıntı Yelesdağ 2006). Çocuk mahkemeleri kurulmadan önce birçok ülkede, yargılama usulleri birbirinden ayrılmaya başlamıştır. Bununla birlikte, çocuklara suçlu muamelesi yapılmaması, gözetim ve korumaya, eğitime muhtaç kişiler olarak ele alınmaları ancak çocuk mahkemeleriyle birlikte gerçekleşebilmiştir. Avrupa’daki ilk çocuk mahkemesi İngiltere’de kurulmuştur (Onur, alıntı Yelesdağ, 2006). İngiltere’de 1908 yılında “ Çocuklar Kanunu “ çıkarılmıştır. Bu kanunla birlikte 16 yaşından küçük

çocukların özel bir biçimde yargılanacağı, duruşmaların diğer mahkemelerin bulunduğu binadan ayrı binada, eğer diğer mahkemeler ile aynı yerde ise, ayrı odada ve yetişkin davalarının görüldüğü saatten ayrı bir saatte yapılacağı kabul edilmiştir. Bu kanuna göre duruşmalar gizli olacaktır. Mahkemenin de bir başkan ve olanak olduğu takdirde biri kadın olmak üzere iki üyeden oluşacağı öngörülmüştü. Bu kanunun önemli maddelerden biri de ceza yaşının 16'dan 17'ye çıkarılmasıdır (Erem ve ark. 1997, alıntı Yelesdağ, 2006).

Almanya'da ise 1907 yılında çocuk mahkemelerinin, idari kararlarla oluşturulduğu görülmektedir. Çocuk mahkemelerinin adli teşkilat bünyesine sokan kanun ise 16 Şubat 1923 tarihinde çıkarılmıştır. Diğer ülkelerin aksine Almanya'da çocuk mahkemeleri ayrı bir teşkilat değil, genel mahkemelerin ihtisaslaştırılmış özel bir dairesi durumundadır. İsviçre'nin Kantonlarından Zürih ve Bern de olduğu gibi bazı ülkelerde “genç savcılığı” olarak adlandırılan ayrı bir savcılık kurumunun teşkilatlandırıldığı görülmektedir. Belçika, İtalya, Lüksembourg, Brezilya ve Yeni Zelanda'da çocuk mahkemeleri için ayrı bir savcılık teşkilatı öngörülmemiş, bu mahkemelerde görev yapan savcılarının ihtisaslaşmasını sağlayacak önlemler alınmıştır (Artuk 1992, alıntı Yelesdağ, 2006).

2.16. Kocaeli İli Nüfus Dağılımı, Eğitim Durumu ve Türkiye Geneline Eğitim Durumu ve Gelir Dağılımına İlişkin Bilgiler

Kocaeli Büyükşehir Belediyesi'nin 2009 yılına ait verilerine göre Kocaeli İlinin toplam nüfusu 1.511.936 olup, Kocaeli ili km² ye düşen kişi sayısı itibariyle İstanbul'dan sonra Türkiye'nin en kalabalık ilidir. Nüfusun ilçeler bazında %26,21'i Merkez'de, %8,17'si Derince'de, %37,32'si Gebze'de (Çayırova, Darıca ve Dilovası dahil), %13,26'sı Gölcük'te (Başiskele dahil), %8,69'u Körfez'de, %2,99'u Kandıra'da, %3,32'si Karamürsel'de yaşamaktadır. Ayrıca nüfusun %93,70'i il ve ilçe merkezlerinde yaşarken %6,30'u köylerde yaşamaktadır.

Garipoğlu'nun (2001, s.76-78) “Türkiye'de Göç Alan İllere Yönelen Nüfusun Eğitim Durumu” isimli çalışmasına göre “1990 yılı nüfus sayımına göre Kocaeli İli nüfusunun %11,6'sı okuma ve yazma bilmemekte, %88,4'ü okuma ve yazma bilmektedir. Nüfusun 17,6'sı herhangi bir eğitim kurumunu bitirmemiştir. %53'ü ilkokul, %10,3'ü ortaokul, %13,2'si lise, %5,8'i yüksek okul mezunudur.

Devlet İstatistik Enstitüsü'nün 2005 yılı verilerine göre 2000 yılında Türkiye'de 25 yaş ve üzeri erkeklerin %7'si ile kadınların %27'si okuma ve yazma bilmemekte, erkeklerin %5'i ile kadınların %8'i okuma yazma bilmekte ancak herhangi bir okulu bitirmemiş, erkeklerin %50'si ile kadınların %45'i ilkokul, erkeklerin %11'i ile kadınların

%5'i ortaokul, erkeklerin %16'sı ile kadınların %9'u lise, erkeklerin %10'u ile kadınların %5'i yüksekokul mezunu durumdadır (Çokgezen ve Terzi 2008, s.9-10).

TÜİK'in (Türkiye İstatistik Kurumu) 2005 yılına ait verilerine göre ülkemizde hane başına düşen aylık gelir 1.214 TL. civarındadır (Yükseler ve Türkan 2007, s.15).

3. GEREÇ VE YÖNTEM

3.1. Araştırmanın Tipi:

Araştırma tanımlayıcı bir araştırma olarak planlanmıştır.

3.2. Araştırmanın Yeri ve Evreni:

Çalışma Kocaeli Adliyesi'nde Çocuk Ağır Ceza Mahkemesi, Çocuk Mahkemesi, 1. ve 2. Ağır Ceza Mahkemeleri, 1. - 2. - 3. - 4. - 5. ve 6. Asliye Ceza mahkemelerinde yürütülmüştür. Kocaeli Çocuk Ağır Ceza Mahkemesi, Çocuk Mahkemesi, 1. ve 2. Ağır Ceza Mahkemeleri, 1. - 2. - 3. - 4. - 5. ve 6. Asliye Ceza mahkemelerinde 2005-2009 yılları arasında açılan ve bu yıllarda karara çıkan cinsel istismara yönelik dava dosyaları incelenmiş, örnek seçilmeyerek tüm evrene ulaşılmaya çalışılmıştır.

Kocaeli Çocuk Ağır Ceza Mahkemesi'nde 73, Çocuk Mahkemesi'nde 105, 1. ve 2. Ağır Ceza Mahkemelerinde 191, 1. - 2. - 3. - 4. - 5. ve 6. Asliye Ceza Mahkemelerinde 124 olmak üzere toplam 493 dava dosyası incelenmiş, 511 mağdur ve 192 sanığın bilgilerine ulaşılmıştır.

Cinsel İstismar konulu davaların görüldüğü bir diğer mahkeme olan Sulh Ceza Mahkemelerinde (1. - 2. - 3. Sulh Ceza Mahkemeleri) dava dosyalarının incelenebilmesi için gerekli izinlerin alınamamış olması nedeni ile bu mahkemelerin dosyaları araştırma kapsamının dışında bırakılmıştır.

3.3. Araştırmada Kullanılan Terimler ve Sınıflandırma Kriterleri

3.3.1. Araştırmada Kullanılan Terimler

- **Beraat:** Yargı kurumu tarafından suçlu bulunmamak, aklanmak.
- **Cebir:** Bir şeyi yapması veya yapmaması ya da kendisinin yapmasına müsaade etmesi için bir kişiye karşı cebir kullanılması. Hürriyete Karşı Suçlar kapsamına girmektedir ve TCK Madde 108'de düzenlenmiştir.
- **Cezaya yer olmaması:** Sanığın ceza ehliyetinin olmadığı durumlarda söz konusu dava ile ilgili olarak cezaya yer olmadığına karar verilebilir.
- **Davanın ortadan kaldırılması:** Kanunda belirtilen sürenin dolması halinde zamanaşımı nedeni ile dava ortadan kaldırılabilir yani davanın görülmesine devam edilmez.
- **Derdest;** Söz konusu davanın devam ettiğini ve henüz bir hükme varılmadığını

ifade eder.

- **Evlenme ile tecil:** Kaçırılan, alıkonulan, cinsi münasebette bulunulan kız ile sanık arasında evlenme gerçekleşmiş ise dava veya sanık hakkında verilen karar doğrultusunda cezanın çektirilmesi tecil olur yani bir anlamda bekletilir. Kanunda belirtilen zaman içerisinde sanık tarafından haksız olarak meydana getirilmiş bir sebeple boşanma gerçekleşirse dava yenilenir veya daha önce bir hüküm verilmişse bu ceza yerine getirilir.
- **Hırsızlık:** Başkasına ait taşınır bir malı rızası olmadan, kendisine veya başkasına bir yarar sağlamak maksadıyla bulunduğu yerden alma. Malvarlığına Karşı Suçlar kapsamına girmektedir ve TCK Madde 141’de düzenlenmiştir.
- **Hükümün açıklanmasının geri bırakılması:** Bu kararın verilmesi, fiili işlediği sırada 18 yaşını doldurmamış çocuklar için verilen hapis kararının üst sınırı 3 yıldan fazla olmamak kaydı ile kurulan hükmün sanık hakkında bir hukuki sonuç doğurmamasını ifade eder. Ancak çocuk 3 yıl süre ile denetime tabi olur. Denetim süresi içinde kasten yeni bir suç işlenmediği ve denetimli serbestlik tedbirine ilişkin yükümlülüklerle uygun davranıldığı takdirde, açıklanması geri bırakılan hüküm ortadan kaldırılarak, davanın düşmesi kararı verilir. Denetim süresi içinde kasten yeni bir suç işlemesi veya denetimli serbestlik tedbirine ilişkin yükümlülüklerle aykırı davranması halinde, mahkeme hükmü açıklar.
- **Irza geçme:** Mağdurun vaginasına ya da anüsüne saldırganın penisi, parmağı ya da bir objenin rızası olmadan (ya da rıza vermeye muktedir olmayan) tehditle ya da zorla sokulmasıdır.
- **Irz ve namusa tasaddide bulunma:** Irza geçme eyleminin gerçekleşmediği teşebbüs aşamasında kaldığı durumlarda kullanılmaktadır.
- **İntikap:** Memuriyet sıfatını veya görevini kötüye kullanmak suretiyle kendisine veya başkasına haksız olarak para verilmesine veya başka menfaatler sağlanmasına veya bu yolda vaatte bulunulmasına bir kimseyi mecbur etmek.
- **Kolposkop:** Rahim ağzının gözlenmesi ve incelenmesinde kullanılan mikroskop ya da dürbüne benzeyen özel bir büyüteç.
- **Konut dokunulmazlığını ihlal etme:** Bir kimsenin konutuna, konutunun eklentilerine rızasına aykırı olarak girme veya rıza ile girdikten sonra buradan çıkmama. Hürriyete Karşı Suçlar kapsamına girmektedir ve TCK Madde 116’da düzenlenmiştir.

- **Pedofili:** Erişkin bir kimsenin aynı ya da karşı cinsiyetteki çocukları cinsel açıdan çekici bulması ve onlara cinsel eğilim duymasudur.
- **Penetrasyon:** Erkeğin cinsel organının partnerinin cinsel organına ya da anüsüne girmesi.
- **Resmi nikah olmaksızın dini nikah kıyma:** Türk Medeni Kanunu ile düzenlenen hükümlere aykırı olarak aralarında resmi evlenme olmaksızın, evlenmenin dinsel törenini yaptırma. Aile Düzenine Karşı Suçlar kapsamına girmektedir ve TCK Madde 230'da düzenlenmiştir.
- **Şantaj:** Hakkı olan veya yükümlü olduğu bir şeyi yapacağından veya yapmayacağından bahisle, bir kimseyi kanuna aykırı veya yükümlü olmadığı bir şeyi yapmaya veya yapmamaya ya da haksız çıkar sağlamaya zorlama. Hürriyete Karşı Suçlar kapsamına girmektedir ve TCK Madde 107'de düzenlenmiştir.
- **Tehdit:** Bir başkasını, kendisinin veya yakınının hayatına, vücut veya cinsel dokunulmazlığına yönelik bir saldırı gerçekleştireceğinden, malvarlığı itibarıyla büyük bir zarara uğratacağından veya sair bir kötülük edeceğinden bahisle tehdit etme. Hürriyete Karşı Suçlar kapsamına girmektedir ve TCK Madde 106'da düzenlenmiştir.
- **Yağma:** Bir başkasını, kendisinin veya yakınının hayatına, vücut veya cinsel dokunulmazlığına yönelik bir saldırı gerçekleştireceğinden ya da malvarlığı itibarıyla büyük bir zarara uğratacağından bahisle tehdit ederek veya cebir kullanarak, bir malı teslim veya malın alınmasına karşı koymamaya mecbur kılma. Mağdurun, herhangi bir vasıta ile kendisini bilmeyecek ve savunamayacak hale getirilmesi de, yağma suçunda cebir sayılır. Malvarlığına Karşı Suçlar kapsamına girmektedir ve TCK Madde 148'de düzenlenmiştir.

Araştırmada kullanılan diğer terimler ilgili kanunlarla birlikte açıklanmıştır.

3.3.2. Araştırmada Kullanılan Sınıflandırma Kriterleri:

Dava dosyalarının konuları ile ilgili olarak, dava sürecinde olayın mahiyeti nedeni ile bazı davalarda dava konusunun farklı ele alınması gerektiği belirtilmişse de araştırmada davanın açıldığı sıradaki konusu dikkate alınmıştır. Örneğin “ırza geçmek” konusunda açılan bir davanın, dava sürecinde eylemin gerçekleşmemesi ve teşebbüs aşamasında kalması nedeni ile “ırz ve namusa tasaddi” olarak değerlendirilmesi gerektiği belirtilmiş olabilir. Ancak araştırmada davanın açıldığı sıradaki konusu dikkate alınmıştır.

Sanıkların yaşları sınıflandırılırken ceza sorumluluğu ve cezanın belirlenmesinde kanunda belirtilen yaş sınırları dikkate alınmıştır. Buna göre 12 yaş altı; 12 yaşını doldurmamış olmayı, 12-15 yaş arası; 12 yaşını doldurmuş olup 15 yaşını doldurmamış olmayı, 15-18 yaş arası ise 15 yaşını doldurmuş olup 18 yaşını doldurmamış olmayı ifade etmektedir. Mağdurların yaşlarının sınıflandırılmasında da aynı kriterler göz önünde bulundurulmuştur.

Yerleşim yerleri ile ilgili olarak Kocaeli il merkezi, ilçeleri, köyleri ve il dışı şeklinde bir sınıflamaya gidilmiştir.

3.4. Gereçler

3.4.1. Bilgi Formu: Davanın görüldüğü mahkeme, davanın görülme yılı, davanın konusu (cinsel istismarın türü) , cinsel istismar olayının gerçekleştiği yer, olayın kaç kez yaşandığı, olayın adliyeye yansımaya şekli, olay sırasında tehdit, şiddet ve silah kullanımı olup olmadığı, sanık ve mağdurun tanışıklık derecesi, araştırmaya dahil edilen sanık ve mağdur çocukların yaşı, cinsiyeti, eğitim durumu, mesleği, haneye giren ortalama aylık gelirleri, ailede suç geçmişi olup olmadığı, ebeveynlerinin eğitim durumu, fiziksel ya da zihinsel bir yetersizliklerinin, psikolojik rahatsızlıklarının olup olmadığı, madde, alkol, sigara kullanımı gibi demografik bilgilerin alındığı araştırmacı tarafından hazırlanan bir formdur.

3.5. Uygulama:

Çalışmanın yürütülebilmesi amacıyla T.C. Adalet Bakanlığı'ndan uygulama için izin alınmıştır. 02.04.2010 tarihli bakanlık izni doğrultusunda mahkeme hakimlerinden gerekli izinlerin alınmasının ardından 02.04.2010 ile 20.08.2010 tarihleri arasında mahkeme kalemlerinde, mahkemelerin esas ve karar defterleri, dava dosyaları ve dosya içeriğinde bulunan sosyal inceleme raporları geriye dönük olarak taranmış, bilgi formu araştırmacının kendisi tarafından doldurularak veriler elde edilmiştir.

Cinsel İstismar ve Cinsel Taciz konulu davaların görüldüğü Sulh Ceza Mahkemeleri gerekli izinlerin alınmaması nedeni ile araştırmanın dışında bırakılmıştır. Ayrıca araştırmaya dahil edilen 493 dosyanın 227 tanesi (%46) kararın verilmesinin ardından yargıtaya gönderildiği ve dava dosyası mahkemede bulunmadığı için bu dosyalarda verilerin elde edilmesinde, mahkemelerin esas ve karar defterleri ile Sosyal İnceleme Raporları kullanılmıştır. Bu nedenle özellikle mağdurlara ait bilgilerde bir takım

bilgiler eksik kalmış ve bilgi formunda mağdurlara ilişkin bazı maddeler dışarıda bırakılmak durumunda kalınmıştır. Mağdurlara ilişkin olarak dışarıda bırakılan maddeler şu şekildedir: mağdurun eğitim durumu, kardeş sayısı, çalışıp çalışmadığı, çalışıyorsa mesleği ve aylık geliri, sağlık güvencesi, ailesinin toplam geliri, ebeveynlerinin hayatta olup olmadığı, ebeveynlerinin birlikte yaşayıp yaşamadığı, anne ve babasının eğitim durumu, olay sırasındaki duyguları ve olay sonrasındaki duyguları.

3.6. Analizler:

Elde edilen veriler SPSS 13.0 istatistik paket programında analiz edilmiştir. Verilerin analizinde tanımlayıcı istatistikler uygulanmıştır.

3.7. Araştırmanın Sınırlılıkları

Araştırmanın tanımlayıcı bir araştırmadır. Kullanılan kaynaklar Kocaeli Adliyesi'nde cinsel istismar konulu davaların görüldüğü mahkemelerin dava dosyaları, esas ve karar defterleri ile sosyal inceleme raporlarıdır. Araştırma kapsamına alınan 493 dosyanın %46'sı (227) karara çıkmış olup yargıtaya gönderilen ve henüz yargıtaydan dönmemiş dosyalardan oluştuğu için dosya içeriklerine ulaşılammış olup bazı veriler elde edilememiştir. Bu dosyalarda mahkeme esas ve karar defterleri ile sosyal inceleme raporları üzerinden edinilen bilgiler ile yetinilmiştir. Bu durum mağdurlar ile ilgili bazı değişkenlerin değerlendirmeye alınamamasına neden olmuştur. Mağdurlara ilişkin olarak dışarıda bırakılan maddeler şu şekildedir: mağdurun eğitim durumu, kardeş sayısı, çalışıp çalışmadığı, çalışıyorsa mesleği ve aylık geliri, sağlık güvencesi, ailesinin toplam geliri, ebeveynlerinin hayatta olup olmadığı, ebeveynlerinin birlikte yaşayıp yaşamadığı, anne ve babasının eğitim durumu, olay sırasındaki duyguları ve olay sonrasındaki duyguları.

Araştırmada Kocaeli Adliyesi'nde 2005-2009 yılları arasında görülen, Çocuk Ağır Ceza Mahkemesi, Çocuk Mahkemesi, 1. ve 2. Ağır Ceza Mahkemeleri ile 1. , 2. , 3. , 4. , 5. ve 6. Asliye Ceza Mahkemeleri olarak toplam 10 mahkemenin dosyaları olmak üzere 493 dosya incelenmiştir. Araştırma Kocaeli Adliyesi'nde 2005-2009 yılları arasında görülen "Cinsel İstismar" konulu dava dosyaları üzerinde yürütülmüştür. Gerekli izinlerin alınamaması nedeni ile aynı konulu davaların görüldüğü 1. , 2. , ve 3. Sulh Ceza Mahkemeleri araştırmanın kapsamı dışında kalmıştır. İki yıla kadar (iki yıl dahil) hapis cezaları ve bunlara bağlı adli para cezaları ile bağımsız olarak hükmedilecek adli para cezalarına ve güvenlik tedbirlerine ilişkin hükümlerin uygulanması, sulh ceza mahkemelerinin görevi içindedir. Buna göre "reşit olmayanla cinsel ilişki (Madde 104),

cinsel taciz (Madde 105), hayasızca hareketler (Madde 225), müstehcenlik (Madde 226)” suçlarının kapsamına giren dosyaların bir kısmı Sulh Ceza Mahkemelerinde görüldüğü için araştırma kapsamına alınamamıştır. Ancak bu maddelere ilişkin suçlarda sanıkların çocuk olması halinde dava çocuk mahkemelerinde görülmüş olup araştırmaya dahil edilmiştir. Sulh Ceza Mahkemelerinde görülen ve araştırmaya dahil edilmeyen dosyaların tamamında sanıklar yetişkindir. Ayrıca bu suçların nitelikli halleri Asliye Ceza ve Ağır Ceza Mahkemelerinde görülmüş olup araştırmaya dahil edilmiştir. Sonuçların değerlendirilmesinde Sulh Ceza Mahkemeleri'nde görülen davaların eksik olduğu göz önünde bulundurulmalıdır.

4. BULGULAR

4.1. Mahkemelere ve Mahkemelerde Görülen Davalara İlişkin Genel Bulgular

Kocaeli Adliyesi'nde 2005 yılından itibaren 2009 yılına kadar (2009 dahil) gelen ve davası görülen dosya toplam sayısı 31176'dır. Bu dosyaların 5736'sı (%18,40) çocuk Mahkemesi ve Çocuk Ağır Ceza Mahkemesi'nde, 4178 tanesi (%13,40) 1. ve 2. Ağır Ceza Mahkemelerinde ve 21262 tanesi de (%68,20) 1. - 2. - 3. - 4. - 5. ve 6. Asliye Ceza Mahkemelerinde görülmüştür. Araştırmanın Gerçekleştirildiği Mahkemelerin Toplam Dosya Sayıları Tablo 4.1.1'de gösterilmiştir.

Tablo 4.1.1. Araştırmanın Gerçekleştirildiği Mahkemelerin Toplam Dosya Sayıları

Özellikler	Sayı	%
Çocuk Mahkemeleri	5736	18,40
Ağır Ceza Mahkemeleri (1.-2.)	4178	13,40
Asliye Ceza Mahkemeleri (1.-2.-3.-4.-5.-6.)	21262	68,20
Toplam	31176	100,0

Toplam 31176 dosyanın %2,20'si (686 dosya) cinsel istismar konuludur. 30490 tane (%97,80) başka konulu dava görülmüştür. Araştırmanın gerçekleştirildiği mahkemelerin toplam dosyalar üzerinden konularına göre dağılımı Tablo 4.1.2.'de gösterilmiştir.

Tablo 4.1.2. Araştırmanın Gerçekleştirildiği Mahkemelerin Toplam Dosyalar Üzerinden Konularına Göre Dağılımı

Özellikler	Sayı	%
Cinsel İstismar	686	2,20
Diğer	30490	97,80
Toplam	31176	100,0

Çocuk Mahkemelerinde görülen 5736 davanın 178'i (%3,1) cinsel istismar konuludur. Çocuk mahkemelerinin toplam dosyalar üzerinden konularına göre dağılımı Tablo 4.1.3.'te gösterilmiştir.

Tablo 4.1.3. Çocuk Mahkemelerinde Görülen Dosyaların Konularına Göre Dağılımı

Özellikler	Sayı	%
Cinsel İstismar	178	3,10
Diğer	5558	96,90
Toplam	5736	100,0

Araştırma Kocaeli Adliyesi'nde 2005-2009 yılları arasında görülen "Cinsel İstismar" konulu dava dosyaları üzerinde yürütülmüştür. Araştırmada Çocuk Ağır Ceza Mahkemesi, Çocuk Mahkemesi, 1. ve 2. Ağır Ceza Mahkemeleri ile 1. , 2. , 3. , 4. , 5. ve 6. Asliye Ceza Mahkemeleri olarak toplam 10 mahkemenin dosyaları olmak üzere 493 dosya incelenmiştir. Tüm mahkemelerde yetişkin mağdur ve sanığın bulunduğu 193 cinsel istismar konulu dava daha vardır. Toplamda 686 tane cinsel istismar konulu dava olduğu görülmüştür. 686 cinsel istismar konulu dosyanın %71,87'sinin (493) sanık ya da mağdurdan biri ya da her ikisi çocuktur. % 28,13'ünün (193) sanık ve mağdurlarının her ikisi de yetişkindir. Sanık ve mağdurlarının çocuk ya da yetişkin olma durumuna göre cinsel istismar konulu dosyaların dağılımı Tablo 4.1.4.'te gösterilmiştir.

Tablo 4.1.4. Sanık ve Mağdurlarının Çocuk ya da Yetişkin Olma Durumuna Göre Cinsel İstismar Konulu Dosyaların Dağılımı

Özellikler	Sayı	%
Sanık ya da Mağdurun Biri ya da Her İkisi Çocuk	493	71,87
Sanık ve Mağdurun Her İkiside Yetişkin	193	28,13
Toplam	686	100,0

Bu davalarda toplam 735 mağdurun ve 714 sanığın bulunduğu görülmüştür. Mağdurların 511'i (%69,53) çocuk, 224'ü (%30,47) yetişkindir. Yetişkin mağdurların 2 tanesi (%0,90) erkek, 222 tanesi (%99,10) kadındır. Sanıkların 522 tanesi (%73,10) yetişkin, 192 tanesi (%26,90) çocuktur. Yetişkin sanıkların 8'i (%1,53) kadın, 514'ü (%98,47) erkektir. Bu bulgular Tablo 4.1.5 ve Tablo 4.1.6.'da gösterilmiştir.

Tablo 4.1.5. Cinsel İstismar Konulu Dosyalardaki Sanık ve Mağdurların Tamamının Çocuk ya da Yetişkin Olma Durumuna Göre Dağılımları

Özellikler	Sayı	%	
Mağdur	Çocuk	511	69,53
	Yetişkin	224	30,47
	Toplam	735	100
Sanık	Çocuk	192	26,90
	Yetişkin	522	73,10
	Toplam	714	100

Tablo 4.1.6. Yetişkin Mağdur ve Sanıkların Cinsiyetlere Göre Dağılımları

Özellikler	Sayı	%	
Mağdur	Kadın	222	99,10
	Erkek	2	0,90
	Toplam	224	100
Sanık	Kadın	8	1,53
	Erkek	514	98,47
	Toplam	522	100

Ayrıca Çocuk Mahkemesi ve Çocuk Ağır Ceza Mahkemesi'nde görülen cinsel istismar konulu davalarda 18 tane yetişkin ve kadın mağdur olduğu görülmüştür. Bu olayların tamamı sanık ve mağdurun birbirini tanımadığı, telefonla ya da sözlü taciz durumlarıdır.

Araştırma kapsamına alınan 493 dava dosyasının 227 (%46) tanesi temyiz edilmek üzere yargıtaydadır.

4.2. Araştırmaya Dahil Edilen Dava Dosyaları ve Dosya Konularına İlişkin Bulgular

Araştırmaya dahil edilen dosyaların %38,7'si (191) Ağır Ceza Mahkemelerinde, %25,2'si (124) Asliye Ceza Mahkemelerinde, %21,3'ü (105) Çocuk Mahkemesi'nde ve %14,8'i (73) Çocuk Ağır Ceza Mahkemesi'nde görülmüştür. Dava Dosyalarının mahkemelere göre dağılımları Tablo 4.2.1'de gösterilmiştir.

Tablo 4.2.1. Davanın hangi mahkemede görüldüğü

Özellikler	Sayı	%
Çocuk Ağır Ceza Mahkemesi	73	14,8
Çocuk Mahkemesi	105	21,3
Ağır Ceza Mahkemeleri (1.-2.)	191	38,7
Asliye Ceza Mahkemeleri (1.-2.-3.-4.-5.-6.)	124	25,2
Toplam	439	100,0

Kocaeli Adliyesi'nde 2005-2009 yılları arasında görülen ve araştırma kapsamına alınan cinsel istismar konulu 493 davanın %36,5'i (180) 2005, %19,9'u (98) 2006, %13,2'si (65) 2007, %15,4'ü (76) 2008 ve %15,0'ı (74) 2009 yıllarında açılmıştır. Dosyaların yıllara göre dağılımları Tablo 4.2.2.'de görüldüğü gibidir.

Tablo 4.2.2. Dosyaların yıllara göre dağılımı

Özellikler	Sayı	%
2005	180	36,5
2006	98	19,9
2007	65	13,2
2008	76	15,4
2009	74	15,0
Toplam	493	100,0

Dosyalardan 30'u (%6,1) Cinsel İstismar, 50'si (%10,1) Basit Cinsel İstismar, 66'sı (%13,4) Nitelikli Cinsel İstismar, 8'i (%1,6) Cinsel Taciz, 6'sı (%1,2) Cinsel Taciz ve Yağma, 4'ü (%0,8) Cinsel Taciz ve Şantaj, 1'i (%0,2) Cinsel Taciz ve Hayasızca Hareketlerde Bulunmak, 13'ü (%2,6) Irza Geçmek, 32'si (%6,5) Irz ve Namusa Tasaddide Bulunmak, 2'si (%0,4) Irz ve Namusa Tasaddide Bulunmak ve Konut Dokunulmazlığı'nı İhlal, 2'si (%0,4) Cinsel İstismar, Hırsızlık ve Konut Dokunulmazlığını İhlal, 14'ü (%2,8) Kaçırarak ve Alıkoymak, 10'u (%2,0) Kaçırarak, Alıkoymak ve Irza Geçmek, 18'i (%3,7) Kişiyi Hürriyetinden Yoksun Kılmak, 59'u (%12,0) Kişiyi Hürriyetinden Yoksun Kılmak ve Cinsel İstismar, 1'i (%0,2) Kızlık Bozmak, 31'i (%6,3) Rızaen Kaçırarak ve Alıkoymak, 42'si (%8,5) Rızaen Kaçırarak, Alıkoymak ve Cinsi Münasebette Bulunmak, 4'ü (%0,8) Rızaen Kaçırarak, Alıkoymak, Cinsi Münasebette Bulunmak ve Kızlık Bozmak, 16'sı (%3,2) Rızaen Cinsi Münasebette Bulunmak, 11'i (%2,2) Zorla Irza Geçmek ve Kızlık Bozmak, 19'u (%3,9) Zorla Kaçırarak, Alıkoymak, Irza Geçmek ve Kızlık Bozmak, 32'si (%6,5) Sarkıntılık; Söz Atma, Sövme, Hakaret, Tehdit, 4'ü (%0,8) Sarkıntılık; Yaralama, Müessir Fiil, 8'i (%1,6) Resmi Nikah Olmaksızın Dini Nikah Kılmak, 2'si (%0,4) Müstehcen-Porno CD Satışı Yapmak, 5'i (%1,0) Cinsel İstismar, Çocuğu Fuhuşa Teşvik ve Çocuğu Fuhuş İçin Tedarik, 3'ü (%0,6) Cinsel İstismar ve Kasten Öldürmek ya da Ölümüne Sebep Vermek konularında açılmıştır. Dosyaların konularına göre dağılımları Tablo 4.2.3.'te gösterilmektedir.

Tablo 4.2.3. Dosya konusu-cinsel istismarın türü

Özellikler	Sayı	%
Cinsel İstismar	30	6,1
Basit Cinsel İstismar	50	10,1
Nitelikli Cinsel İstismar	66	13,4
Cinsel Taciz	8	1,6
Cinsel Taciz ve Yağma	6	1,2

Özellikler	Sayı	%
Cinsel Taciz ve Şantaj	4	0,8
Cinsel Taciz ve Hayasızca Hareketlerde Bulunmak	1	0,2
Irza Geçmek	13	2,6
Irz ve Namusa Tasaddide Bulunmak	32	6,5
Irz ve Namusa Tasaddide Bulunmak ve Konut Dokunulmazlığını İhlal	2	0,4
Cinsel İstismar, Hırsızlık ve Konut Dokunulmazlığını İhlal	2	0,4
Kaçırmak, Alıkoymak	14	2,8
Kaçırmak, Alıkoymak ve Irza Geçmek	10	2,0
Kişiyi Hürriyetinden Yoksun Kılmak	18	3,7
Kişiyi Hürriyetinden Yoksun Kılmak ve Cinsel İstismar	59	12,0
Kızlık Bozmak	1	0,2
Rızaen Kaçırmak, Alıkoymak	31	6,3
Rızaen Kaçırmak, Alıkoymak ve Cinsi Münasebette Bulunmak	42	8,5
Rızaen Kaçırmak, Alıkoymak, Cinsi Münasebette Bul. ve Kızlık Boz.	4	0,8
Rızaen Cinsi Münasebette Bulunmak	16	3,2
Zorla Irza Geçmek ve Kızlık Bozmak	11	2,2
Zorla Kaçırmak, Alıkoymak, Irza Geçmek ve Kızlık Bozmak	19	3,9
Sarkıntılık; Söz Atma, Sövme, Hakaret, Tehdit	32	6,5
Sarkıntılık; Yaralama, Müessir Fiil	4	0,8
Resmi Nikah Olmaksızın Dini Nikah Kıymak	8	1,6
Müstehcen-Porno CD Satışı Yapmak	2	0,4
Cinsel İstismar, Çocuğu Fuhuşa Teşvik ve Çocuğu Fuhuş İçin Tedarik	5	1,0
Cinsel İstismar ve Kasten Öldürmek ya da Ölüme Sebebiyet Vermek	3	0,6
Toplam	493	100,0

4.3. Mağdur Çocukların Özelliklerine İlişkin Bulgular

493 dosyada yer alan 511 mağdurun 379'u (%74,2) Kocaeli doğumlu olup, 132'si (%25,8) farklı bir ilde doğmuştur. Mağdurların doğum yerlerine ilişkin veriler Tablo 4.3.1'de gösterilmektedir.

Tablo 4.3.1. Mağdurun doğum yeri

Özellikler	Sayı	%
Kocaeli	379	74,2
Diğer	132	25,8
Toplam	511	100,0

511 mağdurun 123'ünün (%24,1) olay anında 12 yaşın altında, 165'inin (%32,3) 12-15 yaş arasında ve 223'ünün (%43,6) de 15-18 yaş arasında olduğu görülmüştür. Mağdurların yaşlarına ait bilgiler Tablo 4.3.2'de verilmiştir.

Tablo 4.3.2. Mağdurun olay anındaki yaşı

Özellikler	Sayı	%
12 Yaş Altı	123	24,1
12-15 Yaş Arası	165	32,3
15-18 Yaş Arası	223	43,6
Toplam	511	100,0

Mağdurların 97'si (%19,0) erkek ve 414'ü (%81,0) kız çocuktur. Mağdurların cinsiyetlerine ilişkin bilgiler Tablo 4.3.3.'te gösterilmektedir.

Tablo 4.3.3. Mağdurun cinsiyeti

Özellikler	Sayı	%
Erkek Çocuk	97	19,0
Kız Çocuk	414	81,0
Toplam	511	100,0

Mağdurların 235'i (%46,0) Kocaeli'nin merkezinde ikamet etmekte iken, 56'sı (%11,0) Derince, 47'si (%9,2) Gebze, 42'si (%8,2) Gölcük, 33'ü (%6,5) Körfez, 19'u (%3,7) Kandıra ve 8'i (%1,6) Karamürsel ilçelerinde, 25'i (%4,9) Kocaeli'nin köylerinde yaşamaktadır. 46'sı (%9,0) ise il dışında ikamet etmektedir. Mağdurların yerleşim yerlerine ilişkin bilgiler Tablo 4.3.4'te gösterilmiştir.

Tablo 4.3.4. Mağdurun yerleşim yeri

Özellikler	Sayı	%
Merkez	235	46,0
Derince	56	11,0
Gebze	47	9,2
Gölcük	42	8,2
Körfez	33	6,5
Kandıra	19	3,7
Köy	25	4,9
Karamürsel	8	1,6
İl Dışı	46	9,0
Toplam	511	100,0

Mağdurların 448'i (%87,7) olay zamanında ailesi ile birlikte yaşarken, 48'i (%9,4) gayri resmi eşi ile birlikte ve 15'i (%2,9) de yurttta yaşamaktadır. Mağdurların olay zamanında kiminle ya da nerede yaşadığı ile ilgili bilgiler Tablo 4.3.5'te sunulmuştur.

Tablo 4.3.5. Mağdurun olay zamanında kiminle ya da nerede yaşadığı

Özellikler	Sayı	%
Ailesi İle Birlikte	448	87,7
Gayri Resmi Eşi İle Birlikte	48	9,4
Yurttta	15	2,9
Toplam	511	100,0

511 mağdurun 10'unun (%2,0) 2005-2009 yılları arasında Kocaeli Adliyesi'ne yansımış cinsel istismar konulu başka dosyası vardır. 501 (%98,0) mağdurun ise bu yıllar arasında Kocaeli Adliyesi'nde cinsel istismar konulu başka dosyası bulunmamaktadır. Mağdurların tamamının (%100,0) herhangi bir fiziksel engeli bulunmamaktadır. 12 (%2,3) mağdurda zihinsel yetersizlik olduğu, 499'unda (%97,7) ise herhangi bir zihinsel yetersizliğin olmadığı belirtilmiştir. 511 mağdurun 9'unda (%1,8) olay öncesinde psikiyatrik bir rahatsızlık olduğu, 502'sinde (%98,2) herhangi bir psikiyatrik rahatsızlık olmadığı belirtilmiştir. Mağdurların 2005-2009 yılları arasında Kocaeli Adliyesi'ne yansımış cinsel istismar konulu başka dosyasının olup olmadığı, olay öncesinde herhangi bir fiziksel engelinin, zihinsel yetersizliğinin ya da psikiyatrik rahatsızlığının olup olmadığına ilişkin bilgiler Tablo 4.3.6'da verilmiştir.

Tablo 4.3.6. Mağdurun 2005-2009 yılları arasında Kocaeli Adliyesi'ne yansımış cinsel istismar konulu başka dosyasının, fiziksel engelinin, zihinsel engelinin, psikiyatrik rahatsızlığının olup olmadığı

Özellikler	Sayı	%	
Mağdurun Cinsel İstismar Konulu Başka Dosyası Var Mı	Var	10	2,0
	Yok	501	98,0
Toplam		511	100,0
Mağdurun Fiziksel Bir Engeli Var Mı	Var	0	0,0
	Yok	511	100,0
Toplam		511	100,0
Mağdurun Zihinsel Bir Engeli Var Mı	Var	12	2,3
	Yok	499	97,7
Toplam		511	100,0
Mağdurun Psikiyatrik Bir Rahatsızlığı Var Mı	Var	9	1,8
	Yok	502	98,2
Toplam		511	100,0

Mağdurların 232'si (%45,4) dava sürecinde sanıktan şikayetçi olurken 279'u (%54,6) sanıktan şikayetçi olmadığını belirtmiştir. (Vefat etmiş olan 3 mağdur ailelerinin şikayetçi olması nedeni ile sanıktan şikayetçi olan gruba dahil edilmiştir.). Mağdurların sanıklardan şikayetçi olup olmadığına dair bilgiler Tablo 4.3.7.'de verilmiştir.

Tablo 4.3.7. Mağdurun sanıktan şikayetçi olup olmadığı

Özellikler	Sayı	%
Evet	232	45,4
Hayır	279	54,6
Toplam	511	100,0

Adli Tıp kurumu, diğer sağlık birimleri ve dosya içeriklerine göre mağdurların 480'i (%93,9) olay sırasında herhangi bir yara ya da darbe almamış olup 23'ü (%4,5) basit tıbbi müdahale ile giderilebilecek darbe almış ve 5'i (%1,0) iş gücü kaybına neden olacak şekilde ağır darbe almıştır. Olayların 3'ü (%0,6) ölüm ile sonuçlanmıştır.

Adli Tıp Kurumu ve diğer sağlık birimlerinde verilen raporlar dahilinde mağdurların 204'ünde (%39,9) cinsel istismar olayına dair fiziksel bulgu tespit edilmiş, 307'sinde (%60,1) cinsel istismar olayının gerçekleştiğine dair fiziksel bir bulgunun olmadığı belirtilmiştir.

Adli Tıp kurumunca verilen raporlarda mağdurların 32'sinin (%6,3) olay sonrasında

ruh sağlığının bozulduğu, 479'unun (%93,7) olayla ilgili herhangi bir psikolojik etkilenmeye maruz kalmadığı belirtilmiştir.

Mağdurların olay sırasında yara-darbe alıp almadıkları, olaya ilişkin fiziksel bir bulgunun olup olmadığı ve olay sonrasında mağdurun ruh sağlığının bozulup bozulmadığına ilişkin bilgiler Tablo 4.3.8.'de sunulmuştur.

Tablo 4.3.8. Mağdurun olay sırasında yara ve darbe alıp almadığı, fiziksel muayenede cinsel istismar olayına ilişkin fiziksel bulgunun olup olmadığı ve olay sonrasında mağdurun ruh sağlığının bozulup bozulmadığı

Özellikler	Sayı	%
Olay Sırasında Yara-Darbe Almış Mı		
Hayır	480	93,9
Basit Tıbbi Müdahale Gerektiren Darbe	23	4,5
Ağır Darbe ve İş Gücü Kaybı	5	1,0
Ölüm	3	0,6
Toplam	511	100,0
Olaya İlişkin Fiziksel Bulgu Var Mı		
Evet	204	39,9
Hayır	307	60,1
Toplam	511	100,0
Olay Sonrasında Ruh Sağlığı Bozulmuş Mu		
Evet	32	6,3
Hayır	479	93,7
Toplam	511	100,0

4.4. Sanık Çocukların Özelliklerine İlişkin Bulgular

493 dosyada yer alan 192 sanığın 102'si (%53,1) Kocaeli doğumlu olup, 90'ı (%46,9) farklı bir ilde doğmuştur. Sanıkların 1'inin (%0,5) olay anında 12 yaşın altında, 59'unun (%30,7) 12-15 yaş arasında ve 132'sinin (%68,8) de 15-18 yaş arasında olduğu görölmüştür. Araştırmaya dahil edilen sanıkların 192'si (%100,0) de erkek çocuktur. Sanıkların doğum yerleri, olay sırasındaki yaşları ve cinsiyetlerine ilişkin bilgiler Tablo 4.4.1.'de gösterilmektedir.

Tablo 4.4.1. Sanığın doğum yeri, olay anındaki yaşı ve cinsiyeti

Özellikler	Sayı	%
Sanığın Doğum Yeri		
Kocaeli	102	53,1
Diğer	90	46,9
Toplam	192	100,0
Sanığın Olay Anındaki Yaşı		
12 Yaş Altı	1	0,5
12-15 Yaş Arası	59	30,7
15-18 Yaş Arası	132	68,8
Toplam	192	100,0
Sanığın Cinsiyeti		
Erkek Çocuk	192	100,0
Kız Çocuk	0	0,0
Toplam	192	100,0

Sanıkların %2,1'i (4) hiç okula gitmemiştir ve okuma yazma dahi bilmemektedir. 4,2'si (8) okuma ve yazma bilmektedir ancak herhangi bir eğitim kurumundan mezun olamamıştır ve eğitimine de devam etmemektedir. 25,5'i (49) ilköğretimde ve 17,2'si (33) lise ve dengi okullarda halen eğitimine devam etmektedir. 45,5'i (88) ilköğretimden, 1,6'sı (3) liseden mezun olmuştur ve şu anda eğitimine devam etmemektedir. 1,6'sı (3) bir yüksek okulda ya da üniversitede öğrencidir. 2,1'i (4) de çıraklık eğitimine devam etmektedir. Sanıkların eğitim durumlarına dair bilgiler Tablo 4.4.2.'de gösterilmiştir.

Tablo 4.4.2. Sanığın eğitim durumu

Özellikler	Sayı	%
Okur-Yazar Değil	4	2,1
Okur-Yazar	8	4,2
İlköğretimde Öğrenci	49	25,5
Lisede Öğrenci	33	17,2
İlköğretim Mezunu	88	45,8
Lise Mezunu	3	1,6
Yüksek Okul veya Üniversitede Öğrenci	3	1,6
Çıraklık Okulunda Öğrenci	4	2,1
Toplam	192	100,0

Sanıkların 77'si (%40,1) Kocaeli'nin merkezinde ikamet etmekte iken, 41'i (%21,4) Gebze, 26'sı (%13,5) Körfez, 16'sı (%8,3) Derince, 11'i (%5,7) Gölcük ve 4'ü (%2,1) Kandıra ilçelerinde, 9'u (%4,7) Kocaeli'nin köylerinde yaşamaktadır. 8'i (%4,2) ise il dışında ikamet etmektedir. Sanıkların yerleşim yerlerine ilişkin bilgiler Tablo 4.4.3.'tedir.

Tablo 4.4.3. Sanığın yerleşim yeri

Özellikler	Sayı	%
Merkez	77	40,1
Gebze	41	21,4
Körfez	26	13,5
Derince	16	8,3
Gölcük	11	5,7
Kandıra	4	2,1
Köy	9	4,7
İl Dışı	8	4,2
Toplam	192	100,0

Sanıkların 159'u (%82,8) olay zamanında ailesi ile birlikte yaşarken, 23'ü (%12,0) gayri resmi eşi ile birlikte, 8'i (%4,2) yurttta, 1'i (%0,5) bir akrabası ile ve 1'i (%0,5) de tek ya da bir arkadaşı ile yaşamaktadır. Sanıkların olay zamanında kiminle ya da nerede yaşadığı ile ilgili bilgiler Tablo 4.4.4'te sunulmuştur.

Tablo 4.4.4. Sanığın kiminle ve nerede yaşadığı

Özellikler	Sayı	%
Ailesi İle Birlikte	159	82,8
Gayriresmi Eşi İle Birlikte	23	12,0
Yurttta	8	4,2
Akrabası İle	1	0,5
Tek veya Arkadaşıyla	1	0,5
Toplam	192	100,0

Sanıkların 5'inin (%2,6) tek çocuk iken 41'inin (%21,4) 1, 68'inin (%35,4) 2, 41'inin (%21,4) 3 ve 37'sinin (%19,2) 4 ve daha fazla kardeşi olduğu görülmüştür. Tablo 4.4.5. sanıkların kendisi dahil kardeş sayısını göstermektedir.

Tablo 4.4.5. Sanığın kendisi dahil kardeş sayısı

Özellikler	Sayı	%
1	5	2,6
2	41	21,4
3	68	35,4
4	41	21,4
5 ve daha fazla	37	19,2
Toplam	192	100,0

Sanıkların %42,7'sinin (82) çalıştığı ve %57,3'ünün (110) çalışmadığı görülmüştür. Sanıkların %31,8'i (61) işçi, %2,6'sı (5) hurdacı,%2,6'sı (5) pazarcı, %2,1'i (4) garsondur. %3,6'sı (7) kendisine ait iş yerinde çalışmaktadır. Sanıkların %8,3'ü (16) aylık 250,00 TL.'nin altında, %22,0'ı (42) 250,00 TL.'den 500,00 TL.'ye kadar, %7,7'si (15) 500,00 TL.'den 750,00 TL.'ye kadar ve %4,7'si (9) 750,00 TL. ve üzerinde gelir elde etmektedir. %57,3'ünün (110) çalışmadığı için herhangi bir geliri bulunmamaktadır. Sağlık güvencesi %35,9'unun (69) yeşilkart, %32,8'inin (63) SGK, %5,7'sinin (11) Bağ-Kur, %4,7'sinin (9) Emekli Sandığıdır. %20,8'inin (40) herhangi bir sağlık güvencesi bulunmamaktadır ya da sağlık güvencesinin ne olduğunu bilmemektedir. Sanıkların çalışıp çalışmadıkları, çalışıyorlarsa meslekleri, aylık gelirleri ve sağlık güvenceleri ile ilgili bilgiler Tablo 4.4.6.'da verilmiştir.

Tablo 4.4.6. Sanığın çalışıp çalışmadığı, çalışıyorsa mesleği, aylık geliri ve sağlık güvencesinin ne olduğu

Özellikler	Sayı	%
Sanığın Çalışıp Çalışmadığı		
Evet	82	42,7
Hayır	110	57,3
Toplam	192	100,0
Çalışıyorsa Mesleği		
Yok	110	57,3
İşçi	61	31,8
Kendi İş Yeri	7	3,6
Hurdacı	5	2,6
Pazarcı	5	2,6
Garson	4	2,1
Toplam	192	100,0
Aylık Geliri		
Yok	110	57,3
250,00 TL.'nin Altı	16	8,3
250,00 TL. ve Üzeri-500,00 TL.'den Az	42	22,0
500,00 TL. ve Üzeri-750,00 TL.'den Az	15	7,7
750,00TL. ve Üzeri	9	4,7
Toplam	192	100,0
Sağlık Güvencesi		
Yeşil Kart	69	35,9
SGK	63	32,8
Bağ-Kur	11	5,7
Emekli Sandığı	9	4,7
Yok ya da Bilmiyor	40	20,8
Toplam	192	100,0

Sanıkların ailelerinin toplam gelirleri %21,3'ünde (41) 500,00 TL.'den fazla ve 750,00 TL.'den az, %11,5'inde (22) 750,00 TL. ve üzerinde, 1000,00 TL.'den az, %37,5'inde (72) 1000,00 TL. ve üzerinde, 1500,00 TL.'den az ve %29,7'sinde (57) 1500,00 TL.ve üzerindedir. Sanıkların ailelerine ilişkin hane başına düşen gelir Tablo 4.4.7.'de gösterilmiştir.

Tablo 4.4.7. Sanığın ailesinin toplam geliri

Özellikler	Sayı	%
500,00 TL. ve Üzeri-750,00 TL.'den Az	41	21,3
750,00 TL. ve Üzeri-1000,00 TL.'den Az	22	11,5
1000,00 TL. ve Üzeri-1500,00 TL.'den Az	72	37,5
1500,00 TL. ve Üzeri	57	29,7
Toplam	192	100,0

Sanıkların %94,3'ünün (181) anne ve babasının sağ olduğu, %1,6'sının (3) annesinin ve %4,2'sinin (8) de babasının vefat ettiği, %87,5'inin (168) anne ve babasının birlikte yaşadığı, %6,8'inin (13) anne ve babasının boşanmış olduğu ya da ayrı yaşadığı ve %5,7'sinin (11) anne ve babasının birinin vefatı nedeni ile ayrı oldukları bilgilerine ulaşılmıştır. Sanıkların anne ve babalarının sağ olup olmadıkları ve beraber yaşama durumlarına ilişkin bilgiler Tablo 4.4.8.'de sunulmuştur.

Tablo 4.4.8. Sanığın anne ve babasının sağ olup olmadığı ve sanığın anne ve babasının birlikte yaşama durumu

Özellikler	Sayı	%
Sanığın Anne ve Babasının Sağ Olup Olmadığı		
Anne ve Babası Sağ	181	94,3
Annesi Vefat Etmiş	3	1,6
Babası Vefat Etmiş	8	4,2
Toplam	192	100,00
Sanığın anne ve babasının birlikte yaşama durumu		
Anne ve Babası Beraber Yaşıyor	168	87,5
Anne ve Babası Ayrı Yaşıyor	13	6,8
Vefat Nedeni İle Ayrı	11	5,7
Toplam	192	100,0

Sanıkların annelerinin %17,2'si (33) herhangi bir eğitim almamıştır ve okuma yazma bilmemektedir. %20,3'ü (39) okur yazardır ancak herhangi bir eğitim kurumundan mezun değildir. %51,6'sı (99) ilkokul, %4,7'si (9) ortaokul, %5,2'si (10) lise ve %1,0'ı da (2) yüksek okul ya da üniversite mezunudur. Babalarının %7,3'ü (14) herhangi bir eğitim almamıştır ve okuma yazma bilmemektedir. %8,3'ü (16) okur yazardır ancak herhangi bir eğitim kurumundan mezun değildir. %58,3'ü (112) ilkokul, %12,0'ı (23) ortaokul, %12,5'i

(24) lise ve %1,6'sı (3) da yüksek okul ya da üniversite mezunudur. Sanıkların anne ve babalarının eğitim durumlarına ilişkin bilgiler Tablo 4.4.9.'da verilmiştir.

Tablo 4.4.9. Sanığın anne ve babasının eğitim durumu

Özellikler	Sayı	%
Sanığın Annesinin Eğitim Durumu		
Okur-Yazar Değil	33	17,2
Okur-Yazar	39	20,3
İlkokul Mezunu	99	51,6
Ortaokul Mezunu	9	4,7
Lise Mezunu	10	5,2
Yüksek Okul ya da Üniversite Mezunu	2	1,0
Toplam	192	100,0
Sanığın Babasının Eğitim Durumu		
Okur-Yazar Değil	14	7,3
Okur-Yazar	16	8,3
İlkokul Mezunu	112	58,3
Ortaokul Mezunu	23	12,0
Lise Mezunu	24	12,5
Yüksek Okul ya da Üniversite Mezunu	3	1,6
Toplam	192	100,0

192 sanığın 4'ünün (%2,1) adalet sistemine yansımış cinsel istismar konulu başka dosyası vardır. 188 (%97,9) sanığın ise cinsel istismar konulu başka dosyası bulunmamaktadır. Sanıklardan 12'sinin (%6,3) adalet sistemine yansımış cinsel istismardan başka konulu dosyası vardır. 180 (%93,8) sanığın ise cinsel istismardan başka konulu dosyası bulunmamaktadır. Sanıkların cinsel istismar ya da başka konulu adalet sistemine yansımış dosyasının olup olmadığına ilişkin bilgiler Tablo 4.4.10.'da verilmiştir.

Tablo 4.4.10. Sanığın cinsel istismar konulu ya da başka konulu dosyasının olup olmadığı

Özellikler	Sayı	%
Cinsel İstismar Konulu Başka Dosyası Var Mı		
Var	4	2,1
Yok	188	97,9
Toplam	192	100,00
Başka Konulu Dosyası Var Mı		
Var	12	6,3
Yok	180	93,8
Toplam	192	100,0

Sanıkların %7,8'inin (15) ailesinde suça karışmış birinin olduğu, %92,2'sinde (177) suça karışmış birinin olmadığı görülmüştür. Sanıkların %4,2'sinin (8) babası ve %3,6'sının (7) kardeşi daha önce suça karışmıştır. Suça karışan aile bireylerinin %4,2'si (8) hırsızlık-

dolandırıcılık, %1,6'sı (3) cinsel istismar-taciz, %1,6'sı (3) yaralama ve %0,5'i (1) de cinayet suçuna karışmıştır. Sanığın ailesinde suç geçmişinin olup olmadığı, varsa kime ait olduğu ve konusunun ne olduğu Tablo 4.4.11.'de gösterilmektedir.

Tablo 4.4.11. Sanığın ailesinde suç geçmişinin olup olmadığı, varsa kime ait olduğu ve konusunun ne olduğu

Özellikler	Sayı	%	
Ailesinde Suç Geçmişi Var Mı	Var	15	7,8
	Yok	177	92,2
Toplam	192	100,0	
Varsa Kime Ait Olduğu	Yok	177	92,2
	Baba	8	4,2
	Kardeş	7	3,6
Toplam	192	100,0	
Varsa Konusunun Ne Olduğu	Yok	177	92,2
	Hırsızlık-Dolandırıcılık	8	4,2
	Cinsel İstismar-Taciz	3	1,6
	Yaralama	3	1,6
	Cinayet	1	0,5
	Toplam	192	100,0

Adli Tıp Kurumu'nca verilen "Farik ve Mümeyyizlik" raporlarına göre sanıkların 184'ü (%95,8) olayın hukuki anlam ve sonuçlarını kavrayabilecek durumda iken 8'i (%4,2) değildir. Sanıkların farik ve mümeyyizlik raporuna göre olayın hukuki anlam ve sonuçlarını anlayabilecek durumda olup olmadığı ile ilgili bilgiler Tablo 4.4.12'de gösterilmiştir.

Tablo 4.4.12. Sanığın farik ve mümeyyizlik raporuna göre olayın hukuki anlam ve sonuçlarını anlayabilecek durumda olup olmadığı

Özellikler	Sayı	%
Evet	184	95,8
Hayır	8	4,2
Toplam	192	100,0

Sanıkların tamamının (%100,0) herhangi bir fiziksel engeli bulunmamaktadır. 7 (%3,6) sanıkta zihinsel yetersizlik olduğu, 185'inde (%96,4) ise herhangi bir zihinsel yetersizliğin olmadığı belirtilmiştir. 192 sanığın 2'sinde (%1,0) olay öncesinde psikiyatrik bir rahatsızlık olduğu, 190'ında (%99,0) herhangi bir psikiyatrik rahatsızlık olmadığı belirtilmiştir. Sanıkların olay öncesinde herhangi bir fiziksel engelinin, zihinsel yetersizliğinin ya da psikiyatrik rahatsızlığının olup olmadığına ilişkin bilgiler Tablo

4.4.13.'te verilmiştir.

Tablo 4.4.13. Sanığın fiziksel bir engelinin, zihinsel yetersizliğinin, psikiyatrik rahatsızlığının olup olmadığı

Özellikler	Sayı	%	
Sanığın Fiziksel Bir Engeli Var Mı	Var	0	0,0
	Yok	192	100,0
Toplam	192	100,0	
Sanığın Zihinsel Yetersizliği Var Mı	Var	7	3,6
	Yok	185	96,4
Toplam	192	100,0	
Sanığın Psikiyatrik Bir Rahatsızlığı Var Mı	Var	2	1,0
	Yok	190	99,0
Toplam	192	100,0	

Sosyal İnceleme Raporlarından elde edilen bilgilere göre sanıkların %7,8'i (15) uyuşturucu-uyarıcı madde kullanmakta, %92,2'si (177) kullanmamaktadır. %24,5'i (47) alkol kullanırken %75,5'i (145) kullanmamaktadır. %53,1'i (102) sigara kullandığını, %46,9'u (90) kullanmadığını belirtmiştir. Sanıkların uyuşturucu-uyarıcı madde, alkol ve sigara kullanıp kullanmadığına ilişkin bilgiler Tablo 4.4.14.'te verilmiştir.

Tablo 4.4.14. Sanığın uyuşturucu-uyarıcı madde, alkol ve sigara kullanıp kullanmadığı

Özellikler	Sayı	%	
Sanığın Uyuşturucu-Uyarıcı Madde Kullanıp Kullanmadığı	Evet	15	7,8
	Hayır	177	92,2
Toplam	192	100,0	
Sanığın Alkol Kullanıp Kullanmadığı	Evet	47	24,5
	Hayır	145	75,5
Toplam	192	100,0	
Sanığın Sigara Kullanıp Kullanmadığı	Evet	102	53,1
	Hayır	90	46,9
Toplam	192	100,0	

Mahkemece sanıkların %19,8'i (38) hakkında beraat, %16,7'si (32) hakkında davanın düşürülmesine, %20,3'ü (39) hakkında hapis cezası, %6,3'ü (12) hakkında para cezası, %15,6'sı (30) hakkında verilen cezanın geri bırakılması, %2,1'i (4) hakkında cezanın evlenme ile tecil edilmesi, %2,6'sı (5) hakkında hapis cezasının para cezasına

çevrilmesine, %1,0'ı (2) hakkında cezaya yer olmadığına %1,0'ı (2) hakkında dosyasının ortadan kaldırılmasına karar verilmiştir. Sanıkların %14,6'sı (28) hakkında yürütülen dava devam etmektedir ve herhangi bir karar çıkmamıştır. Ayrıca mahkemece sanıkların %19,8'i (38) hakkında denetim kararı, %2,1'i (4) hakkında eğitim tedbiri, %1,0'ı (2) hakkında sağlık tedbiri verilmiştir. Sanıkların %62,5'i (120) için herhangi bir tedbire hükmedilmemiştir. Sanıklar hakkında mahkemece alınan kararın niteliği ve varsa tedbir kararının ne olduğu ile ilgili veriler Tablo 4.4.15.'te sunulmuştur.

Tablo 4.4.15. Sanık hakkında mahkemece alınan kararın niteliği ve varsa tedbir kararının ne olduğu

Özellikler	Sayı	%
Karar		
Beraat	38	19,8
Düşme	32	16,7
Hapis	39	20,3
Para	12	6,3
Geri Bırakma-Erteleme	30	15,6
Evlenme İle Tecil	4	2,1
Hapisten Paraya Çevirme	5	2,6
Cezaya Yer Olmadığına	2	1,0
Dosyanın Ortadan Kaldırılmasına	2	1,0
Dosya Halen Derdest	28	14,6
Toplam	192	100,0
Tedbir ya da Denetim Kararı		
Denetim Kararı	38	19,8
Eğitim Tedbiri	4	2,1
Sağlık Tedbiri	2	1,0
Danışmanlık Tedbiri	0	0,0
Koruma Kararı	0	0,0
Bakım Tedbiri	0	0,0
Yok	120	62,5
Dosya Halen Derdest	28	14,6
Toplam	192	100,0

192 sanıktan 8'i (%4,2) üzerine atılı suçu işlediğini kabul etmiş, 133'ü (%69,3) kabul etmemiştir. 51 (%26,6) sanık ise olayın mağdurun rızası dahilinde gerçekleştiğini ifade etmiştir. Sanığın üzerine atılı suçu kabul edip etmediği ile ilgili bilgiler Tablo 4.4.16.'da gösterilmektedir.

Tablo 4.4.16. Sanığın üzerine atılı suçu kabul edip etmediği

Özellikler	Sayı	%
Kabul Ediyor	8	4,2
Kabul Etmiyor	133	69,3
Mağdurun Rızası İle Yaptığını Kabul Ediyor	51	26,6
Toplam	192	100,0

4.5. Cinsel İstismar Olayına İlişkin Bulgular

Araştırma kapsamına alınan 493 dosyanın 24'ünde (%4,9) mağdur kendisi şikayette bulunmuştur. 201'inde (%40,8) mağdur olayı bir ebeveynine, 12'sinde (%2,4) abla, abi, teyze vb. bir yakınına, 2'sinde (%0,4) bir öğretmene, 5'inde (%1,0) kaldığı yurdun görevlisine anlatmış ve bu kişiler ile birlikte şikayette bulunulmuştur. 156 dosyada (%31,6) mağdurun ailesi şikayette bulunmuştur. 48 dosyada (%9,7) olayı gören bir kişi kolluğa haber vermiş, 10 dosyada (%2,0) da jandarma, polis, zabıta vb. bir resmi görevli olayı görmüş ve müdahalede bulunmuştur. 33 dosyada (%6,7) sağlık biriminin bildirmesi üzerine gerekli işlemler başlatılmıştır. 2 dosyada (%0,4) müstehcen-porno CD satışı yapıldığı tespit edilerek resmi görevlilerce işlem başlatılmıştır. Olayın ortaya çıkması ve adliyeğe yansıma şekli ile ilgili bilgiler Tablo 4.5.1.'de gösterilmektedir.

Tablo 4.5.1. Olayın ortaya çıkması ve adliyeğe yansıma şekli

Özellikler	Sayı	%
Mağdurun Kendi Şikayeti	24	4,9
Mağdurun Olayı Ebeveyne Anlatması ve Ebeveynin Şikayeti	201	40,8
Mağdurun Ailesinin Şikayeti	156	31,6
Mağdurun Olayı Abla, Abi, Teyze vb. Bir Yakınına Anlatması	12	2,4
Mağdurun Olayı Öğretmene Anlatması	2	0,4
Mağdurun Olayı Yurt Görevlisine Anlatması	5	1,0
Bir Görgü Tanığının Kolluğa Haber Vermesi	48	9,7
Jandarma, Polis, Zabıta vb. Bir Görevlinin Görmesi	10	2,0
Sağlık Biriminin Şikayeti	33	6,7
Resmi Görevlinin Tespiti (CD Satışı İçin)	2	0,4
Toplam	493	100,0

İncelenen 493 dosyada cinsel istismar olaylarının %22,5'i (111) sanığın evinde, %2,8'i (14) mağdurun evinde, %12,4'ü (61) arkadaş akraba vb. bir başkasının evinde,

%3,7'si (18) sanık ve mağdurun ortak evinde (sanık mağdurun babası, kardeşi, üvey babası vb. 1. dereceden yakını olduğu durumlarda), %9,7'si (48) yine sanık ve mağdurun müşterek evinde (sanık ve mağdurun gayri resmi olarak evli olduğu durumlarda) gerçekleşmiştir. Cinsel istismar olaylarının %13,2'si (65) tarla, bahçe, mezarlık, ormanlık alan vb. boş bir arazide, %6,5'i (32) kömürlük, bodrum, çatı katı, apartman boşluğu vb. bir kapalı alanda, %5,3'ü (26) stadyum, gar, tiyatro binası vb. ıssız bir mekanda, %6,7'si (33) boş bir inşaatta ya da boş bir binada, %3,7'si (18) bir iş yerinde, %2,6'sı (13) okul binası içerisinde ya da çevresinde, %4,3'ü (21) sokakta ya da yolda, %1,6'sı (8) bir otel ya da pansiyonda, %1,0'ı (5) bir araç içerisinde, %0,8'i (4) yurttan gerçekleşmiştir. %3,2'sinde (16) ise telefon ile yapılan sarkıntılık olayları görülmüştür.

Cinsel istismarın gerçekleştiği yerin iş yeri olduğu 18 olaydan sadece 3 tanesinde sanık mağdurun patronudur. Diğerlerinde ise iş yeri, sanığın gittiği bakkal, market, bir yakınına ya da tanıdığına ait bir iş yeri ve bu gibi bir yerdir. Cinsel istismar olayının yaşandığı yer ile ilgili bilgiler Tablo 4.5.2.'de gösterilmektedir.

Tablo 4.5.2. Olay yeri

Özellikler	Sayı	%
Sanığın Evi	111	22,5
Mağdurun Evi	14	2,8
Başkasının Evi	61	12,4
Müşterek Ev (Ensest)	18	3,7
Müşterek Ev (Gayri Resmi Evlilerde)	48	9,7
Tarla, Bahçe, Mezarlık, Ormanlık Alan vb. Boş Arazi	65	13,2
Kömürlük, Bodrum, Çatı Katı, Apartman Boşluğu	32	6,5
Stadyum, Gar, Tiyatro vb. İssiz Mekan	26	5,3
Boş İnşaat, Boş Bina	33	6,7
İş Yeri	18	3,7
Okul İçi, Okul Çevresi	13	2,6
Sokak, Yol	21	4,3
Otel, Pansiyon	8	1,6
Araç İçi	5	1,0
Yurt	4	0,8
Telefon İle	16	3,2
Toplam	493	100,0

Araştırma kapsamına alınan 493 dosyanın 109'unda (%22,1) cinsel istismar olayı sırasında mağdurun sanık tarafından tehdit edildiği, 382'sinde (%77,5) mağdurun herhangi

bir tehdide maruz kalmadığı belirtilmiştir. Müstehcen-porno CD satışı yapmak ile ilgili olan 2 olay (%0,4) ‘bilinmiyor’ kapsamına alınmıştır.

Dosyaların 77'sinde (%15,6) cinsel istismar olayı sırasında sanığın mağdura karşı şiddet kullandığı, 414'ünde (%84,0) mağdurun herhangi bir şekilde şiddete maruz kalmadığı belirtilmiştir. Müstehcen-porno CD satışı yapmak ile ilgili olan 2 olay (%0,4) ‘bilinmiyor’ kapsamına alınmıştır.

493 dosyanın 468'inde (%94,9) cinsel istismar olayı sırasında sanığın herhangi bir silah kullanmadığı, 19'unda (%3,9) bıçak, 2'sinde (%0,4) tabanca, 1'inde (%0,2) falçata ve 1'inde (%0,2) tornavida kullandığı görülmüştür. Cinsel istismar olayı sırasında mağdura karşı tehdit, şiddet kullanımı ve silah kullanımı olup olmadığı ile ilgili bilgiler Tablo 6'da verilmiştir. Müstehcen-porno CD satışı yapmak ile ilgili olan 2 olay (%0,4) ‘bilinmiyor’ kapsamına alınmıştır.

Tablo 4.5.3. Olay sırasında tehdit, şiddet kullanımı ve silah kullanımı olup olmadığı

Özellikler	Sayı	%
Tehdit		
Var	109	22,1
Yok	382	77,5
Bilinmiyor	2	0,4
Toplam	493	100,0
Şiddet Kullanımı		
Var	77	15,6
Yok	414	84,0
Bilinmiyor	2	0,4
Toplam	493	100,0
Silah Kullanımı		
Yok	468	94,9
Bıçak	19	3,9
Tabanca	2	0,4
Falçata	1	0,2
Tornavida	1	0,2
Bilinmiyor	2	0,4
Toplam	493	100,0

İncelenen dosyaların 309'unda (%62,7) cinsel istismar olayının bir kez yaşandığı, 184'ünde (%37,3) olayın birden fazla yaşandığı bildirilmiştir. 443 dosyada (%89,9) tek bir sanık varken 50 dosyada (%0,1) birden fazla sanık tarafından cinsel istismar olayının gerçekleştirildiği iddia olunmuştur. 460 dosyada (%93,3) tek bir mağdur varken, 31 dosyada (%6,3) birden fazla mağdur olduğu görülmüştür. Müstehcen-porno CD satışı yapmak ile ilgili olan 2 olay (%0,4), olay sırasındaki mağdur sayısı açısından ‘bilinmiyor’

kapsamına alınmıştır. Cinsel istismar olayının kaç kez yaşandığı, olay sırasındaki sanık ve mağdur sayılarına ilişkin bilgiler Tablo 4.5.4.'te gösterilmektedir.

Tablo 4.5.4. Olayın kaç kez yaşandığı, olay sırasındaki sanık sayısı ve mağdur sayısı

Özellikler	Sayı	%
Olayın Kaç Kez Yaşandığı		
Bir	309	62,7
Birden Fazla	184	37,3
Toplam	493	100,0
Olay Sırasındaki Sanık Sayısı		
Bir	443	89,9
Birden Fazla	50	10,1
Toplam	493	100,0
Olay Sırasındaki Mağdur Sayısı		
Bir	460	93,3
Birden Fazla	31	6,3
Bilinmiyor	2	0,4
Toplam	493	100,0

Araştırma kapsamına alınan 493 dosyanın 423'ünde (%85,8) sanık ve mağdurların olay öncesinde birbirlerini tanıdıkları, 68'inde (%13,8) birbirlerini tanımadıkları görülmüştür. 187 dosyada (%37,9) sanık mağdurun sevgilisi, 88'inde (%17,8) arkadaşı, 48'inde (%9,7) gayri resmi eşi, 37'sinde (%7,5) komşusu, 21'inde (%4,3) bir tanıdığı, 13'ünde (%2,6) bir akrabası, 8'inde (%1,6) kardeşi, 6'sında (%1,2) öz babası, 4'ünde (%0,8) üvey babası, 6'sında (%1,2) öğretmeni, 3'ünde (%0,6) patronu ve 2'sinde (%0,4) annesidir. Müstehcen-porno CD satışı yapmak ile ilgili olan 2 dosyada (%0,4) mağdur bulunmadığı için bu olaylar 'bilinmiyor' kapsamına alınmıştır.

Sanığın mağdurun annesi olduğu olaylarda dava konusunun 'Cinsel İstismar, Çocuğu Fuhuşa Teşvik ve Çocuğu Fuhuş İçin Tedarik' olduğu görülmüştür. Sanık ve mağdurun cinsel istismar olayı öncesinde birbirlerini tanıyıp tanımadıkları ve tanıyorlarsa yakınlık dereceleri ile ilgili veriler Tablo 4.5.5.'te gösterilmiştir.

Tablo 4.5.5. Sanık ve mağdurun olay öncesinde birbirlerini tanıyıp tanımadıkları ve birbirleriyle tanışıklık dereceleri

Özellikler	Sayı	%
Sanık ve Mağdurun Olay Öncesinde Tanışıklıkları Var Mı		
Evet	423	85,8
Hayır	68	13,8
Bilinmiyor	2	0,4
Toplam	493	100,0
Sanığın Mağdura Tanışıklık Derecesi		
Yabancı	68	13,8
Sevgili	187	37,9
Arkadaş	88	17,8
Gayri Resmi Eş	48	9,7
Komşu	37	7,5
Tanıdık	21	4,3
Akraba	13	2,6
Kardeş	8	1,6
Baba	6	1,2
Üvey Baba	4	0,8
Öğretmen	6	1,2
Patron	3	0,6
Anne	2	0,4
Bilinmiyor	2	0,4
Toplam	493	100,0

5. TARTIŞMA

Cinsel saldırı olgularının değerlendirilmesinde mağdur ve saldırgana ait demografik verilerin saptanması, hem tanısal hem de mağdura verilecek sosyal destek yönünden önem taşımaktadır (Barutçu ve ark. 1999).

Bu araştırmada cinsel istismara maruz kalan çocukların ve cinsel istismar suçuna karışan çocukların sosyo-demografik özelliklerini tanımlamak, cinsel istismar suçlarını dava konuları açısından değerlendirmek amaçlanmıştır. Bu amaçla mağdur ve sanık çocuklar için yaş, cinsiyet, yerleşim yeri, fiziksel-zihinsel ve ruh sağlığı durumları, cinsel istismar türleri, olayın gerçekleştiği yer, olayın sıklığı, davada alınan karar, tedbir ve denetim kararları vb. değişkenler ele alınmıştır.

İncelenen dosyaların %38,7'si Ağır Ceza Mahkemelerinde, %25,2'si Asliye Ceza Mahkemelerinde, %21,3'ü Çocuk Mahkemesi'nde ve %14,8'i Çocuk Ağır Ceza Mahkemesi'nde görülmüştür. Buna göre davaların %60'ının ağır ceza mahkemelerinin ve %40'ının da asliye ceza ve sulh ceza mahkemelerinin kapsamına girdiği görülmektedir. Bu ayrımı belirleyen cezanın alt ve üst sınırıdır. İki yıla kadar (iki yıl dahil) hapis cezaları ve bunlara bağlı adli para cezaları ile bağımsız olarak hükmedilecek adli para cezalarına ve güvenlik tedbirlerine ilişkin hükümlerin uygulanması, sulh ceza mahkemelerinin görev alanı içindedir. Türk Ceza Kanunu'nda yer alan yağma, irtikap, resmi belgede sahtecilik, nitelikli dolandırıcılık, hileli iflas suçları ile ağırlaştırılmış müebbet hapis, müebbet hapis ve on yıldan fazla hapis cezalarını gerektiren suçlarla ilgili dava ve işlere bakmakla ağır ceza mahkemeleri görevlidir. Kanunların ayrıca görevli kıldığı haller saklı kalmak üzere, sulh ceza ve ağır ceza mahkemelerinin görevleri dışında kalan dava ve işlere asliye ceza mahkemelerince bakılır. Sanıkların çocuk olması durumunda ağır ceza mahkemesinin kapsamına giren davalar çocuk ağır ceza mahkemesinde, asliye ceza ve sulh ceza mahkemelerinin kapsamına giren davalar da çocuk mahkemesinde görülmüştür.

Açılan cinsel istismar konulu dosyaların yıllara göre dağılımlarında 2005 yılına ait dosyaların % 36,5'lik oranla diğer yıllara göre oldukça yüksek olduğu görülmektedir. %19,9'luk oranla 2006 yılı 2. sırada yer almaktadır. 2007, 2008 ve 2009 yıllarının oranları birbirine yakındır. Kocaeli Çocuk Mahkemesi 2005 yılında kurulmuştur. 2005 yılındaki yığılmanın, çocuk mahkemesinin kurulmasından önce çocuk sanıklar ile ilgili davaların görüldüğü sulh ceza, asliye ceza ve ağır ceza mahkemelerindeki dosya birikiminden ve çocuk mahkemesinin kurulmasıyla bu dosyaların çocuk mahkemesine devredilmesi ile

alakalı olduğu düşünülmektedir. Devir işlemlerinin etkisinin 2006 yılına da sarktığı ve sonraki yıllarda dosya sayılarının birbirine yakın seyrettiği görülmektedir.

Açılan davaların 66'sı (%13,4) nitelikli cinsel istismar, 59'u (%12,0) kişiyi hürriyetinden yoksun kılmak ve cinsel istismar, 50'si (%10,1) basit cinsel istismar olmak üzere en sık görülen cinsel istismar tipleri olduğu anlaşılmıştır. Açılan davaların %58,1'i cinsel istismar, %10,9'u ırza geçme, %6,9'u ırza tasaddi, %7,3'ü sarkıntılık, %3,8'i cinsel taciz ve %12,8'i kişiyi hürriyetinden yoksun kılma suçlarının kapsamına girmektedir. Bunların %21,3'ünde cinsel istismar ve kişiyi hürriyetinden yoksun kılma, %5,9'unda ırza geçme ve kişiyi hürriyetinden yoksun kılma suçları bir aradadır. Açılan davaların %10,3'ünde de hırsızlık, yağma, şantaj, tehdit, hakaret, yaralama gibi suçların cinsel istismar olayı ile bir arada görüldüğü tespit edilmiştir. Nitelikli cinsel istismarda olayın gerçekleşmesi esnasında kanunda belirtilen nitelikli hallerin varlığından bahsedilmektedir. Cinsel istismarın cebir, tehdit, hile veya iradeyi etkileyen başka bir nedene dayalı olarak gerçekleştirilmesi, vücuda organ veya sair bir cisim sokulması suretiyle gerçekleştirilmesi, üstsoy, ikinci veya üçüncü derecede kan hısmı, üvey baba, evlat edinen, vasi, eğitici, öğretici, bakıcı, sağlık hizmeti veren veya koruma ve gözetim yükümlülüğü bulunan diğer kişiler tarafından ya da hizmet ilişkisinin sağladığı nüfuz kötüye kullanılmak suretiyle gerçekleştirilmesi, yaralama, mağdurun beden veya ruh sağlığının bozulması, mağdurun bitkisel hayata girmesine veya ölümüne neden olması cinsel istismarın nitelikli halleridir. Bir kimseyi hukuka aykırı olarak bir yere gitmek veya bir yerde kalmak hürriyetinden yoksun bırakma durumunda kişiyi hürriyetinden yoksun kılma, mağdurun vaginasına ya da anüsüne saldırganın penisi, parmağı ya da bir objenin rızası olmadan (ya da rıza vermeye muktedir olmayan) tehditle ya da zorla sokulması durumunda ırza geçme, ırza geçme eyleminin gerçekleşmediği teşebbüs aşamasında kaldığı durumlarda da ırz ve namusa tasaddide bulunma suçundan bahsedilmektedir.

Cinsel istismar konulu davalarda olayın ortaya çıkması ve adliyeye yansması en fazla %40,8 oranı ile mağdurun olayı bir ebeveynine anlatması ile gerçekleşmiştir. Toplamda dosyaların %44,6'sında olay mağdurun bir yakınına anlatması ile ortaya çıkmış ve adliyeye yansmıştır. Bu olaylarda mağdurun kendi rızası ile olayı bir ebeveynine ya da bir yakınına anlatmasından ziyade bu kişilerin şüphesi üzerine olayı sorgulaması ve mağdurun bu şekilde olayı ebeveynine ya da yakınına aktarmasının daha etkili olduğu düşünülmektedir. Olayların 31,6'sı ailenin şikayeti ile, 11,7'si bir görgü tanığının ya da kolluk görevlisinin olayı görmesiyle, 6,7'si sağlık biriminin bildirmesiyle ortaya çıkmış ve

adliye yansımıştır. Mağdur ailesinin şikayette bulunduğu durumlarda mağdur çocukların eve gelmemesi, kaçırılması gibi durumlarda ailelerin güvenlik birimine olayı bildirmesi söz konusudur. Sadece % 4,9'unda mağdur kendisi şikayette bulunmuştur. Mağdurların çocuk olması, kendilerini güçsüz hissetmeleri, ne yapacaklarını ve gerekli mercilere nasıl baş vuracaklarını bilmemeleri, yaşadıkları olayın etkisiyle korku, endişe, suçluluk vb. duygular içerisinde olmaları vb. nedenler ile mağdurların çok küçük bir kısmının kendi şikayeti ile olayın ortaya çıktığı ve adli sisteme yansıdığı düşünülmektedir. Ayrıca olayların %37,9'unda sanık mağdurun sevgilisidir ve %54,6'sında mağdur sanıktan şikayetçi olmamıştır. Bu olaylarda olayın mağdurun şikayeti ile ortaya çıkmamasının sebebi olarak sanık ve mağdur arasındaki yakınlık ve mağdurun rıza durumu düşünülebilir. Pınarbaşı ve arkadaşları (2003) yaptıkları araştırmada olguların %60'ının olaydan sonra ailesi veya yakınları olayı fark ettiği için şikayette bulunduğunu bildirmektedir.

Cinsel istismar olayları %22,5'i sanığın evinde olmak üzere toplam %51,1'inde bir evde, %36'sında da boş bir arazi, kömürlük, apartman boşluğu, inşaat, stadyum, gar, yol vb. ıssız bir ortamda gerçekleşmiştir. Pınarbaşı ve arkadaşları (2003) yaptıkları çalışmada cinsel istismar olayının daha çok açık alan veya ıssız bir yerde gerçekleştiğini ifade etmişlerdir.

Cinsel istismar olaylarının yaşandığı sırada %22,1 oranında tehditte bulunulduğu, %15,6'sında şiddet kullanıldığı, yani mağdurun aynı zamanda fiziksel istismara da maruz kaldığı, %4,7'sinde silah kullanımının da olduğu görülmüştür. Olay sırasında şiddet kullanımının olup olmadığına dair veriler mağdurun dava sürecindeki beyanına dayalı olarak elde edilmiştir. Burada mağdurun şiddet kullanımı ile ilgili algısının fiziksel şiddet ile ilgili olduğu görülmektedir. Adli Tıp kurumu, diğer sağlık birimleri ve dosya içeriklerine göre mağdurların 480'i (%93,9) olay sırasında herhangi bir yara ya da darbe almamış olup 28'i (%5,5) basit ya da ağır derecede darbe almıştır. Ayrıca mağdurların 3'ü (%0,6) ölmüştür. Olay sırasında fiziksel şiddet kullanımının varlığı (%15,6) ile fiziksel yara ya da darbe almış olma (%5,5) oranı arasındaki farkta olayın gerçekleşmesi ile adliye yansımaları arasında geçen zamanda iyileşmenin gerçekleşmesinin, şiddet kullanımında iz bırakmayacak yöntemlerin seçilmesinin ve bazı olgular için de mağdurun olayın kendi isteği dışında gerçekleştiğini göstermeye çalışmasının etkili olduğu düşünülebilir. Karbeyaz ve ark. (2009) da yaptıkları çalışmada benzer şekilde %6,8 oranında mağdurun yara-darbe aldığını bildirmiştir. Mağdurun beden bütünlüğünün bozulup bozulmadığı adli tıp raporu ile değerlendirilmektedir. Ayrıca dosya içeriğinde bulunan diğer hastane raporları da bu yönde bilgi kaynağı olmaktadır. Olay sırasında

tehdit, şiddet ve silah kullanımının olup olmadığı mağdurun ifadeleri doğrultusunda değerlendirilmiştir.

Davaların %62,7'sinde cinsel istismar olayı bir kez, %37,3'ünde birden fazla yaşanmıştır. %89,9 olay sırasındaki sanık sayısı bir, %10,1'indeki sanık sayısı birden fazladır. %93,3'ünde tek mağdur varken, %6,3'ünde olay sırasında birden fazla mağdur bulunmaktadır. Büken ve ark. (2008) yaptıkları çalışmada mağdurların %47,2'sinin olayın bir kez yaşandığını ifade ettiğini bildirmiştir. Arslan ve ark. (2008)'nin çalışmasında olayların yaklaşık %3'ünde birden fazla sanık bulunmaktadır. Polat (2006) İngiltere'de kadın hastalarla yapılan bir çalışmada olayların %60'ında cinsel istismar olayının pek çok defa tekrarlandığını belirtmektedir. Birden fazla mağdurun bulunduğu olaylar sıklıkla kız mağdurların yaşının küçük olduğu, sanığın komşu ya da öğretmen olduğu, erkek mağdurlar için mağdurun yaşının küçük olduğu ve sanığın kendisinden yaşça büyük bir arkadaşı olduğu olaylardır. Olayın birden fazla yaşandığı durumlar ise sıklıkla sanık ve mağdurun sevgili ya da gayri resmi eş olduğu durumlardır. Ayrıca telefonla yapılan sarkıntılık olaylarının da sıklıkla birden fazla gerçekleştiği görülmüştür.

Olayların %85,8'inde mağdurlar tanıdıkları bir kişi tarafından cinsel istismara maruz bırakılırken yalnızca %13,8'inde yabancı biri tarafından cinsel istismara uğramışlardır. %37,9 olayda sanık mağdurun sevgilisi, %17,8'inde arkadaşı, %9,7'sinde gayri resmi eşi, %7,5'inde komşusu, %4,3'ünde bir tanıdığı, %2,6'sinde bir akrabası, %1,6'sında kardeşi, %1,2'sinde öz babası, %0,8'inde üvey babası, %1,2'sinde öğretmeni, %0,6'sında patronu ve %0,4'ünde annesidir. Bulgular literatür ile uyumludur. Cinsel istismar faillerinin çok büyük oranda yakınlarındaki tanıdıkları bir mağduru seçme ve önceden planlayarak eylemi gerçekleştirme eğiliminde oldukları düşünülebilir. Büken ve ark. (2008)'nin çalışmasında sanıkların %11,84'ü yabancı, %43,4'ü tanıdık, %13,2'si eski sevgili, %7,5'i baba ve %11,3'ü eş olmak üzere toplam %88,16'sı mağdur tarafından tanınan bir kimsedir. Yaptıkları çalışmaların sonuçlarına göre Kütük ve ark. (2008) sanıkların %79,1'inin, Pınarbaşı ve ark. (2003) %88'inin, Karbeyaz ve ark. (2009) %75'inin, Barutçu ve ark. (1999) %91,5'inin mağdurun tanıdığı bir kişi olduğunu belirtmişlerdir. Görpelioğlu (2008) faillerin %80 oranında mağdurun tanıdığı bir kişi olduğunu ifade etmektedir. Aynı şekilde Arslan ve ark. (2008), Taner ve Gökler (2004) faillerin çoğunun tanıdık olduğunu ifade etmişlerdir.

511 mağdurun 379'u (%74,2) Kocaeli doğumlu olup, 132'si (%25,8) farklı bir ilde doğmuştur. 192 sanığın 102'si (%53,1) Kocaeli doğumlu olup, 90'ı (%46,9) farklı bir ilde doğmuştur. Buna göre mağdurların %25,8'inde sanıkların da %53,1'inde geçmişlerinde göç

olgusu olduğundan bahsedilebilir. Çocuğun kendisi Kocaeli doğumlu olup doğumundan önce ailesi göç etmiş olanlarda eklendiğinde bu oranların daha da artacağı düşünülmektedir. Kocaeli ili sanayi bölgesi olması dolayısı ile oldukça fazla göç alan bir ildir. Göç edenlerin büyük kısmı çeşitli sanayi kollarında istihdam edilmektedir.

511 mağdurun %24,1'inin olay anında 12 yaşın altında, %32,3'ünün 12-15 yaş arasında ve %43,6'sının da 15-18 yaş arasında olduğu görülmüştür. Benzer bir şekilde Büken ve arkadaşlarının (2008) yaptığı çalışmada mağdurların %18,9'unun 11 yaş ve altında, %69,8'inin 11 yaştan büyük ve 18 yaş altında olduğu görülmektedir. Girardin ve ark. (2003) Amerika'da cinsel saldırıya en sık maruz kalanların 16-19 yaş grubu olduğunu ifade etmektedir. Araştırmamızdaki sanıkların %0,5'inin (1 sanık) olay anında 12 yaşın altında, %30,7'sinin 12-15 yaş arasında ve %68,8'inin de 15-18 yaş arasında olduğu görülmüştür. Benzer şekilde Güleç ve arkadaşları (2002) 1998 yılında cinsel suçlar ile güvenlik birimine getirilen sanık çocukların %1,8'i 12 yaşın altında, %24,0'ı 12-15 yaş arasında ve %74,2'si 16-18 yaş arasında olduğunu bildirmişlerdir. Bulgulara göre sıklıkla sanıkların yaşlarının mağdurdan daha büyük olduğu düşünülebilir. Ayrıca 522 yetişkin sanığın bulunduğu da göz önünde bulundurulmalıdır. Çocuklarda en çok cinsel istismara uğrayan ve en çok cinsel istismar suçuna karışan yaş grubu 15-18 yaş grubudur.

Mağdurların 97'si (%19,0) erkek ve 414'ü (%81,0) kız çocuktur. Araştırmaya dahil edilen sanıkların 192'si (%100,0) de erkek çocuktur. Bulgular literatür ile uyumludur. Kütük ve ark. (2008), Karbeyaz ve ark. (2009) çalışmalarında mağdurların büyük çoğunluğunun kız olduğunu, Arslan ve ark. (2008) araştırmalarına dahil edilen mağdurların %78,34'ünün, Büken ve ark. (2008) %83,1'inin kadın olduğunu ifade etmişlerdir. Taner ve Gökler (2004) cinsel istismara kadınların daha fazla maruz kaldığını, Görpelioğlu (2008) ve Shaw (2004) kadınlarda cinsel istismara maruz kalmanın 3 kat daha fazla olduğunu, Girardin ve ark. (2003) da yaklaşık 2 kat daha fazla olduğunu ifade etmişlerdir. Sadece Isır ve ark. (2008) yaptıkları çalışmada mağdurlar açısından kız çocukları fazla olmakla birlikte kız ve erkek oranlarını birbirine yakın bulmuştur. Yaptıkları çalışmalarda Arslan ve ark. (2008) ile Büken ve ark. (2008) failleri tamamının erkek olduğunu ifade etmişlerdir. Görpelioğlu (2008) faillerin %96 oranında erkek olduğunu bildirmiştir. Adalet Bakanlığının 2008 yılı istatistiklerine göre de cinsel dokunulmazlığa karşı işlenen suçlar ile ilgili olarak görülen davalarda sanıkların %95,21'i erkektir.

Mağdurların 448'i (%87,7) olay zamanında ailesi ile birlikte yaşarken, 48'i (%9,4) gayri resmi eşi ile birlikte ve 15'i (%2,9) de yurttan yaşamaktadır. Sanıkların %82,8'i olay zamanında ailesi ile birlikte yaşarken, %12,0'ı gayri resmi eşi ile birlikte, %4,2'si yurttan,

%0,5'i bir akrabası ile ve %0,5'i de tek ya da bir arkadaşı ile yaşamaktadır. Her iki grubun da olay zamanında çok büyük oranda ailesi ile birlikte yaşadığı görülmüştür. Olayların sadece 1,6'sında (8) dava konusu resmi nikah olmaksızın dini nikah kıymaktır. Ancak olayların 9,7'sinde (48) sanık ve mağdurun gayri resmi olarak evli oldukları ve birlikte yaşadıkları görülmüştür. Bunun nedeni bu olayların dava açıldığı sırada kaçırma vb. bir nedenle ailenin şikayeti üzerine davanın açılması, ya da sağlık biriminde cinsel istismar olayının tespit edilmesi ve bildirimde bulunulması, gayri resmi evliliğin dava sürecinde ortaya çıkmasıdır. Resmi nikah olmaksızın dini nikah yapmak Türk Ceza Kanunu ve Medeni Kanun hükümlerince suç sayılmaktadır. Araştırmada gayri resmi olarak evlilerde sıklıkla mağdurun yaşının küçük olduğu ve resmi olarak evlenmesinin mümkün olmadığı, yine sanığın yaşının küçüklüğü nedeni ile evlenmelerinin mümkün olmadığı, ayrıca az sayıda olmakla birlikte sanığın resmi olarak zaten evli olduğu olayların bulunduğu görülmüştür.

511 mağdurun 10'unun (%2,0) 2005-2009 yılları arasında Kocaeli Adliyesi'ne yansımış cinsel istismar konulu başka dosyası vardır. 192 sanığın 4'ünün (%2,1) adalet sistemine yansımış cinsel istismar konulu başka dosyası vardır. Sanıklardan 12'sinin (%6,3) adalet sistemine yansımış cinsel istismardan başka konulu dosyası vardır. Arslan ve ark. (2008) yaptıkları çalışmada sanıkların %10'unun daha önceden sabıkalı olduğunu belirtmişlerdir. Güleç ve arkadaşlarının (2002) T.C. Başbakanlık Devlet İstatistik Enstitüsü'nün 1998 yılına ait güvenlik birimine gelen çocuk ve gençlerle ilgili istatistiklerini değerlendirerek yaptıkları çalışmada sanıkların %11,4'ünün daha önce de güvenlik birimine getirildiği belirtilmektedir (n=1570).

Sanıkların %7,8'inin (15) ailesinde suça karışmış birinin olduğu, %92,2'sinde suça karışmış birinin olmadığı görülmüştür. Suça karışan aile bireylerinin 8 tanesi hırsızlık-dolandırıcılık, 3 tanesi cinsel istismar-taciz, 3 tanesi yaralama ve 1 tanesi de cinayet suçuna karışmıştır.

Mağdurların tamamının (%100,0) herhangi bir fiziksel engeli bulunmamaktadır. 12 (%2,3) mağdurda zihinsel yetersizlik olduğu, 9'unda (%1,8) olay öncesinde psikiyatrik bir rahatsızlık olduğu görülmektedir. Sanıkların tamamının (%100,0) herhangi bir fiziksel engeli bulunmamaktadır. 7 (%3,6) sanıkta zihinsel yetersizlik olduğu, 2'sinde (%1,0) olay öncesinde psikiyatrik bir rahatsızlık olduğu bulunmuştur. Isır ve ark. (2008) yaptıkları çalışmada sanıkların %40,8'inde psikiyatrik bir bozukluk olduğunu, %15,5'inde mental gerilik olduğunu belirlemişlerdir. Bu husustaki bilgiler öncelikle adli tıp kurumundan alınan raporlar olmak üzere dosya içeriğinde bulunan sosyal inceleme raporları ve ifadeler

doğrultusunda edinilmiştir.

Mağdurların 232'si (%45,4) dava sürecinde sanıktan şikayetçi olurken 279'u (%54,6) sanıktan şikayetçi olmadığını belirtmiştir. Sanık hakkında şikayetçi olmayan mağdurların büyük bölümünde olay mağdurun rızası dahilinde gerçekleşmiştir. Sanık mağdurun sevgilisi ya da gayriresmi eşidir. Bazı olgularda olay sonrası resmi nikah da gerçekleşmiştir. Ancak şikayetçi olmama oranının bu kadar yüksek olmasında mağdur ve ailelerinin olayın büyümesini ve duyulmasını istememelerinin, dava sürecinde adliye ve diğer resmi kurumlara gelip gitmekten yorulmalarının ve yıpranmalarının, kültürel ve ahlaki nedenler ile karşı taraf ile uzlaşmış olmalarının vb. etkenlerle bu süreci bir an önce bitirmek istemelerinin etkisinin de büyük olduğu düşünülebilir.

192 sanıktan 8'i (%4,2) üzerine atılı suçu işlediğini kabul etmiş, 133'ü (%69,3) kabul etmemiştir. 51 (%26,6) sanık ise olayın mağdurun rızası dahilinde gerçekleştiğini ifade etmiştir. Üzerine atılı suçu kabul eden sanıkların büyük bölümü olayın mağdurun da rızası dahilinde gerçekleştiğini söylemektedir. Kabul eden sanıklar arasında gayri resmi olarak evli olanlar ve mağdur ile sevgili olanların çoğunlukta olduğu düşünülmektedir. Sanıkların %46,9'u hakkında cezaya hükmedilmiş olduğu, yani suçunun sabit görüldüğü, ayrıca %16,7'si hakkında olayın şikayete bağlı suç olması ve şikayetin olmaması nedeni ile davanın düşürülmesine karar verilmiş olduğu, ancak sanıkların %69,3'ünün üzerine atılı suçu kabul etmediği görülmektedir. Bu durumda sanığın cezadan kaçmak için bu şekilde ifade verdiği düşünülmektedir.

Adli Tıp Kurumu ve diğer sağlık birimlerince verilen raporlar dahilinde mağdurların %39,9'in cinsel istismar olayına dair fiziksel bulgu tespit edilmiş, %60,1'inde cinsel istismar olayının gerçekleştiğine dair fiziksel bir bulgunun olmadığı belirtilmiştir. Mağdurun sanık tarafından tehdit ediliyor olması, kandırılması, evlilik vaadi ile oyalanması, mağdurun utanç ve suçluluk duyguları, korkuyor olması, zarar göreceğini düşünmesi, ailesi ve çevresinin tepkilerinden endişelenmesi, ailenin olayın gizli kalmasını istemesi gibi nedenlerle cinsel istismar olayının gerçekleşmesinden çok sonra olay adli mercilere bildirilmekte, bu da olayın fiziksel bulgularının zaman içerisinde kaybolmasına neden olmaktadır. Özellikle anüste, cinsel eylem sonucu oluşan yüzeysel lezyonlar hızla iyileşebilmekte, bulgular kısa sürede kaybolmakta ve geçen zaman içinde livata eylemi için tanı koydurucu olabilecek bulguları saptamak zorlaşmaktadır. Saldırgan sadece cinsel açıdan zevk alacağı ancak fiziksel olarak hasar bırakmayacağı bir yöntem seçmiş, kayganlaştırıcı bir madde kullanmış olabilir. Olay sanığın ya da mağdurun korkması gibi bir nedenle teşebbüs aşamasında kalmış olabilir. Bu gibi nedenler ile tıbbi muayenede

olayın fiziksel bulgularına ulaşamayabilir. Ancak fiziksel bulgunun olmaması yukarıdaki nedenler ile eylemin gerçekleşmediği anlamına gelmemeli ve mağdurun anlatımları, psikiyatrik değerlendirme vb. çok yönlü bir araştırma gerçekleştirilmelidir. Araştırmada mağdurların %60,1'inde cinsel istismar olayının fiziksel bulgularına rastlanmamasında yukarıdaki nedenler ile bulguların iyileşmiş, kaybolmuş olmasının yanında, teşebbüs aşamasında kalmış olması, olayların bir kısmının sarkıntılık, taciz ve kişiyi hürriyetinden yoksun bırakma boyutunda olmasının etkili olduğu düşünülmektedir. Yaptıkları çalışmaların sonuçlarına göre Karbeyaz ve ark. (2009) %55, Pınarbaşı ve ark. (2003) %60 oranında mağdurda olaya dair fiziksel bulgu olduğunu ifade etmişlerdir.

Adli Tıp kurumunca verilen raporlarda mağdurların yalnızca %6,3'ünün olay sonrasında psikolojisinin bozulduğu, %93,7'sinin olayla ilgili herhangi bir psikolojik etkilenmeye maruz kalmadığı belirtilmiştir. Yaygın görüş özellikle çocuklarda cinsel istismar yaşantısı sonrasında psikolojik olarak yaralanmamanın mümkün olmadığı, olayın kısa ve uzun dönemde muhakkak psikolojik hasar bırakacağı yönündedir. Ayrıca çocukların stres tepkileri yetişkinlerden farklı olmaktadır. Ancak mağdurun olaydan psikolojik olarak hasar görmüş olması sanığın alacağı cezayı büyük oranda artıracığından dolayı bu konuya ilişkin rapor verilirken çok ihtiyatlı davranılmakta ve çoğu zaman cinsel istismar olayının ciddiyeti göz ardı edilerek çok somut deliller olmadıkça mağdurun psikolojisinin bozulduğu yönünde rapor verilmemektedir.

Adli Tıp Kurumu'nca verilen "Farik ve Mümeyyizlik" raporlarına göre sanıkların %95,8'i olayın hukuki anlam ve sonuçlarını kavrayabilecek durumda iken %4,2'si değildir. Burada da sanıkların yalnızca %4,2'sinin olayın hukuki anlam ve sonuçlarını kavrayabilecek durumda olmadığı belirtilmesinde, farik ve mümeyyizlik raporlarının düzenlenmesinde çocuk sanıklar için içinde buldukları yaş döneminin özelliklerinin, hiperaktivite ya da kişilik bozukluğu olup olmasının zaman zaman göz ardı edilmesinin etkili olduğu düşünülmektedir.

Sanıkların %51,8'i ilköğretim ve altında eğitim düzeyine sahiptir ve eğitimine devam etmemektedir. %2,1'i de çıraklık eğitimine devam etmektedir. Sanıkların annelerinin %6,2'si, babalarının ise %14,1'i lise ve üzeri eğitim seviyesine sahiptir. Sanıkların ve ebeveynlerinin büyük oranda düşük eğitim seviyesine sahip olduğu görülmektedir. Bu durumun çocuğun suça sürüklenmesindeki risk etmenlerinden biri olduğu düşünülebilir.

Sanıkların %42,7'sinin çalıştığı ve %57,3'ünün çalışmadığı görülmüştür. Çalışan sanıkların tamamına yakını (%91,5) işçi, pazarcı, garson, hurdacı vb. vasıfsız ve düşük gelirli işlerde çalışmaktadır. %8,5'i kendisine ait iş yerinde çalışmaktadır. Çalışan

sanıkların %70,73'ü 500,00 TL.'nin altında, %29,27'si 500,00 TL. ve üzerinde aylık gelire sahiptir. %20,8'inin herhangi bir sağlık güvencesi bulunmamaktadır ya da sağlık güvencesinin ne olduğunu bilmemektedir. %41,6'sının sağlık güvencesi yeşilkart ya da Bağ-Kur'dur. Sanıkların ailelerinin toplam gelirleri %32,8'inde 1000,00 TL.'nin altındadır. %37,5'inde 1000,00 TL. ve üzerinden 1500,00 TL.'ye kadardır. TÜİK'in (Türkiye İstatistik Kurumu) 2005 yılına ait verilerine göre ülkemizde hane başına düşen aylık gelir 1.214 TL. civarındadır (Yükseler ve Türkan 2007, s.15).

Sanıkların %2,6'sı tek çocuk iken %21,4'ünün 1, %35,4'ünün 2, %40,6'sının 3 daha fazla kardeşi olduğu görülmüştür. Sanıkların %94,3'ünün anne ve babasının sağ olduğu, %5,8'inin ebeveynlerinden birinin vefat ettiği, %87,5'inin anne ve babasının birlikte yaşadığı, %6,8'inin anne ve babasının boşanmış olduğu ya da ayrı yaşadığı ve %5,7'sinin anne ve babasının birinin vefatı nedeni ile ayrı oldukları bilgilerine ulaşılmıştır.

Sanıkların yerleşim yerlerine ilişkin bulgular Kocaeli İlinin genel olarak yerleşim yerlerine göre dağılımı ile uyumludur. Ayrıca sanıkların anne ve babalarının eğitim durumunun da Türkiye geneli ile benzer olduğu görülmüştür.

Sosyal inceleme raporlarından elde edilen bilgilere göre sanıkların %7,8'i uyuşturucu-uyarıcı madde, %24,5'i alkol, %53,1'i sigara kullandığını belirtmiştir. Özellikle madde ve alkol kullanımı açısından oranın daha yüksek olma ihtimali vardır. Zira bu konudaki veriler sanıkların kendisi ile görüşülerek hazırlanmış olan sosyal inceleme raporlarından elde edilmiştir. Sanıkların madde ve alkol kullanımı ile ilgili bilgileri gizli tutma eğiliminde oldukları düşünülmektedir. Isır ve ark. (2008)'nin çalışmasına göre saldırganların %2,9'unda madde kullanımı mevcuttur.

Mahkemece sanıkların %19,8'i hakkında beraat, %1,0'ı hakkında cezaya yer olmadığına karar verilmiştir. %20,3'ü hapis cezası olmak üzere, %46,9'una ceza verilmiş, bu cezaların %17,7'si ertelenmiş, geri bırakılmış yada evlenme ile tecil edilmiştir. %16,7'si hakkında davanın düşürülmesi yönünde karar çıkmıştır. %1,0'ı hakkında dosyasının ortadan kaldırılmasına karar verilmiştir. Davanın düşürülmesine karar verilen davaların şikayete bağlı suçların kapsamına girdiği ve şikayetin olmaması nedeni ile davanın düşürüldüğü göz önünde bulundurulursa sanıkların %63,6'sının cinsel istismara yönelik olayı gerçekleştirdiği kabul edilebilir. Beraat kararları arasında olayın fiziksel bulgularının olmayışı ve yeterli delil elde edilememesi nedeniyle bu kararın verildiği olaylar da olabileceği ihtimali ile bu oranın daha yüksek olabileceği düşünülebilir. Arslan ve ark. (2008) yaptıkları çalışmada sanıkların %33,3'ünün ceza aldığını belirtmişlerdir. Adalet Bakanlığı'nın 2008 yılına ait istatistiklerine göre de 2008 yılında görülen ve karara

bağlanan cinsel dokunulmazlığa karşı suçlar dahilinde davaların %40,6'sında mahkumiyet, %20,7'sinde beraat ve %38,7'sinde diğer kararlar alınmıştır. Çalışmamızda sanıklar hakkında verilen kararların oranları ile Adalet Bakanlığı'nın 2008 yılına ait oranlarının benzer olduğu görülmektedir.

Ayrıca mahkemece sanıkların %19,8'i hakkında denetim kararı, %3,1'i hakkında da Çocuk Koruma Kanunu'nun 5. maddesinde yer alan koruyucu ve destekleyici tedbirlerden birine hükmedilmiştir. Sanıkların %62,5'i için herhangi bir tedbire hükmedilmemiştir. Sanıkların %14,6'sı hakkında yürütülen dava devam etmektedir ve herhangi bir karar çıkmamıştır.

Tüm mahkemelerde yetişkin mağdur ve sanığın bulunduğu 193 cinsel istismar konulu dava daha vardır. Toplamda 686 tane cinsel istismar konulu dava görülmüştür. Bu davalarda toplam 735 mağdurun ve 714 sanığın bulunduğu görülmüştür. Sanıkların 522 tanesi yetişkin 192 tanesi çocuktur. Yetişkin sanıkların 8'i kadın 514'ü erkektir. Mağdurların 511'i (%69,53) çocuk, 224'ü (%30,47) yetişkindir. Yetişkin mağdurların 2 tanesi erkektir. Mağdurların büyük çoğunluğunun çocuk, sanıkların da ağırlıklı olarak yetişkin olmasında çocukların kendilerinden yaşça daha büyük kimseler ve yetişkinler tarafından kolay kandırılabilir olmalarının, korkutma, tehdit ya da şiddet ile daha kolay baskı altında tutulabilir ve kontrol edilebilir olmasının etkili olduğu düşünülmektedir. Ayrıca çocuğa yönelik cinsel eylemlerin kültürel ve ahlaki nedenler ile daha kabul edilemez olduğu ve bu nedenle adli sisteme yansıdığı düşünülebilir. Suça sürüklenen çocukların tamamı ve yetişkin sanıkların tamamına yakınının erkek olması, çocuk ve yetişkin mağdurların büyük bölümünün de kadın olması literatür ile uyumludur. Bizim çalışmamızda toplam mağdur sayısına baktığımızda çocuk mağdurların oranının %69,5, yetişkin mağdurların oranının %30,47 olduğunu görüyoruz. Buna karşılık Isır ve ark. (2008) ile Karbeyaz ve ark. (2009)'nın çalışmalarında yetişkin ve çocuk mağdurların oranları birbirine yakındır. Dirlik ve ark. (2002) saldırganların büyük bölümünün 21-25 yaş arasında olduğunu belirtmektedirler.

7. SONUÇ VE ÖNERİLER

Araştırmanın bulgularına göre cinsel istismar mağdurlarının büyük bölümünü çocuklar, sanıkların ise yetişkinler oluşturmaktadır. Çocuk mağdurların büyük bölümü kız, suça sürüklenen çocukların tamamı, yetişkin sanıkların ise tamamına yakını erkektir. Daha kolay etkilenebilir olması ve kontrol altına alınabilir olması dolayısı ile mağdur olarak çocukların seçildiği düşünülmektedir. Olayların çok az bir kısmı mağdurun kendi şikayeti ile adliyeye yansımaktadır. Olaylar büyük oranında tekrarlayıcı niteliktedir. Cinsel istismar olayı çok büyük bir oranda mağdurun tanıdığı bir kişi tarafından gerçekleştirilmektedir.

Sanıkların ve ailelerinin eğitim seviyelerinin düşük olduğu görülmüştür. Sanık çocukların ve ailelerinin eğitim seviyelerinin düşük olması, yaşanan sosyo-kültürel ortamın çocuğun suça sürüklenmesinde önemli risk faktörleri olduğu düşünülmektedir. Sanıkların büyük kısmı düşük bir gelir ile vasıfsız bir işte çalışmaktadır.

Ayrıca mağdur çocukların neredeyse tamamı tanıdıkları bir kişi tarafından cinsel istismara maruz bırakılmıştır ve mağdurların çoğu sanıktan şikayetçi olmamıştır. Bu konularda mağdur çocuklara gereken destek sistemlerinin ve eğitimlerin geliştirilmesi cinsel istismarın önlenmesinde etkili olacağı düşünülmektedir. Sanık çocukların tamamı erkek çocuklardır. Bu durumda yaşanan ataerkil aile ve sosyal ortamın etkili olduğu düşünülmektedir.

Adli süreçte delillerin daha etkin ve hızlı bir biçimde toplanması ve mağdur ve sanık çocukların daha az örseleyici bir süreçte yargılama sürecine katılmalarını sağlamak için çalışmalar yapılması gerektiği düşünülmektedir.

Cinsel istismar çocuk ve aile için oldukça yıkıcı ve yaralayıcı, toplum açısından da tehlikeli bir durumdur. Cinsel istismara maruz kalmanın kısa ve uzun vadede muhakkak psikolojik yaralanmaya neden olacağının göz önünde bulundurulması ve toplumun sağlığı ve geleceği için cinsel istismarı önleyici çalışmaların yapılması gerekmektedir. Cinsel istismarı önlemek için öncelikle oluşmasını önlemek gerekmektedir. Bu amaçla çocuklar için eğitim programları oluşturulmalı, çocuklar cinsel istismar ve risk durumları ile ilgili olarak ve nasıl tepki verecekleri konusunda bilgilendirilmelidirler. Bilgilenmek, bilgilendirmek, cinsel istismar konusunda bir bilinç yaratmak, farkındalık geliştirmek cinsel istismarın önlenmesinde büyük katkı sağlayacaktır.

KAYNAKÇA

T.C. Adalet Bakanlığı Adli Sicil ve İstatistik Genel Müdürlüğü Resmi Web Sitesi, http://www.adlisicil.adalet.gov.tr/istatistik_2008/ist_tab.htm (Ulaşım: 05 Temmuz 2010).

Adli Yargı İlk Derece Mahkemeleri ile Bölge Adliye Mahkemelerinin Kuruluş, Görev ve Yetkileri Hakkında Kanun (Kanun Numarası: 5235) T.C. Resmi Gazetesi, 26.09.2004, No: 25606.

Arslan M. M., Kar H., Akçan R., Çekin N. (2008) Hatay Ağır Ceza Mahkemesinde Karara Bağlanan Cinsel Suçların Analizi. Adli Bilimler Dergisi, 7(2):35-39.

Aydın, M. (2008) İstismara Uğramış Çocuğun Korunmasında Hakimin Rolü. 2. Uluslar Arası Katılımlı Çocuk İstismarını ve İhmalini Önleme Sempozyumu, 08-10 Mayıs 2008 Ankara. Gazi Üniversitesi Tıp Fakültesi: 13-19.

Barutçu N., Yavuz M. F., Çetin G. (1999) Cinsel Saldırı Sonrası Mağdurun Karşılaştığı Sorunlar. Adli Tıp Bülteni, 4(2): 41-53.

Bolaç Ş. (2004) Çocuk Muhakemeleri Kanunu'ndaki Sosyal İnceleme Raporları (SİR) ve Uygulaması. Mağdur Çocukların Hukusal Konumu, Çocuk Hakları Merkezi Mesleki Eğitim Semineri Çalışma Notları, İstanbul Barosu Yayınları, İstanbul.

Bozbeyoğlu A. Ç. Katkıda Bulunanlar; Koyuncu E., Sezgin A. U., Kardam F., Sungur A. (2009) Türkiye'de Ensest Sorununu Anlamak, Özet Rapor, Ankara.

Burgess A. W., Hartman C.R., Clements P. T. (1995) Biology of Memory and Childhood Trauma. Journal of Psychosocial Nursing and Mental Health Services, 33(3).

Büken B., Büken E., Erkol Z. (2008) 2000-2005 Yılları Arasında Düzce Tıp Fakültesi Adli Tıp Anabilim Dalına Başvuran Cinsel Saldırı Olgularının Muayene Süreçlerinin Değerlendirilmesi, Adli Bilimler Dergisi, 7(1):19-30.

Cantürk G. (2005) Çocuk Suçluluğunda Adli Psikiyatrik Değerlendirme. 14 (2):31.

Carlstedt A., Forsman A., Soderstrom H., (2001) Sexual Child Abuse in a Defined Swedish Area 1993-97: A Population-Based Survey. Archives of Sexual Behavior, 30(5).

Çocuk Koruma Kanunu (Kanun Numarası: 5395) T.C. Resmi Gazetesi, 15.07.2005, No: 25876.

Çokgezen M., Terzi N. (2008) Türkiye'de Devletin Eğitime Müdahalesinin Yeterli Gerekçesi Var Mı. Liberal Düşünce, 49:9-10.

Demirel B. (2006) Cinsel İstismar. Çocuk İstismarı ve İhmaline Multidisipliner Yaklaşım, Ankara Üniversitesi Basımevi, Ankara.

Diñçmen K. (1984) Adli Psikiyatri. Birlik Yayınları, İstanbul, 16-27, 87-92.

Dirlik M., Özkök M. S., Katkıcı U., Erel Ö. (2002) Aydın'da Cinsel Suç ve Suçluların Profili, Adli Tıp Bülteni, 7(3):97-103.

Erdoğan A. (2009) Pedofili Profili: Türkiye'deki Cinsel İstismarcıların Özellikleri Diğer Ülkelerden Farkımız Var Mı? Türkiyede Çocuk Ergenlerin Cinsel İstismarı:Diğer Ülkelerden Farklılıklarımız, Benzerliklerimiz, 45. Ulusal Psikiyatri Kongresi Geçmişten Geleceğe Teşhisten Tedaviye. Konferans, Panel, Kurs ve Çalışma Grubu Özetleri, 20-24 Ekim 2009, Ankara. Türkiye Psikiyatri Derneği, <http://www.psikiyatri.org.tr>.

Fergusson D. M., Horwood L. J., Lynskey M. T. (1997) Childhood Sexual Abuse, Adolescent Sexual Behaviors and Sexual Revictimization. Child Abuse Neglect, 21:789-803.

Garipoğlu N. (2001) Türkiye’de Göç Alan İllere Yönelen Nüfusun Eğitim Durumu. Marmara Coğrafya Dergisi, 3(2):76-78.

Girardin B, Faugno D, Howitt J. (2003) Adult Sexual Assault: Practical Managment. Forensic Medicine Clinical and Pathological Aspects, GMM Publishing, San Francisco, London, 409- 451.

Görpeliolu, S. (2008) Birinci Basamak Hekimliği ve Cinsel İstismar. 2. Uluslar arası Katılımlı Çocuk İstismarını ve İhmalini Önleme Sempozyumu, 08-10 Mayıs 2008 Ankara, Gazi Üniversitesi Tıp Fakültesi.

Güleç G., Yenilmez Ç., Günay Y., Seber G. (2002) Çocuk Suçluluğunda Sosyodemografik Özellikler. 1. Ulusal Çocuk ve Suç: Nedenler ve Önleme Çalışmaları Sempozyumu, Bildiriler, 29-30 Mart 2001, Ankara, AÜ ATAUM, Tisamat Basım Sanayi.

Hedin L. W. (2000) Physical and Sexual Abuse Against Women and Children. Curr Opin Obstet Gynecol, 12:349-55.

Isır, A. B., Büyükçelik A., Özdil, S., Coşkun, A. (2008) Gaziantep Üniversitesi Tıp Fakültesi Adli Tıp Ana Bilim Dalına Yansıyan Cinsel İstismar Olgularında Çocuk İstismarı ve Mental Retardasyonun Değerlendirilmesi. 2. Uluslar Arası Katılımlı Çocuk İstismarını ve İhmalini Önleme Sempozyumu, 08-10 Mayıs 2008 Ankara, Gazi Üniversitesi Tıp Fakültesi, s.102.

İşeri E. (2009) Ruh Sağlığını Bozmadan Çocuğun Cinsel İstismarı Mümkün Mü? Cinsel İstismarın Psikiyatrik İzdüşümleri. Türkiyede Çocuk Ergenlerin Cinsel İstismarı:Diğer Ülkelerden Farklılıklarımız, Benzerliklerimiz, 45. Ulusal Psikiyatri Kongresi Geçmişten Geleceğe Teşhisten Tedaviye, Konferans, Panel, Kurs ve Çalışma Grubu Özetleri, 20-24 Ekim 2009, Ankara. Türkiye Psikiyatri Derneği, <http://www.psikiyatri.org.tr>.

Kara B., Biçer Ü., Gökalp A. S. (2004) Çocuk İstismarı. Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Dergisi, Derleme, 47(2):140-151.

Karbeyaz K., Gündüz T., Balcı Y., Akkaya H. (2009) Yeni Türk Ceza Kanunu Sonrası Değerlendirilen Cinsel Suç Olguları; Eskişehir Deneyimi. Türkiye Klinikleri Journal of Forensic Medicine, 6(1):1-8.

Kocaeli Büyükşehir Belediyesi Resmi Web Sitesi, <http://www.kocaeli.bel.tr/Section.aspx?CategoryID=1683> (Ulaşım: 20 Eylül 2010).

Kök A. N. (2006) Çocuğun Cinsel İstismarında Adli Tıp Uygulamaları. Erciyes Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, 10(3-4):3-13.

Kütük Ö., Çelenk, S., Toros F. (2008) Cinsel İstismara Uğramış Çocukların Biyopsikososyal Özellikleri. 2. Uluslar Arası Katılımlı Çocuk İstismarını ve İhmalini Önleme Sempozyumu, 08-10 Mayıs 2008 Ankara, Gazi Üniversitesi Tıp Fakültesi.

Livingston R. (1987) Sexually and Physically Abused Children. J Am Acad Child Adolesc Psychiatry, 26: 413-5.

Maker A. H., Kimmelmeier M., Peterson C. (2001) Child Sexual Abuse, Peer Sexual Abuse, and Sexual Assault in Adulthood: A Multi-Risk Model of Revictimization. Journal of Traumatic Stress, 14(2);351-368.

Pelcovitz D., Kaplan S., Goldenberg B. (1994) Post-traumatic Stress Disorder in Physically Abused Adolescents. J Am Acad Child Adolesc Psychiatry, 33:305-12.

Pınarbaşı R. D. T., Özkök M. S., Katkıcı U., Erel Ö., Dirlik M. (2003) Aydın’da Erkeklerde Cinsel İstismar. Adli Tıp Bülteni, 8(2):41-47.

Polat, O. (2006) Ensest, Aile İçi Cinsel Tecavüz. Noktakitap, İstanbul, 27-29, 87-88.

Salaçin S, Çekin N., Özdemir M. H., Gülmen M. K., Alper B. (1995) Ahlaka Aykırı Davranışlarla İlgili

Yasalarda Cinsiyet, Bir Anket Çalışması. 8. Ulusal Adli Tıp Günleri Poster Sunuları Kitabı, 73-78.

Sezgin U. (2003) Travma Yaşantısı Olan Kadınlarda Grup Psikoterapisinin Etkinliği (Güneydoğu Anadolu Bölgesi'nde Yürütülen Bir Plot Çalışma) Nöropsikiyatri Arşivi, 4(2-3):56.

Shaw J. A. (2004) The Legacy of Child Sexual Abuse, A Paradoxical Response to Trauma. Psychiatry, 67(3):217.

Soysal Z, Eke S. M. (1999) Adli Tıp. Ed: Soysal Z, Çakalır C., İstanbul Üniversitesi Cerrahpaşa Tıp Fakültesi Yayınları. Rektörlük no: 4165. Fakülte No: 224, İstanbul, 3:1167-1244.

Tackett K. K. (2002) The Health Effects of Child Abuse: Four Pathways by Which Abuse Can Influence Health. Child Abuse Neglect, 26:715-29.

Taner Y., Gökler B. (2004) Çocuk İstismarı ve İhmali: Psikiyatrik Yönleri. Derleme, Hacettepe Tıp Dergisi, 35(2):82-86.

Topçu S. (1997) Çocuk ve Gençlerin Cinsel İstismarı Ensest ve Pedofili. Doruk Yayıncılık, Ankara.

Türk Ceza Kanunu (Kanun Numarası: 5237) T.C. Resmi Gazetesi, 12.10.2004, No: 25611.

Weiss E. L., Longhurst J. G., Mazure C. M. (1999) Childhood Sexual Abuse As A Risk Factor For Depression in Women: Psychosocial and Neurobiological Correlates. Am J Psychiatry, 156:816-28.

Yates A. (1997) Sexual Abuse of Children. In: Wiener JM, ed. Textbook of Child Adolescent Psychiatry. 2nd ed. Washington: American Psychiatric Press, 699-709.

Yelesdağ H. (2006) Ceza Hukukunda Çocuk Kavramı ve Cezai Sorumluluğun Belirlenmesindeki Kriterler. Yüksek Lisans Tezi, Marmara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Kamu Hukuku Anabilim Dalı Hukuk Bilim Dalı.

Yükseler Z., Türkan E. (2007) Türkiye'de Hane Halkı: İş Gücü, Gelir, Harcama ve Yoksulluk Açısından Analizi. Türkiye Ekonomi Kurumu, Tartışma Metni 2007/4, <http://www.tek.org.tr> (Ulaşım: 20 Eylül 2010).

ÖZGEÇMİŞ

1. Bireysel Bilgiler

Adı Soyadı: Melek İNAN

Doğum Yeri ve Tarihi: Sandıklı (Afyon), 14.02.1980

Uyruğu: T.C.

Medeni Durumu: Bekar

Çalıştığı Kurum: T.C. Kocaeli Adliyesi Çocuk Mahkemesi

İletişim Adresi ve Telefonu: Cumhuriyet Mahallesi Karayolu Sokak Sefa Apartmanı

B Blok D:2 İzmit / KOCAELİ

Tel: 0 505 688 22 31

2. Eğitimi:

1998-2003 İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Psikoloji Bölümü

1994–1998 İzmit Lisesi (Yabancı Dil Ağırlıklı)

Yabancı Dili: İngilizce

3. Unvanları

Psikolog

4. Mesleki Deneyimi

Ağustos 2003-Ağustos 2004

Özel Yankım Özel Eğitim Kursu

Ocak 2005-

T.C. Kocaeli Adliyesi Çocuk Mahkemesi

Şubat 2008-

Özel Duygum Özel Eğitim Merkezi (Yarı zamanlı)

EK-1 . Bilgi Formu

2005-2009 YILLARINDA KOCAELİ ADLİYESİNDE GÖRÜLEN CİNSEL İSTİSMAR KONULU DAVALARDA SANIK VE MAĞDUR ÇOCUKLARIN SOSYO DEMOGRAFİK ÖZELLİKLERİ VE SUÇUN NİTELİĞİ

BİLGİ FORMU

MAHKEMEYE AİT BİLGİLER

Form Numarası:

Dosyanın Görüldüğü Mahkeme:

Dosya Numarası:

Karar Numarası:

Olay Tarihi:

Dosya Konusu (Cinsel İstismarın Türü):

Kanun Maddesi:

MAĞDUR'UN:

MAĞDUR 1

MAĞDUR 2

Adı-Sovadı:

Doğum Yeri:

Doğum Tarihi:

Yaş (Olay Anında):

Cinsiyet:

Eğitim Durumu:

Yerleşim Yeri (İlçe ya da Mahalle):

Yerleşim Yeri (Kiminle Yaşadığı):

Kardeş Sayısı:

Çalışıyor Mu-Çalışıyorsa Mesleği:

Çalışıyorsa Gelir Durumu:

Sağlık Güvencesi Var Mı-Varsa Nedir:

Ailesinin Gelir Durumu (Kişi Başına Düşen):

Anne Ve Babası Sağ Mı:

Anne Ve Babası Beraber Mi:

Annesinin Eğitim Durumu:

Babasının Eğitim Durumu:

Aynı Konulu Başka Dosyası Var Mı:

Fiziksel Bir Rahatsızlığı-Engeli Var Mı:

Zihinsel Yetersizliği Var Mı:

Psikiyatrik Rahatsızlığı Var Mı:

Sanıktan Şikayetçi Mi:

Olay sırasındaki Duyguları:

Olay Sonrasındaki Duyguları:

Olayda Fiziksel Darbe-Yara Almış Mı:

Olayla İlgili Fiziksel Bulgu Var Mı:

Olay Nedeni İle Psikolojisi Bozulmuş Mu:

SANIK'IN:

SANIK 1

SANIK 2

Adı-Soyadı:

Doğum Yeri:

Doğum Tarihi:

Yaş (Olay Anında):

Cinsiyet:

Eğitim Durumu:

Yerleşim Yeri (İlçe va da Mahalle):

Yerleşim Yeri (Kiminle Yaşadığı):

Kardeş Sayısı:

Çalışıyor Mu-Çalışıyorsa Mesleği:

Çalışıyorsa Gelir Durumu:

Sağlık Güvencesi Var Mı-Varsa Nedir:

Ailesinin Gelir Durumu (Kişi Başına Düşen):

Anne Ve Babası Sağ Mı:

Anne Ve Babası Beraber Mi:

Annesinin Eğitim Durumu:

Babasının Eğitim Durumu:

Aynı Konulu Başka Dosyası Var Mı:

Başka Konulu Dosyası Var Mı:

Ailesinin Suç Geçmişi Var Mı:

Varsa Kimler ve Konusu:

Farik ve Mümevizlik Rapor Sonucu:

Fiziksel Bir Rahatsızlığı-Engeli Var Mı:

Zihinsel Yetersizliği Var Mı:

Psikiyatrik Rahatsızlığı Var Mı:

Madde Kullanıyor Mu:

Alkol Kullanıyor Mu:

Sigara Kullanıyor Mu:

Kararın Niteliği:

Varsa Tedbir Kararı:

Suçu Kabul Ediyor Mu:

OLAYA AİT BİLGİLER:

Olayın Adliyeve Yansıma Şekli:

Olay Yeri:

Olay Sırasında Tehdit Var Mı:

Olay Sırasında Şiddet Kullanımı Var Mı:

Olay Sırasında Silah Kullanımı var Mı-Varsa Nedir:

Olayın kaç kez yaşandığı:

Olay Sırasındaki Sanık Sayısı:

Olay Sırasındaki Mağdur Sayısı:

Mağdur Ve Sanık Olay Öncesinde Tanışıyorlar Mı:

Tanışıyorlarsa Yakınlık Dereceleri (Tanıdık-Aile-Akraba-Arkadaş-Yabancı):